

Beretning_x
afgivet til handelsministeren
af
arbejdsgruppen vedr. revision af
bank- og sparekasseloven

HANDELSMINISTERIET

August 1971

ARBEJDSGRUPPENS OVERVEJELSER OG FORSLAG

I

1.

I april 1968 nedsatte handelsministeren en arbejdsgruppe med den opgave at foretage en gennemgang af de gældende bank- og sparekasselove og på grundlag heraf at udarbejde udkast til en ændret lovgivning. Udvalget skulle herved have for øje den siden lovenes ikrafttræden skete ændring i samfundsforholdene, herunder ændringerne i pengeinstitutternes opgaver og struktur, lovgivningen i de øvrige nordiske lande, mulighederne for friere kapitalbevægelser mellem landene og for Danmarks tilslutning til et større markedsømsstift fællesskab.

Handelsministeren har senere i en skrivelse af 25. marts 1970 til et nedsat folketingsudvalg om arbejdsgruppens arbejde udtalt:

"Handelsministeriet har allerede for nogen tid siden påbegyndt arbejdet med en revision af bankloven og sparekasseloven. I kontakt med tilsynet med banker og sparekasser, bankernes og sparekassernes organisationer og Danmarks Nationalbank arbejdes der med udkast til nye love. De principper, der arbejdes ud fra, er, at sikkerheden i vore pengeinstitutter ikke bør svækkes, at de forskellige organisationsformer bør kunne bevares, og at der bør skabes den størst mulige ligestilling i virksomhedsområderne, alene med de begrænsninger, der må være en naturlig følge af forskellige krav, der stilles til egenkapitalen. Dette

vil betyde en ophævelse af det hidtidige generelle forbud mod, at sparekasser driver bankvirksomhed. Forskellen mellem de to typer pengeinstitutter skulle herefter i princippet ikke bestå i arten af de aktiviteter, som det er tilladt dem at udøve, men alene i forskellige krav til sikkerheden for de enkelte indgåede engagementer. Forskelle, som er begrundet i en begrænsning af konkurrencen mellem de to slags institutter, skulle ophæves, og sparekasserne herefter få adgang til en række aktiviteter, som i dag er forbeholdt banker.

En løsning efter disse retningslinier vil indebære, at sparekasser i væsentlig højere grad end i dag vil være konkurrencemæssigt ligestillet med banker."

Arbejdsgruppen har haft følgende sammensætning:

Fra Handelsministeriet:

Afdelingschef K. Agbo (formand),
Ekspeditionssekretær C. Steinø,
Ekspeditionssekretær H. Duborg.

Fra Tilsynet med banker og sparekasser:

Inspektør T.H. Grosbøl,
Inspektør Bjørn Jensen.

Fra Danmarks Nationalbank:

Vicedirektør R. Mikkelsen.

Fra Danske Bankers Fællesrepræsentation:

Direktør A. Skjoldager.

Fra Danmarks Sparekasseforening:

Direktør Henning Bech.

2.

Den gældende banklov er af 15. april 1930 (BL 1930) med visse ændringer, jfr. handelsministeriets lovbekendtgørelse af 15. juni 1956 af lov om banker.

Den gældende sparekasselov er af 18. maj 1937 (Spkl. 1937) med visse ændringer, jfr. handelsministeriets lovbekendtgørelse nr. 8 af 15. januar 1960 af lov om sparekasser.

Den første sparekasse (Den Holsteinborgske Sparekasse) blev oprettet i 1810. Den første private bank (Fyens Disconto Kasse) blev oprettet i 1846.

De første sparekasser var filantropiske foretagender, hvis hovedformål var at modtage sparepenge fra samt yde lån til menigmand og at opmuntre sparsommeligheden. I modsætning hertil var det de senere oprettede private bankers primære opgave at yde lån til erhvervslivet, først og fremmest på basis af den tegnede aktiekapital.

Sparekassernes forhold blev første gang reguleret ved lov af 28. maj 1880 om spare- og lånekasser. Den 4. oktober 1919 gennemførtes en ny lov om sparekasser samt første gang en lov om banker. Disse love var gældende indtil gennemførelsen af de foran nævnte love af 1930 om banker og 1937 om sparekasser.

BL 1930 fastslår i § 2, at til bankvirksomhed hører "i almindelighed modtagelse af indlån, ydelse af lån, modtagelse af værdier til opbevaring, omsætning af møntet eller umøntet guld og sølv, af pengerepræsentativer, kreditmidler og værdipapirer, inkassation af fordringer og besørgelse af udbetalinger, ydelse af garantier samt efter omstændighederne medvirkning til oprettelse af erhvervsdrivende foretagender." Det fremgår af ordene "i almindelighed", at angivelsen ikke er udtømmende, men det er samtidigt fastsat, at banker ikke må drive anden virksomhed end bankvirksomhed.

Bankloven giver således ikke nogen eksakt definition af bankvirksomhed, men den valgte eksemplifikation har dog medført, at der har været rejst tvivl om, hvorvidt bankvæsenet har kunnet optage visse nye opgaver, som udviklingen inden for erhvervslivet har gjort det ønskeligt, at banker medvirkede til løsning af. Som eksempler kan nævnes factoring- og leasingordninger.

Efter Spkl. 1937, § 1, forstås ved sparekasser "institutter, der har til formål at modtage indskud til forrentning fra offentligheden og at anbringe de indskudte midler på betryggende måde, og som er organiseret som selvejende virksomhed, således at hverken stiftere, garantere eller andre deltagere er ejere af virksomhedens formue

eller overskud. Sparekasser er - bortset fra den af staten i så henseende drevne virksomhed - sammen med bankerne eneberettigede til ved henvendelse til offentligheden at tilbyde sig som modtagere af indlån. Sparekasser kan endvidere modtage værdier til opbevaring og udleje af bokse, ligesom det er sparekasser tilladt at drive forvaltnings- og forsørgelsesvirksomhed. Sparekasser må ikke drive bankvirksomhed."

I sparekasselovens § 9 fastsættes, på hvilken måde udlånsmidlerne skal anbringes. Hovedprincippet er, at udlånsalene må finde sted mod særskilt sikkerhed, der må anses for betryggende. I modsætning til banklovens bestemmelser må sparekasselovens angivelse af virksomhedsområde anses for i princippet udtømmende.

Legalt har de 2 slags pengeinstitutter især adskilt sig fra hinanden på følgende områder:

- a. Den institutionelle opbygning.
- b. Kravene til institutternes egenkapital.
- c. Kravene med hensyn til midlernes anbringelse.

ad a. For sparekasserne har det stedse været et vilkår, at disse skulle være organiseret som selvejende virksomheder, således at hverken stiftere, garantanter eller andre deltagere er ejere af virksomhedens formue eller overskud. Ledelsen varetages i garantsparekasserne af en generalforsamling bestående af garantterne, der vælger et tilsynsråd, og en direktion. I ikke-garantsparekasser udøves generalforsamlingens funktioner af tilsynsrådet, der således er selvsupplerende.

Bankerne er underkastet aktieselskabslovens bestemmelser, således at ledelsen varetages af generalforsamlingen, der vælger en bestyrelse (eventuelt tillige et repræsentantskab), der igen vælger direktionen.

ad b. For sparekasserne stilles krav om en egenkapital på mindst 4% af de samlede forpligtelser, medens egenkapitalkravet for bankerne er 10%.

ad c. Såvel banker som sparekasser skal ifølge sagens natur anbringe deres midler på betryggende måde. For sparekasserne gælder yderligere, at der for deres lån som hovedregel skal foreligge særskilt, betryggende sikkerhed.

Pr. 30. juni 1971 var der 83 banker og 306 sparekasser.

De samlede indlån i banker og sparekasser ultimo marts 1970 udgjorde 48,6 mia.kr., hvoraf 65% var placeret i banker og 35% i sparekasser.

På samme tidspunkt udgjorde de samlede udlån 43,9 mia.kr., hvoraf bankerne tegnede sig for 68% og sparekasserne for 32%.

Bankers og sparekassers regnskaber giver ikke i sig selv mulighed for en direkte sammenligning mellem de 2 slags pengeinstitutters udlånsaktiviteter, ligesom der i den officielle statistik savnes oplysninger om sparekassernes udlån fordelt på erhverv, således som det er tilfældet for bankerne. Der kan imidlertid henvises til professor Erik Hoffmeyers "Strukturændringer på penge- og kapitalmarkedet", der blev udgivet af Danmarks Sparekasseforening i 1960 i anledning af sparekassernes 150 års jubilæum. Professor Hoffmeyer har her på grundlag af indsamlede oplysninger foretaget en sammenlignende undersøgelse af bl.a. udlåns- og indlånsaktiviteten i banker og sparekasser.

Undersøgelsen viser, at der på udlånssiden var en reklar arbejdsdeling mellem banker og sparekasser. Industri, håndværk og handel tegnede sig således for næsten 50% af bankernes udlån, men kun godt 8% af sparekassernes udlån. Medens landbrug, skovbrug og gartneri knapt fik 11% af bankernes udlån, fik disse sektorer derimod næsten 30% af sparekassernes samlede udlån. Offentlig anlægsvirksomhed, herunder lån til kommuner, androg kun 4% af bankernes udlån mod næsten 20% af sparekassernes. Prioritetstilån til boliger udgjorde 4% af bankernes udlån mod næsten 32% af sparekassernes. Undersøgelsen fremhæver endvidere en markant afvigelse med hensyn til afviklingen af lånene, idet det gennemsnitlige lån i sparekasserne var på syv år mod i bankerne gennemsnitligt en syvendedel år.

For bankerne afgives som foran anført hvert år pr.

30. april oplysninger om disses kreditgivning fordelt på erhverv. Der kan efter disse ikke påvises væsentlige forskydninger i bankernes udlånssammensætning siden professor Hoffmeyers undersøgelse, når bortses fra, at byggelån og lån til bygningsindustri og -håndværk som en følge af denne sektors ekspansion i 60'erne i 1970 beslaglagde 28% af bankernes udlån mod i 1960 12,1%.

Da oplysninger om udlån fordelt på erhverv ikke afgives for sparekasserne, har det ikke været muligt at belyse den tilsvarende udvikling for disse siden 1960. Udviklingen i sparekassernes årlige statusopgørelser fremgår af følgende opstilling:

	% af samtlige udlån	
	1960	1970
Lån i landbrugsejendomme	23,3	10,7
Lån i beboelseejendomme	35,0	36,9
Lån mod håndpant	3,9	9,3
Lån mod selvskyldnerkaution	8,7	8,7
Lån til andelsselskaber, foreninger el.lign.	6,5	3,3
Lån til kommuner mod kommunegaranti el.lign.	17,9	10,0
Kassekredit	4,7	20,8
Lån uden særskilt sikkerhed	0,0	0,4

I samme periode reduceredes sparekassernes obligationsbeholdninger fra 18,2% til 12,7% af de samlede balancer. Tallene angiver en klar udvikling mod kortere plancer i sparekassernes långivning. Det er herudover ikke muligt at påvise, om der er sket nogen væsentlige ændringer i forhold til professor Hoffmeyers undersøgelser fra 1960. Den kraftige stigning i udlån i form af kassekreditter peger dog i retning af, at en øget del af sparekassernes udlånsvirksomhed har været rettet mod byerhverv og byggeri. Der findes ikke i lovgivningen nogen forskel på bankers og sparekassers adgang til at modtage indskud. Om arten af pengeinstitutternes indskud henvises til følgende opstilling:

Sammensætning af bankers og sparekassers indlån.

Banker

Sparekasser

Folio og konto- xx)	Anfordring	Opsigelsgelse	Checks og folio dring	Anfordring	Opsigelsgelse
---------------------	------------	---------------	-----------------------	------------	---------------

Ult. 1961 x)	30%	20%	50%	5%	21%	74%
" 1965 x)	34%	18%	48%	5%	21%	74%
" 1969 x)	36%	19%	45%	6%	24%	70%
" 1970	32%	20%	48%			

x) for sparekassernes vedkommende dog ult.beretningsåret. xx) heri indgår indestående på private checkkonti, som ikke kan udskilles på grundlag af den tilgængelige statistik.

Opstillingen viser en klar forskel i sammensætningen af indskud i banker og sparekasser. Regner man med efter et forsigtigt skøn på grundlag af oplysninger fra de største banker - at 25% af indskud under anfordring i banksektoren er checkkonti, ses det, at godt 40% af bankernes samlede indskud ult. 1969 var helt korte penge mod 6% i sparekasserne. Omvendt var 70% af sparekassernes samlede indskud placerede på opsigelse mod 45% i bankerne. Der har i den belyste periode (1961-70) ikke været tegn til væsentlige ændringer i det afvigende mønster for bankers og sparekassers indskud.

Professor Hoffmeyer har i det tidligere omtalte værk foretaget en nærmere undersøgelse af karakteren af bankers og sparekassers indskud. Han påviser her bl.a., at omsætningen på alle konti var væsentligt lavere i sparekasser end i banker. Både for checkkonti, konti på almindelige vilkår (anfordring) og opsigelseskonti var omløbs-hastigheden omkring tre gange større i bankerne end i sparekasserne, hvilket efter professor Hoffmeyer formentlig måtte forklares ved, at bankerne på alle typer af konti havde flere indskud fra erhvervslivet end sparekasserne.

Der er således både på udlåns- og indlånssiden fortsat betydelige forskelle imellem banker og sparekasser, når man ser på de to grupper af pengeinstitutter som helhed. Der har dog i en årrække klart været tendens

til, at sparekasserne har bevæget sig i retning af mere bankpræget virksomhed, d.v.s. har bestræbt sig for også at betjene deres kunder med forretninger, som kunden ellers ville have været henvist til at få gennemført i en bank. Sparekasserne har hidtil i nogen grad haft mulighed derfor inden for rammerne af den nugældende sparekasselov, men de grænser, som denne lov sætter for sparekassernes aktiviteter, er af sparekasserne blevet betragtet som en hindring for at gå videre ad denne vej og dermed en hindring for, at sparekasserne kan yde deres kunder en lige så omfattende betjening og service som bankerne.

4.

Arbejdsgruppen har ved sine overvejelser om udformningen af forslag til nye love for banker og sparekasser taget som udgangspunkt, at sikkerheden og dermed tilliden til vore pengeinstitutter ikke må svækkes. Efter BL 1930 § 7 skal banker have en egenkapital, der svarer til 10% af vedkommende banks samlede gælds- og garantiforpligtelser udregnet på den i loven foreskrevne måde. På tilsvarende måde kræves der efter SpK 1937 § 16 i sparekasser en egenkapital på 4% af vedkommende sparekasses gældsforpligtelser (og garantiforpligtelser i det omfang, sparekasser med hjemmel i særlig lov har adgang til at yde sådanne).

Der stilles således væsentligt forskellige krav til egenkapitaldækningen i de 2 slags pengeinstitutter, og selv om den gennemsnitlige egenkapitaldækning for landets sparekasser ligger væsentligt over lovens minimumskrav, vil det ikke være gennemførligt, selv med en tilpasningsperiode af længere varighed, at stille krav om en egenkapitaldækning på 10%, således som krævet for banker. Arbejdsgruppen har derfor ikke ment at burde foreslå en lovgivning, der fuldstændig ligestiller banker og sparekasser på alle områder bortset fra organisationsformen.

Arbejdsgruppen har overvejet muligheden at af overgå til en ordning som den i Sverige gennemførte, hvorefter egenkapitalen stilles i forhold til pengeinstituttets aktivmasse. En sådan ordning ville være logisk i betragtning af, at risikoen for tab er knyttet til pengeinstituttets aktiver, d.v.s. til de måder, hvorpå de modtagne indskudsmidler er anbragt. Ved overgangen til et sådant system

ville man med det samme kunne stille samme egenkapitalkrav til banker og sparekasser og derigennem skabe mulighed for en lovmæssig ligestilling mellem de to arter pengeinstitutter. Efter det i Sverige gennemførte system er aktivmassen inddelt i fire risikokategorier med forskellige krav til procentvis dækning i egenkapital. Et skøn over, hvilken procentvis egenkapitaldækning, der måtte kræves for den kategori af engagementer, der efter den svenske lovgivning kræver den højeste kapitaldækning, og som omfatter en række typiske bankforretninger ud fra den forudsætning, at der måtte kræves den samme totale egenkapitaldækning som efter den gældende banklov, viser imidlertid, at man for denne gruppe af bankforretninger måtte kræve en egenkapitaldækning på ca. 20%.

Arbejdsgruppen har fundet, at et forslag herom ville være til skade for erhvervslivet, idet det må befrygtes, at bankerne under en sådan ordning vil være mindre villige til at indgå i sådanne engagementer, som belaster deres egenkapital i høj grad. Når man i Sverige har ment at kunne nøjes med en egenkapitaldækning på 8% for denne risikokategori, må det antages at stå i forbindelse med den svenske banklovgivning i øvrigt, hvorefter adgangen til at yde usikrede lån har særlige begrænsninger. Arbejdsgruppen har herefter ment at måtte afstå fra et forslag af denne art under hensyn til, at man som nævnt ikke har ment at burde svække de sikkerhedsmæssige krav.

5.

Medens arbejdsgruppen således ikke har ment at kunne foreslå, at den bestående forskel mellem banker og sparekasser, hvorefter der kræves særskilt, betryggende sikkerhed for anbringelse af sparekassers midler, ophæves, har man lagt til grund, at alle begrænsninger i sparekassers virksomhedsområde i forhold til bankers, der alene er konkurrencemæssigt begrundet, ophæves. Dette vil være i overensstemmelse med princippet i den i de senere år gennemførte erhvervslovgivning inden for handelsministeriets område. Det har været et princip i denne lovgivning at søge bestående konkurrencebegrænsende bestemmelser fjernet, idet man herved har villet skabe mulighed for et

friere initiativ og derigennem muligheder for større effektivitet. Arbejdsgruppen har derfor stillet forslag om, at definitionen på bankvirksomhed og sparekassevirksomhed bliver enslydende med den begrænsning, at der som hovedregel skal være særskilt, betryggende sikkerhed for en sparekasses anbringelser.

Det har været overvejet at optage en bestemmelse om, at sparekasser med en egenkapitaldækning på 10% svarende til den for banker krævede i et og alt kunne udøve samme virksomhed som banker. Man har dog afstået herfra, da en bestemmelse af dette indhold kun ville få betydning for et mindre antal sparekasser med en forholdsvis begrænset del af den samlede inlånsmasse.

Gennem den foreslåede adgang for sparekasser til at udvide aktivitetsområdet (f.eks. vekseldiskontering, inkassoforretninger, handel med værdipapirer for kunders regning, højere grænser for blancolån, garantistillelse), hvorved sparekassernes indtægtsmuligheder må antages at blive forøget, og gennem den ligeledes foreslåede adgang for sparekasser til at tegne ansvarlig indskudskapital, jfr. nedenfor, finder arbejdsgruppen, at der åbnes sådanne muligheder for sparekassers forøgelse af egenkapitalen, at der i løbet af en årrække vil være basis for gennemførelse af en lovgivning, der - bortset fra organisationsformen - lignestiller banker og sparekasser på grundlag af samme krav til egenkapitaldækning.

5.

Ved udarbejdelsen af lovforslagene har udvalget haft for øje, at der i tilfælde af Danmarks tilslutning til EF må påregnes en mere omfattende revision af bank- og sparekasselovgivningen inden udgangen af 70'erne.

Den inden for EF i medfør af EF-traktatens artikel 54, stk. 1, den 25. oktober 1961 vedtagne etableringsplan forudsatte en liberalisering af bank- og finansieringsvirksomhed allerede inden udgangen af 1963. Rådsdirektiv herom er dog endnu ikke udstedt, men kommissionen har den 30. juli 1965 fremsat forslag til et rådsdirektiv, der omfatter ikke blot banker, men også andre kredit- og finansieringsinstitutter, kapitalanlægselskaber og sparekasser.

Kommissionens direktivforslag er ikke gjort betinget af nogen harmonisering af bank- og sparekasselovgivningen, men det økonomiske og sociale udvalg, der har haft forslaget til udtalelse, er gået ind for, at en sådan harmonisering bør finde sted samtidig med liberaliseringen for at undgå vanskeligheder ved direktivets praktiske gennemførelse. Hvis det nævnte direktivudkast gennemføres i den foreslåede form, vil dette nødvendiggøre visse ændringer af bank- og sparekasseloven. I de foreliggende udkaster der taget hensyn hertil på et enkelt punkt, idet kravet om dansk indfødsret for bestyrelsesmedlemmer, tilsynsrådsmedlemmer, direktører og afdelingsbestyrere er opgivet, hvorimod man har fundet det hensigtsmæssigt indtil videre at bevare reglen om, at udenlandske banker ikke uden tilfælde fra handelsministeren kan oprette forretningsafdelinger her i landet samt at indføre en tilsvarende regel for sparekasser.

Det kan i øvrigt oplyses, at spørgsmålet om en harmonisering af banklovgivningen inden for EF vil blive behandlet på det kommende rådsmøde i oktober 1971 i Federation Bancaire de la Communauté Economique Européenne.

II

På grundlag af sine overvejelser har arbejdsgruppen udarbejdet de i bilag 1 og 2 vedhæftede udkast til forslag til nye love for henholdsvis banker og sparekasser. Ved udarbejdelse af lovudkastene har man dels tilstræbt en mere systematisk opbygning af lovforslagene end den i de gældende love anvendte, dels i videst muligt omfang tilstræbt, at bestemmelserne bliver de samme for de 2 slags pengeinstitutter.

Af mere principielle ændringer i forhold til gældende lovgivning skal fremhæves følgende:

1.

Kravet til minimumsaktiekapital ved stiftelse af banker er foreslået forhøjet fra 600.000 kr. til 5 mill.kr. For stiftelse af sparekasser foreslås på tilsvarende måde, at der kræves en indbetalt garantikapital på 1 mill.kr.

Efter den gældende sparekasselov stilles der intet krav om en indbetalt garantikapital. Forslagene er motiveret med, at det under den stedfindende koncentration inden for erhvervslivet, der medfører et stigende kapitalbehov hos den enkelte virksomhed, må anses for uhensigtsmæssigt at tillade stiftelse af pengeinstitutter med et kapitalgrundlag, der ikke muliggør større aktivitet.

2.

Såvel fra bankside som fra sparekasseside har der været interesse for, at der åbnes mulighed for ved opgørelse af egenkapitalkravet at medregne ansvarlig indskudskapital, der i likvidationstilfælde står tilbage for pengeinstitutternes kreditorer, herunder indskydere, men som ikke er egentlig egenkapital. For bankernes vedkomme- de er ønsket motiveret med, at en stigning i en banks aktiviteter, f.eks. i form af forøgelse af indlånsmassen, vil kunne gøre en udvidelse af bankens aktiekapital påkrævet på et tidspunkt, hvor en nytægning af aktiekapital ikke kan anses for hensigtsmæssig, men hvor det muligvis vil være lettere at tilvejebringe en ansvarlig indskudskapital. Fra sparekasseside er der henvist til, at en tilsvarende nødvendig forhøjelse af egenkapitalen i praksis kun kan finde sted ved modtagelse af ansvarlig indskudskapital, idet udvidelse af garantikapitalen normalt ikke er mulig. Arbejdsgruppen anmodede en særlig gruppe under ledelse af vicedirektør R. Mikkelsen om at ville udrede de med et sådant instituts indførelse forbundne problemer. På grundlag af gruppens redegørelse er udarbejdet de i forslagene optagne bestemmelser omhandlende regler for, i hvilket omfang ansvarlig indskudskapital kan medregnes ved opgørelsen af den krævede egenkapitaldækning. Opmærksomheden henledes i denne forbindelse på, at ansvarlig indskudskapital kun kan medregnes til pengeinstitutternes egenkapital ved opgørelsen af egenkapitaldækningen og altså ikke kan medregnes i andre relationer, hvor lovforslagene indeholder betegnelsen "egenkapital".

3.

Efter forslag fra sparekasseside er der i udkastet til lovforslag for sparekasser foreslået oprettet en sikringsfond, der skal sikre indskydere mod tab i tilfælde af en sparekasses økonomiske sammenbrud. Til sikringsfonden forudsættes overført den ved frivillige bidrag fra praktisk taget alle landets sparekasser etablerede hjælpefond. Endvidere foreslås der årligt indbetalt til fonden fra sparekasserne et bidrag svarende til 1/5 o/oo af de enkelte sparekassers gælds- og garantiforpligtelser. Endelig foreslås det, såfremt en sparekasses likvidation måtte medføre tab for indskydere, der ikke vil kunne dækkes af sikringsfondens midler, at der pålægges hver sparekasse et ekstraordinært bidrag med indtil 1% af dets gælds- og garantiforpligtelser. Fonden skal som anført dække indskyderes tab, dog med undtagelse af tab på indskud fra andre sparekasser og banker samt tab på ansvarlig indskudskapital.

Uanset de betænkeligheder, der af principielle grunde kan være ved at etablere en sådan indbyrdes hæftelse mellem landets sparekasser, har arbejdsgruppen ment at burde udarbejde forslag herom i betragtning af den vægt, der lægges herpå fra sparekassernes side.

4.

Efter Spkl. 1937 varetages ledelsen af garantsparekasserne af en generalforsamling bestående af garantterne. Generalforsamlingen vælger et tilsynsråd. I ikke-garantkasser udøves generalforsamlingens funktioner af tilsynsrådet. I disse tilfælde vil tilsynsrådet derfor være selvsupplerende. Valget af tilsynsrådsmedlemmer skal i ikke-garantkasser imidlertid godkendes af tilsynet med banker og sparekasser. I alle sparekasser skal der være et af handelsministeren udpeget tilsynsrådsmedlem.

Arbejdsgruppen har fundet, at der ikke gennem disse bestemmelser er skabt en tilstrækkelig garanti for et hensigtsmæssigt valg af sparekassers ledelse. Det må i princippet anses for uheldigt, at et pengeinstituts øverste ledelse, som tilfældet er ved ikke-garantkasser, er et selvsupplerende organ. Det bemærkes, at en lang række af

vore store sparekasser er ikke-garantkasser. Heller ikke ledelsesformerne i garantkasser kan anses for fuldt hensigtsmæssigt ordnet i den gældende lov, når henses til, at den for sparekasser tegnede garantikapital er af et ganske ringe beløb, således at de pågældende garantier ikke i nævneværdigt omfang personligt er økonomisk engageret i vedkommende sparekasses trivsel. I lovforslaget er der derfor foreslået, at den øverste myndighed i sparekasser er et repræsentantskab, der vælges af indskyderne efter regler fastsat i sparekassens vedtægter. Herved sikres, at den kreds, der har en økonomisk interesse i kassens virksomhed, også får indflydelse på dens ledelse. I garantkasser foreslås der dog også tillagt garantierne stemmeret. Repræsentantskabet skal vælge tilsynsrådet, der på samme måde som bestyrelsen i et aktieselskab skal have den overordnede ledelse af sparekassens anliggender.

Under hensyn til, at der efter forslaget sikres indflydelse på sparekassernes ledelse for en bredere kreds, har man ikke fundet det påkrævet at foreslå kravet om, at handelsministeren skal udnævne tilsynsrådsmedlemmer, opretholdt. Om enkelthederne i forslaget henvises til bemærkningerne til forslagens kapitel IV.

5.

Efter Spkl. 1937 § 12, stk. 12, må en sparekasse ikke optage lån til udvidelse af sin virksomhed. Bestemelsen foreslås ikke opretholdt i det udarbejdede lovudkast. Kravet til egenkapitaldækning må antages at være tilstrækkeligt værn mod en sparekasses uønskede ekspansion, hvilket kommer, at det i praksis vil være vanskeligt at afgøre, om et indskud i en sparekasse er sket for at muliggøre en udvidelse af kassens aktivitet. En opretholdelse af forbudet ville i øvrigt nødvendiggøre en undtagelse for indskud, der fyldestgør betingelserne for som ansvarlig indskudskapital at kunne medregnes til egenkapitalen.

6.

Medens en sparekasses beholdning af værdipapirer efter Spkl. 1937 § 12, stk. 3, vil kunne opføres i kassens regnskab til den kurs, hvortil de er erhvervet, foreslås det, at værdipapirer, som tilfældet er efter den gældende

banklov, ikke må optages til højere kurs end den ved regnskabsårets afslutning senest noterede køberkurs.

7.

Arbejdsgruppen har overvejet spørgsmålet om indførelsen af en bemyndigelse til gennemførelse af kassebindingsregler. Man har imidlertid afstået herfra under hensyn til de deponerings- og udlånsaftaler, som på frivillig basis er blevet indgået mellem Danmarks Nationalbank og pengeinstitutterne.

8.

En ordning, hvorved banker og sparekasser med hensyn til virksomhedsområde i væsentlig grad ligestilles, rejser spørgsmål om en konkurrencemæssig ligestilling mellem institutterne også i beskatningsmæssig henseende. Arbejdsgruppen har imidlertid fundet, at spørgsmålet om sparekassers beskatning ligger uden for dens arbejdsopgave.

Det bemærkes, at banker i 1970 betalte 223 mill.kr. i skat.

_____ o _____

Ved udarbejdelsen af forslaget til banklov har arbejdsgruppen lagt til grund, at aktieselskabsloven med de undtagelser, der følger af bankloven, - som hidtil - også skal gælde for banker. I forslaget har man på flere punkter taget hensyn til principperne i det udkast til en fællesnordisk aktieselskabslovgivning, som er udarbejdet af et udvalg under handelsministeriet. Banklovforslaget vil imidlertid kunne anvendes i forbindelse med den gældende aktieselskabslov, men man henleder opmærksomheden på, at det, når der fremsættes et forslag til en ny aktieselskabslov, vil være nødvendigt at overveje, om det forslag til aktieselskabslov, der fremsættes, giver anledning til ændringer i bankloven.

Udkast til forslag til banklov.Kapitel 1.
Indledende bestemmelser.§ 1.

Denne lov finder anvendelse på selskaber, som er omfattet af aktieselskabsloven, og som driver bankvirksomhed.

Stk. 2. De af loven omfattede selskaber er pligtige og eneberettigede til i deres benævnelse og til betegnelse af virksomheden at benytte ordet "Bank" alene eller i sammensætning. Virksomheder, som ikke er omfattet af denne lov, må ikke i deres benævnelse eller til betegnelse af virksomheden benytte ord, som er egnet til at fremkalde det indtryk, at de er banker. En bank må ikke i sin benævnelse eller til betegnelse af virksomheden benytte ord, der er egnede til at fremkalde det indtryk, at den er landets nationalbank.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2, 1. pkt., finder ikke anvendelse på Danmarks Nationalbank og andre efter særlig lov oprettede banker.

§ 2.

Ved bankvirksomhed forstås varetagelse af funktioner, som står i forbindelse med omsætningen af penge og kreditmidler og dermed forbundne serviceydelser.

Stk. 2. En bank må ikke drive anden virksomhed end bankvirksomhed. Til afvikling af forud indgåede engagementer er en bank dog berettiget til midlertidig at drive anden virksomhed, men skal indberette herom til tilsynet med banker og sparekasser, hvis afviklingen strækker sig over længere tid end et år.

Stk. 3. Banker er - bortset fra den af staten i så hø-
seende drevne virksomhed - sammen med sparekasser ene-
berettigede til ved henvendelse til offentligheden at
tilbyde sig som modtagere af indlån.

Kapitel 2. Stiftelse.

§ 3.

I enhver bank stiftet efter lovens ikrafttræ-
den skal aktiekapitalen være mindst 5 mill. kr. Forin-
den bankens registrering i aktieselskabsregisteret skal
den tegnede aktiekapital være indbetalt. Det samme
gælder ved forhøjelse af aktiekapital. Deling af aktie-
kapitalen i aktieklasser med forskellig stemmeret kræver
tilladelse fra handelsministeren.

Stk. 2. Udenlandske banker kan ikke uden tilladelse fra
handelsministeren oprette forretningsafdelinger her i
landet.

§ 4.

Antallet af stiftere skal være mindst 10, der
hver skal tegne aktier for mindst 1.000 kr.

Kapitel 3. Vedtægter.

§ 5.

En banks vedtægter skal være stadfæstede af
handelsministeren, der påser, at vedtægterne er i over-
ensstemmelse med gældende love og forskrifter.

Stk. 2. Handelsministeren kan bemyndige tilsynet med
banker og sparekasser til at stadfæste vedtægtsændrin-
ger.

Kapitel 4. Ledelse.

§ 6.

Til generalforsamlingerne, såvel ordinære som
ekstraordinære, skal der finde offentlig indkaldelse
sted, og der skal være adgang for pressen.

§ 7.

Bestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlemmer.

Stk. 2. Til varetagelse af bestemte i vedtægterne an-
givne opgaver kan der foruden bestyrelsen findes et
repræsentantskab. Dettens medlemmer er med hensyn til
varetagelsen af deres hverv undergivet samme ansvar som
bestyrelsen.

Stk. 3. Bestyrelsen er kun beslutningsdygtig, såfremt
flertallet af dens medlemmer er til stede.

§ 8.

Bestyrelsesmedlemmer og direktører skal have
bopæl her i landet, medmindre handelsministeren undta-
ger fra dette krav.

Stk. 2. Der skal foreligge en af tilsynet med banker
og sparekasser godkendt instruks, som angiver, i hvilket
omfang direktionen uden forudgående medvirken fra besty-
relsen kan yde lån.

Stk. 3. Stillingen som medlem af en banks bestyrelse
eller repræsentantskab kan ikke forenes med stillingen
som medlem af dens direktion eller som filialbestyrer.
Dog kan bestyrelsen i en direktørs eller filialbestyrers
forfald midlertidig beskikke et af sine medlemmer -
medmindre antallet af medlemmer derved bliver under 5 -
eller et medlem af repræsentantskabet til direktør eller
filialbestyrer; den pågældende kan i så fald ikke ud-
øve stemmeret i bestyrelsen eller repræsentantskabet.
Stk. 4. Om valg, ansættelse og afgang af bestyrelses-
medlemmer, repræsentantskabsmedlemmer, direktører og
revisorer skal der inden en måned gives tilsynet med
banker og sparekasser meddelelse.

§ 9.

Uden bestyrelsens samtykke, som skal indføres i forhandlingsprotokollen, må en bank ikke yde lån til, stille garanti for eller modtage kaution fra:

Bankens direktører, vicedirektører, underdirektører og filialbestyrere,
Bestyrelsesmedlemmer i banken,
Selskaber, i hvilke ovennævnte personer er direktører eller bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 2. Bestyrelsen og direktionen skal i særlig grad overvåge forsvarligheden og afviklingen af de i stk. 1 nævnte engagementer. Det samme gælder engagementer med medlemmer af bankens repræsentantskab og selskaber, i hvilke disse er direktører eller bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 gælder også for engagementer med personer, der er knyttet til bankens direktører ved ægteskab, slægt- eller svogerskab i ret op- og nedstigende linie eller som søskende, og selskaber, for hvilke sådanne personer er direktører.

Stk. 4. Direktører og funktionærer i en bank må ikke for egen regning udføre eller deltage i spekulationsforretninger.

Stk. 5. Direktører, vicedirektører og underdirektører samt filialbestyrere må ikke drive selvstændig erhvervsvirksomhed. Dog kan de pågældende såvel eje og drive som deltage i administrationen af fast ejendom.

Stk. 6. Direktører, vicedirektører og underdirektører samt filialbestyrere må i øvrigt ikke uden tilladelse fra handelsministeren som bestyrelsesmedlem, funktionær eller på anden måde deltage i ledelsen eller driften af anden erhvervsvirksomhed end banken.

Stk. 7. Stillingerne som bogholder og som kasserer i en bank eller bankfilial kan ikke uden tilladelse fra tilsynet med banker og sparekasser beklædes af samme person.

§ 10.

Til at forpligte en bank kræves underskrift af mindst 2 dertil bemyndigede personer. Såfremt tilsynet med banker og sparekasser finder det ubetænkeligt, kan det tillade, at visse dispositioner kan foretages ved

én persons underskrift eller i tilfælde af kvittering for indbetalinger alene ved maskinafstempling.

Kapitel 5.

Krav til egenkapital.

§ 11.

En banks egenkapital skal udgøre mindst 10% af bankens samlede gælds- og garantiforpligtelser.

Ved opgørelsen af gælds- og garantiforpligtelserne med henblik på denne bestemmelse kan bortses fra

1) lån optaget i Danmarks Nationalbank, dog højst med det beløb, som banken har indestående på foliokonto i nationalbanken,

2) garantier, der er sikret ved tilsvarende indskud i banken,

3) 50% af andre garantier, og

4) ansvarlig indskudskapital af den i § 12 nævnte art.

Stk. 2. Handelsministeren kan tillade, at der ved opgørelsen ses bort fra forpligtelser af ganske særegen karakter.

Stk. 3. Såfremt det ved en måneds- eller årsopgørelse måtte vise sig, at det foreskrevne forhold ikke er til stede, skal dette atter tilvejebringes inden 6 måneder derefter, medmindre tilsynet med banker og sparekasser indrømmer en længere frist.

§ 12.

En bank kan modtage ansvarlig indskudskapital. I tilfælde af likvidation fyldestgøres indskydere af ansvarlig indskudskapital efter bankens øvrige kreditorer. Beslutning om modtagelse af sådan kapital træffes af generalforsamlingen eller af bestyrelsen efter dennes bemyndigelse. Vedtægterne skal indeholde bestemmelser om den ansvarlige indskudskapitals maksimum og om opsigelse fra bankens side af kapitalen.

Stk. 2. For modtagelse af ansvarlig indskudskapital udsteder banken et indlænsbevis, hvoraf skal fremgå, at

den indskudte kapital i tilfælde af bankens likvidation hæfter for tab, som ikke kan dækkes af bankens reserver og aktiekapital og, at ansvarlig indskudskapital, der er opsagt til udbetaling, hæfter uanset opsigelsen, såfremt opsigelsesfristen udløber efter en betalingsstandsning eller en beslutning om likvidation.

Stk. 3. Ansvarlig indskudskapital med en opsigelsesfrist på mindst 5 år fra kreditors side og med en tilbagebetalingsfrist på mindst 1 år ligestilles med egenkapitalen ved opgørelsen efter § 11, dog kun indtil et beløb svarende til 40% af egenkapitalen.

Stk. 4. Ved opgørelsen af bankens egenkapital efter § 11 fradrages den nominelle værdi af bankens fordringer i form af ansvarlig indskudskapital i andre banker eller i sparekasser. Handelsministeren kan dispensere herfra. Endvidere fradrages den nominelle værdi af indlånsbeviser, der tjener som sikkerhed for lån eller garantier ydet af banken. Bankens beholdning af egne indlånsbeviser samt egne beviser, der tjener som sikkerhed for lån eller garantier, som er ydet af banken, modregnes i bankens ansvarlige indskudskapital med beløb beregnet efter de i stk. 3 fastsatte regler.

Stk. 5. Reglerne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til ansvarlig indskudskapital, der erhverves ved lån. Sådanne lån må ikke emitteres til kurs under pari.

Kapitel 6.

Krav til midlernes anbringelse og likviditet.

§ 13.

En bank må ikke yde en kunde kredit eller påtage sig garantier for den pågældende til et så stort beløb, at bankens samlede tilgodehavende hos og forpligtelser for den pågældende overstiger 35% af bankens egenkapital. Efter enstemmig indstilling fra direktionen og med tilslutning fra mindst to trediedele af bestyrelsens medlemmer i hvert enkelt tilfælde kan denne

grænse for enkeltengagements størrelse forhøjes til 50%. Om sådan beslutning skal der ske indberetning til tilsynet med banker og sparekasser. Tilsvarende gælder for en banks samlede tilgodehavende hos og forpligtelser for virksomheder hørende til samme koncern.

Stk. 2. Ved beregningen af det i stk. 1 nævnte største beløb kan der - i overensstemmelse med nærmere af handelsministeren fastsatte forskrifter - bortses fra særligt sikrede krav.

Stk. 3. Tilsynet med banker og sparekasser kan efter ansøgning i hvert enkelt tilfælde tillade afvigelser fra reglen i stk. 1.

Stk. 4. En bank må ikke eje eller belåne aktier, andels- eller garantibeviser i et enkelt selskab til et højere bogført beløb end 15% af bankens egenkapital. Bankens interesser i vedkommende foretagende må dog ikke herved overstige den i stk. 1 nævnte grænse. Den bogførte værdi af de af en bank erhvervede aktier, andels- og garantibeviser må ikke overstige 50% af bankens egenkapital. Tilsynet med banker og sparekasser kan undtage fra bestemmelserne i dette stykke.

Stk. 5. En bank må ikke eje fast ejendom eller have aktier (andele) i ejendomselskaber til en højere bogført værdi end 20% af dens egenkapital, herfra dog undtaget ejendomme, som en bank har erhvervet for deri at drive bankvirksomhed. Tilsynet med banker og sparekasser kan undtage fra denne bestemmelse.

Stk. 6. En bank må ikke uden tilladelse fra tilsynet med banker og sparekasser erhverve eller med ret til at udøve stemmeret belåne mere end 30% af aktie- eller andelskapitalen i en anden bank eller garantikapitalen i en sparekasse. Sammen med årsregnskabet skal banken give tilsynet med banker og sparekasser en opgørelse over, hvad den måtte eje eller have belånt af aktier og andelsbeviser i andre banker samt af garantibeviser i sparekasser.

Stk. 7. En bank må ikke eje eller belåne egne aktier til et større samlet pålydende end 10% af aktiekapitalen. Belåningen må ikke overstige 75% af det pantsatte

papirs værdi i handel ogandel og af dets pålydende eller, hvis papiret er genstand for offentlig kursnotering, 75% af den til enhver tid noterede køberkurs.

Om sådan belåning og erhvervelse skal der sammen med månedsbalancerne gives tilsynet med banker og sparekasser underretning.

§ 14.

I en bank skal der findes en efter bankens forhold forsvarlig kassebeholdning, hvortil kan henregnes fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender hos danske og udenlandske banker og sparekasser samt tilgodehavender på postgirokonto. Kassebeholdningen skal i forbindelse med værdien af beholdningen af sikre, let sælgelige, ubelånte værdipapirer og kreditmidler udgøre mindst 15% af de gældsforpligtelser, som det - uanset mulige udbetalingsforbehold - påhviler banken at betale på anfordring eller med kortere varsel end en måned. De nævnte likvide beholdninger skal endvidere udgøre mindst 10% af bankens samlede gælds- og garantiforpligtelser, således som disse er opgjort efter § 11.

Stk. 2. Såfremt de i stk. 1 opstillede krav ikke er opfyldt, og forholdet ikke inden 8 dage er berigtiget, skal der omgående ved udløbet af denne frist indberettes herom til tilsynet med banker og sparekasser, som fastsætter en frist, inden hvilken de foreskrevne krav atter skal være opfyldt.

Kapitel 7.

Regnskab og revision.

§ 15.

Der skal for hvert regnskabsår udarbejdes årsregnskab. Årsregnskabet omfatter status (balance), resultatopgørelse og årsberetning. Regnskabsåret er kalenderåret.

Stk. 2. Årsregnskabet skal underskrives af bestyrelsen og direktionen. Mener et bestyrelsesmedlem eller en direktør, at status eller resultatopgørelsen ikke bør godkendes, eller har han andre indvendinger mod årsregnskabet, som han ønsker at gøre generalforsamlingen bekendt med, skal det fremgå af påtegning på regnskabet, og en redegørelse herfor gives i årsberetningen.

§ 16.

Årsregnskabet skal opgøres således, som god regnskabsskik tilsiger såvel med hensyn til vurderingen af posterne i status som vedrørende regnskabets specifikation, opstilling og posternes benævnelse. Stk. 2. Status og resultatopgørelse skal i øvrigt affattes i overensstemmelse med de fælles regnskabsformer, som foreskrives af tilsynet med banker og sparekasser.

§ 17.

Aktiver, der er bestemt til vedvarende eje eller brug for banken (anlægsaktiver), må ikke optages til en højere værdi end anskaffelsesprisen. Til anskaffelsesprisen kan medregnes beløb, som er anvendt til forbedringer og er afholdt i regnskabsåret eller overført fra tidligere regnskabsår. Anlægsaktiver må i øvrigt ikke - bortset fra reglerne i stk. 4 - optages til en højere værdi end den, hvortil de er optaget i status for det forudgående regnskabsår.

Stk. 2. Anlægsaktiver, der undergår værdiforringelse på grund af alder, slid eller andre tilsvarende forhold, skal årligt afskrives med mindst et hertil svarende beløb, medmindre det pågældende aktiv allerede er tilstrækkeligt afskrevet. Afskrivning skal foretages, selv om resultatopgørelsen viser eller derved kommer til at udvise under-skud.

Stk. 3. Er værdien af anlægsaktiver lavere end den værdi, hvortil de kan opføres efter bestemmelse i stk. 1 og 2, og dette skyldes årsager, som ikke kan antages at være forbigående, skal de pågældende aktiver nedskrives i den udstrækning, det må anses for nødvendigt efter god regnskabsskik.

Stk. 4. Uanset foranstående bestemmelser kan anlægsaktiver, hvis værdi er væsentlig højere end det beløb, hvortil de er optaget i status for det foregående regnskabsår, når værdiforøgelsen må antages at være af varig karakter, dog optages til højst denne værdi. Fast ejendom må dog ikke opskrives over ejendomsværdien ifølge den senest foretagne offentlige vurdering. Det ved opskrivningen indvundne beløb må kun anvendes til

- a) nødvendig nedskrivning på andre til vedvarende brug bestemte aktiver,
- b) forhøjelse af aktiekapital,
- c) dækning af underskud, eller
- d) henlæggelse til en opskrivningsfond, der kun må benyttes i de under a-c) nævnte øjemed.

§ 18.

Værdipapirer, der er genstand for offentlig kursnotering på Københavns Fondsbørs, må ikke opføres til en kurs, der er højere end den ved regnskabsårets slutning senest noterede køberkurs. Andre værdipapirer må højst opføres til den skønnede værdi.

Stk. 2. Fremmed valuta må højst optages til de ved regnskabsårets afslutning noterede køberkurser.

Stk. 3. Omkostninger ved en banks stiftelse, ved forhøjelse af aktiekapitalen eller ved erhvervelse af ansvarlig indskudskapital må ikke opføres som aktiv.

Stk. 4. Har banken overtaget en bestående virksomhed for en købesum, der overstiger værdien af de overtagne aktiver, kan det overskydende beløb - i det omfang det repræsenterer et vederlag for virksomhedens afståelse (goodwill) - opføres som et aktiv. Det pågældende aktiv skal årligt afskrives med et rimeligt beløb, dog mindst 25% årligt.

Stk. 5. Andre aktiver må højst opføres til deres værdi i handel og vandel.

§ 19.

I årsberetningen skal der - i det omfang, det efter bestyrelsens skøn kan ske uden skade for banken - gives oplysning om forhold, som ikke skal fremgå af status og resultatopgørelse, men som er af vigtighed ved bedømmelsen af bankens økonomiske stilling og resultatet af virksomheden i det forløbne år. Dette gælder også om forhold, som er indtrådt efter udgangen af regnskabsåret. Stk. 2. Bestyrelsen skal i årsberetningen stille forslag til beslutning vedrørende anvendelse af bankens overskud eller dækning af tab.

§ 20.

En banks resultatopgørelse og status skal revideres af mindst 2 revisorer, hvorefter den ene skal være statsautoriseret.

Stk. 2. Handelsministeren er bemyndiget til at udfærdige nærmere forskrifter med hensyn til foretagelse af revisionen.

Stk. 3. Dersom en revisor findes åbenbart uegnet til sit hverv, kan ministeren afskedige den pågældende og i den afgædes sted udpege en statsautoriseret revisor, der fungerer, indtil nyt valg kan afholdes.

Stk. 4. Revisor er til enhver tid forpligtet til at give tilsynet med banker og sparekasser de af dette krævede oplysninger om bankens forhold.

Stk. 5. Revisor må ikke have lån i banken eller opnå bankens garanti, ligesom han ikke må stille pant eller påtage sig kaution for forpligtelser over for banken.

§ 21.

Det reviderede og godkendte årsregnskab skal tilige med afskrift af revisionsprotokollen inden 10 dage efter generalforsamlings afholdelse og senest fire måneder efter regnskabsårets udløb indsendes til tilsynet med banker og sparekasser, der påser, at regnskabet er affattet i overensstemmelse med de fastsatte forskrifter. Endvidere skal der til tilsynet indsendes månedlige ba-

lancer, affattede i overensstemmelse med de af tilsynet foreskrevne fællesformer.

Stk. 2. Såvel de ved udløbet af hvert kvartal optagne månedsbalancer som den reviderede resultatopgørelse og status skal offentliggøres i et eller flere dagblade, som udkommer på bankens hjemsted. Lignende offentliggørelse af resultatopgørelse og status skal finde sted på de steder, hvor banken har filialer.

Stk. 3. Ved regnskabsårets slutning skal enhver bank give tilsynet med banker og sparekasser alle oplysninger, som efter bestemmelse af handelsministeren er fornødne til tilvejebringelse af en bankstatistik.

Kapitel 8.

Anvendelse af årsoverskud.

§ 22.

Af den del af årets overskud, der ikke medgår til dækning af underskud fra tidligere år, skal mindst 10% henlægges til den lovpligtige reservefond, indtil denne udgør en tiendedel af aktiekapitalen. Derefter skal henlægges mindst 5%, indtil den lovpligtige reservefond udgør en fjerdedel af aktiekapitalen. Såfremt bankens egenkapital ikke udgør mindst 15% af bankens samlede gælds- og garantiforpligtelser opgjort efter § 11, skal der henlægges mindst 15% årlig til den lovpligtige reservefond.

Kapitel 9.

Om bankbøger og bankers kontrakter i øvrigt.

§ 23.

Ved oprettelse af indskudskonto skal bankerne kræve opgivet og notere ejerens navn og adresse.

Stk. 2. Såfremt der udstedes bankbøger, skal det på iøjnefaldende måde i bogen oplyses, at den gældende banklov, de til enhver tid gældende vedtægter for banken og det sidste årsregnskab på begæring forevises enhver af bankens indskydere.

Stk. 3. Såfremt de på bankbog gjorte indskud kan hæves, uden at der samtidig sker afskrivning i bankbogen, skal det på bogens titelblad og på hver enkelt side i bogen på iøjnefaldende måde angives, at bogens pålydende ikke er bevis for størrelsen af det på den pågældende konto indestående tilgodehavende.

Stk. 4. Aftale om, at penge, der indestår på bankbog, udbetales til enhver, der møder med bogen, kan banken kun påberåbe sig, når aftalen er indført i bankbogen på iøjnefaldende måde.

Stk. 5. Udbetaling til en uberettiget ihændehaber virker ikke frigørende, hvis han ikke har opgivet det navn, kontoen lyder på. Dersom særlige omstændigheder opfordrer hertil, må der afkræves den mødende bevis for hans ret til at have på bogen.

§ 24.

Overdragelse af en bankbog til eje eller pant får først gyldighed mod overdragerens kreditorer, når banken har noteret overdragelsen på kontoen i sine bøger og meddelt erhververen dette med angivelse af, hvilket beløb der indestår på kontoen. Når notering begæres af kontohaveren, og bogen forelægges banken, påhviler det denne at foretage notering og give erhververen meddelelse, medmindre bankens vedtægter udelukker notering af overdragelser.

Stk. 2. Har bankbogens ejer overdraget ret over bogen til flere forskellige, går en senere erhverver forud, når han har fået sin ret noteret på kontoen og modtager meddelelsen herom i god tro.

Stk. 3. Hvis der kan hæves på en bankbog af enhver ihændehaber, kræves det yderligere, at erhververen har fået bankbogen i hænde.

§ 25.

Banken kan ikke kræve modregning med fordringer på den, der har overdraget ret over en bankbog, når den har givet erhververen meddelelse som nævnt i § 24. Banken kan i så tilfælde heller ikke gøre gældende, at den ikke skyldte beløbet, medmindre erhververen vidste dette eller havde grund til mistanke herom.

Stk. 2. Såfremt banken gylddigt har forbeholdt sig ret til at betale til enhver, der møder med bankbogen, bevarer banken trods notering om overdragelsen sin adgang til at betale til ihandehaveren, medmindre andet udtrykkeligt er aftalt.

§ 26.

Hvis der for et af en bank ydet lån er stillet kaution, og låntageren udebliver med hovedstol, afdrag eller renter, skal der inden 6 måneder efter de pågældende ydelsers forfaldsdag ved anbefalet brev gives meddelelse til enhver af kautionisterne eller til den eller dem af disse, der er bemyndiget til at modtage meddelelsen på samtlige kautionisters vegne. Undladelse heraf medfører, at banken taber sit krav over for kautionisterne i det omfang, i hvilket disses regreskrav mod låntageren er blevet forringet ved undladelsen.

§ 27.

Når det sandsynliggøres, at en bankbog eller et af en bank udstedt indlansbevis eller modtagelsesbevis er bortkommet, er banken berettiget til ved en bekendtgørelse, der indrykkes i Statstidende i det første nummer i et fjerdingår, med 3 måneders varsel at indkalde ihandehaveren. Hvis ingen melder sig, kan banken udbetale, hvad der skyldes efter bankbogen eller beviset, til den, der efter bankens bøger er fordringshaver.

Kapitel 10.

Opløsning.

§ 28.

Begæring om, at en banks bo skal undergives konkursbehandling, kan ikke tages til følge.

Stk. 2. Hvis en banks bestyrelse, direktion eller revisorer må formode, at banken har tabt nogen del af sin aktiekapital, skal de pågældende omgående gøre indberetning til tilsynet med banker og sparekasser.

Stk. 3. Såfremt tabet efter bankens eller tilsynets opgørelse overstiger 25% af aktiekapitalen, skal bestyrelsen indkalde generalforsamlingen og gøre rede for stillingen. Indkaldelsesfristen kan med tilsynets samtykke gøres kortere end den i vedtægterne fastsatte korteste indkaldelsesfrist. Hvis der senest på generalforsamlingen tilvejebringes ny kapital, hvorved bankens aktiekapital - efter at denne er nedskrevet til det beløb, der er i behold - bringes op til at udgøre 75% af den hidtidige aktiekapital, er banken - forudsat at egenkapitalens størrelse i øvrigt er i overensstemmelse med denne lovs forskrifter - berettiget til at fortsætte sin virksomhed. Tilvejebringes det nødvendige kapitalindskud ikke, skal banken standse sine betalinger og træde i likvidation. I særlige tilfælde kan handelsministeren fritage for pligten til at træde i likvidation, ligesom der kan gøres undtagelse fra lovens almindelige forskrifter om kapitalens størrelse.

Stk. 4. En bank, som i øvrigt standser sine betalinger, skal træde i likvidation, medmindre den inden en af handelsministeren fastsat frist genoptager sin virksomhed på et af ministeren godkendt grundlag.

§ 29.

Fra betalingsstandsningen at regne finder bestemmelserne i konkurslovens §§ 10, 12-26, 29, 31, litra b og 33-38, jfr. lovekendtgørelse nr. 164 af 1. april 1971, og retsplejelovens § 533, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Sager, hvorved boet i henhold til konkurslovens §§ 20-26 og 29 vil angribe indgåede retshandlinger, må anlægges inden 12 måneder efter betalingsstandsningen.

§ 30.

I ethvert tilfælde af likvidation udnævnes likvidatorerne, af hvilke en skal opfylde betingelserne for at kunne ansættes i et dommerembede, af handelsministeren, således at såvel indskydere som aktionærer bliver repræsenteret. Indskydernes og aktionærernes repræsen-

tanter udnævnes blandt de af indskyderne og aktionærer i overensstemmelse med nærmere af ministeren fastsatte regler udpegede personer. Ministeren er bemyndiget til at suspendere bankens vedtægter under likvidationen, om hvilken der skal ske offentlig bekendtgørelse i Stats-tidende, samt til at fastsætte de nærmere regler for likvidationens foretagelse (herunder valg af revisorer). Tilsynet med banker og sparekasser deciderer eventuelle revisionsantegnelser såvel som det afsluttende regnskab.

Kapitel 11. Fusion m.v.

§ 31.

En banks sammensmeltning med eller overtagelse af en anden bank eller en sparekasse, såvel som af en forretningsafdeling af sådanne pengeinstitutter eller dens overtagelse af en banks eller sparekasses formue som helhed må ikke under nogen form finde sted uden tilladelse af handelsministeren. Ved sammensmeltning mellem banker kan handelsministeren dispensere fra kravet til aktiekapitalens størrelse for den bank, som stiftes ved sammensmeltningen.

Stk. 2. I de for fusion af aktieselskaber i aktieselskabsloven givne regler følges følgende undtagelse:

Ved registrering af beslutningen om overdragelse anses den overtagne banks aktiver og forpligtelser som overgået til den overtagende bank eller sparekasse. Det samme gælder ved sammensmeltning af banker, når den nye bank er optaget i aktieselskabsregisteret. Yderligere registrering er uforuden. Særskilt forvaltning af den overtagne banks aktiver skal ikke finde sted.

Kapitel 12. Tilsyn.

§ 32.

Staten fører tilsyn med bankerne ved tilsynet med banker og sparekasser. Det påhviler tilsynet at påse overholdelsen af nærværende lov og de i medfør af denne givne forskrifter.

Stk. 2. Om samtlige bankers virksomhed afgiver tilsynet en årlig indberetning til handelsministeren, der bestemmer, i hvilket omfang indberetningen skal offentliggøres.

§ 33.

Det påhviler tilsynet med banker og sparekasser at foretage jævnlige undersøgelser af samtlige bankers virksomåde og forhold. Der må ikke af bankerne forholdes tilsynet nogen oplysning.

Stk. 2. De i tilsynet ansatte er, under ansvar efter borgerlig straffelovs § 152 og 263, jfr. tjenestemandslovens § 10, stk. 2, forpligtede til at hemmeligholde, hvad de gennem deres virksomhed bliver vidende om.

Stk. 3. Tilsynets ansatte er uanset straffelovens og tjenestemandslovens regler om tavshedspligt berettiget til i tilfælde, hvor en skyldner har betydelige forpligtelser over for flere pengeinstitutter at give disse underretning herom.

§ 34.

De i tilsynet ansatte må ikke være medlem af nogen banks eller sparekasses bestyrelse eller repræsentantskab. De pågældende må i øvrigt ikke uden tilladelse fra handelsministeren drive selvstændig erhvervsvirksomhed eller som bestyrelsesmedlem, funktionær eller på anden måde deltage i ledelsen eller driften af erhvervsvirksomhed. Dog kan de pågældende såvel eje og drive som deltage i administration af fast ejendom. De i tilsynet ansatte må endvidere ikke udføre eller deltage i spekulationsforretninger, uden indberetning til til-

synets direktør optage lån eller opnå garantier i banker eller sparekasser eller indgå kaution over for sådanne. For direktørens vedkommende kræves tilladelse fra handelsministeren.

§ 35.

Til dækning af udgifterne ved statens tilsyn med bankerne skal enhver bank udrede et beløb, der fastsættes i forhold til dens samlede gældsforpligtelser, dog at ingen bank udreder mindre end 250 kr. årlig. Fuldt bidragspligt påhviler enhver bank, der har drevet virksomhed eller været under likvidation nogen del af det pågældende kalenderår. Fordelingstallet fastsættes ved finansloven. Påligning af bidragene foretages af tilsynet med banker og sparekasser på grundlag af det for sidste regnskabsår aflagte regnskab eller i mangel af sådant den i det pågældende kalenderår sidst optagne balance. Tilsynet er bemyndiget til at frafalde opkrævning af det fulde ved fordelingstallets fastsættelse forudsatte beløb, for så vidt dette måtte vise sig at overstige de i det foregående finansår til tilsynet medgæede udgifter. Inden udgangen af september måned tilstiller tilsynet hver enkelt bank meddelelse om størrelsen af dens bidrag, hvorefter dette skal indbetales inden kalenderårets udgang. Bidragene kan inddrives ved udpantning.

Kapitel 13.

Straffebestemmelser m.v.

§ 36.

Hvis en banks bestyrelse, repræsentantskab, direktion eller revisorer undlader i rette tid at efterkomme de pligter, som påhviler dem efter denne lov eller de i henhold til denne givne forskrifter, bankens vedtægter eller en generalforsamlingsbeslutning, kan handelsministeren pålægge de forsømmelige under en daglig eller ugentlig bøde at opfylde deres pligt.

§ 37.

Overtrædelse af bestemmelserne i §§ straffes med bøde eller hæfte, for så vidt højere straf ikke er foreskildt efter borgerlig straffelov.

Stk. 2. Giver personer, der er knyttet til en bank, urigtige eller vildledende oplysninger til tilsynet med banker og sparekasser eller andre offentlige myndigheder, til nogen selskabsmyndighed, til offentligheden eller til bankens indskydere, straffes den pågældende med bøde eller hæfte, for så vidt højere straf ikke er foreskildt efter borgerlig straffelov.

Stk. 3. På samme måde straffes personer, som er knyttet til en bank, og som med forsæt eller ved grov uagtsomhed påfører eller fremkalder nærliggende fare for, at der påføres banken et tab.

Stk. 4. Ved insolvente bankers likvidation finder de for konkursstilfælde givne straffebestemmelser tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Kapitel 14.

Overgangsbestemmelser og ikrafttræden.

§ 38.

Inden 1 år efter denne lovs ikrafttræden skal enhver bank, som ikke er under likvidation, have foretaget de vedtægtsændringer, der nødvendiggøres af loven. Vedtægtsændringer, der af handelsministeren godkendes som nødvendige for at bringe vedtægterne i overensstemmelse med loven, kan foretages af bestyrelsen uden indkaldelse af generalforsamlingen.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i § 3, stk. 1, 4. pkt., kan banker, hvis aktiekapital ved lovens ikrafttræden var inddelt i aktieklasser med forskellig stemmeret, bevare de vedtægtsbestemmelser, som gælder herom.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i § 9, stk. 5 og 6, kan direktører, vicedirektører og underdirektører samt filialbestyrere, der ved lovens ikrafttræden lovligt drev selv-

stændig erhvervsvirksomhed eller som bestyrelsesmedlem, funktionær eller på anden måde deltog i ledelsen eller driften af en anden erhvervsvirksomhed end banken, fortsætte sådan virksomhed.

§ 39.

Loven træder i kraft den 1. januar (1973).

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 122 af 15. april 1930 om banker, jfr. lovekendtgørelse af 15. juni 1956.

Bemærkninger til lovforslaget.

Til kapitel 1.

Til § 1.

Bestemmelsen i stk. 1 er i sit indhold sammenfaldende med bestemmelsen i BL 1930 § 1, hvori bl.a. fastsættes, at virksomheder, der omfattes af loven, skal fyldestgøre aktieselskabslovens bestemmelser. Herved fastslås, at banker skal være organiseret som aktieselskaber eller som under aktieselskabsloven henhørende andelselskaber med begrænset ansvar. Et selskab med begrænset ansvar, som ikke er omfattet af aktieselskabsloven, f.eks. fordi der ikke i selskabet er indskudt en selskabskapital, kan ikke være en bank. Sådanne selskaber kan imidlertid lige så vel som fysiske personer og ansvarlige interessentskaber drive samme art virksomhed som banker, da bankloven ikke giver banker eneret herpå. Sådanne selskaber, personer eller interessentskaber er dog afskåret fra at benytte betegnelsen bank, ligesom de heller ikke som banker har ret til ved henvendelse til offentligheden at tilbyde sig som modtagere af indlån. Det er ikke fundet nødvendigt at opretholde bestemmelsen om, at aktieselskabslovens regler kun gælder for banker, i det omfang denne lov ikke strider mod bankloven, idet denne regel må følge af almindelige fortolkningsprincipper.

En til bestemmelsen i stk. 2 svarende bestemmelse findes i BL 1930 § 2, stk. 1. Det er fortsat anset for nødvendigt af hensyn til offentligheden, at banker gives eneret på og pligt til at anvende betegnelsen "bank", således at det allerede af virksomhedens navn fremgår, at der er tale om en virksomhed, der er underkastet offentligt tilsyn, og som er underkastet banklovens bestemmelser i øvrigt. Man har således ikke fundet

det hensigtsmæssigt at foreslå ændringer i den bestående retstilstand på dette område. Man har dog fundet det nødvendigt at udvide beskyttelsen til betegnelser, der vil kunne bibringe offentligheden indtryk af, at virksomheden er en bank. Man har ikke fundet det nødvendigt at opretholde den bestående pligt for bankfilialer til i deres benævnelse at angive deres karakter af filialer. Hvis en bank driver filialvirksomhed under et bifirma, følger det af almindelige aktieselskabsretlige regler, at bankens hovedfirma skal angives sammen med bifirmaet, og filialens tilhørsforhold er derved klart angivet over for offentligheden. Hvis en bank driver filialvirksomhed under sit hovedfirma, skønnes det uden interesse for offentligheden at få at vide, om der er kontraheret med banken gennem hovedkontoret eller en filial.

Bestemmelsen i stk. 3 er nødvendig, fordi Danmarks Nationalbank og andre ved særlig lov oprettede banker ikke er organiseret som aktieselskaber og i visse tilfælde vel vanskeligt kan siges at drive bankvirksomhed. Bankloven finder ikke anvendelse på disse banker, men de skal på den anden side have adgang til fortsat at anvende den traditionelle bankbetegnelse. Da det efter bestemmelsen i forslagens § 1, stk. 1, må være klart, at bankloven ikke omfatter disse banker, har man fundet det rigtigt ikke i øvrigt at medtage bestemmelser svarende til BL 1930 § 22, som synes at kunne give anledning til nogen uklarhed på dette punkt.

Til § 2.

BL 1930 indeholder ingen udtømmende definition af, hvad bankvirksomhed er, men kun en eksemplifikation i forbindelse med bestemmelsen i § 2, stk. 2, som forbyder banker at drive anden virksomhed end bankvirksomhed. Ved anvendelsen af ordene "hvorunder i almindelighed henhører" henholder loven sig til, hvad der sædvanemæssigt betragtes som bankvirksomhed. Anvendelsen af en eksemplifikation har dog vist sig mindre hensigtsmæssig. Dels har der kunnet rejses tvivl om, hvorvidt visse nye opgaver, som banker i de senere år har taget op, kunne karakteriseres som bankvirksomhed. Der tænkes herved på opgaver inden for serviceområdet og på nye finansieringsformer som f.eks. factoring og leasing. Dels har eksemplerne voldt vanskeligheder ved afgrænsning af bankvirksomhed over for sparekassevirksomhed, idet det efter den gældende sparekasselov er forbudt sparekasser at drive bankvirksomhed, medens der i eksemplifikationen af bankvirksomhed indgår de vigtigste aktiviteter for ethvert pengeinstitutt og altså også for sparekasser, nemlig modtagelse af indlån og ydelse af lån.

Forslaget definerer bankvirksomhed som en virksomhed, der formidler samfundets omsætning af penge og kreditmidler. Ved at medtage serviceydelser, som står i forbindelse med denne omsætning, har man villet åbne mulighed for, at banker kan følge med i den udvikling inden for området, som har fundet sted i de senere år, og som stadig pågår. Hovedområdet for bankvirksomhed er stadig de arter af virksomhed, som er nævnt i BL 1930, d.v.s. modtagelse af indlån, ydelse af lån, modtagelse af værdier til opbevaring, omsætning af møntet eller møntet guld og sølv, af penge, pengerepresentativer, kreditmidler og værdipapirer, inkassations af fordringer og besørgelse af udbetalinger, ydelse af garantier samt medvirken til oprettelse af erhvervsdrivende foretagender. Den foreslåede definition indebærer ikke en udvidelse af, hvad der for tiden anses for bankvirksomhed, men giver en mulighed for en tilpasning af virksomhedsområdet til udviklingen.

Stk. 2. fastslår den vigtige regel, at banker ikke må drive anden virksomhed end bankvirksomhed og indeholder endvidere en nødvendig undtagelse herfra på samme måde som BL 1930 § 2, stk. 2, sidste pkt.

Stk. 3. svarer til en af bestemmelserne i BL 1930 § 2, stk. 1, og er som nævnt under bemærkningerne til § 1 motiveret af hensyn til offentligheden.

Til kapitel 2.

Til § 3.

Stk. 1. Det i BL 1930 stillede krav om en mindste-aktiekapital på 300.000 kr. ved stiftelse af banker, hvilket krav ved banklovrevisionen i 1956 forhøjedes til 600.000 kr. - på baggrund af den stedfundne stigning i det almindelige prisniveau - foreslås forhøjet til 5 mill.kr. Denne væsentlige skærpelse af kravet til størrelsen af en banks kapitalgrundlag hænger naturligt sammen med den siden begyndelsen af 1960'erne skete ændring i bankstrukturen henimod en koncentration af bankvirksomhed i større enheder.

Ved fastsættelsen af minimumskapitalens størrelse i 1930 og 1956 blev der lagt vægt på, at kravet ikke blev fastsat højere, end at der fortsat i overensstemmelse med de eksisterende bankforhold var mulighed for at stifte lokale banker med et begrænset virkefelt.

Kravet om en aktiekapital på mindst 5 mill. kr. er for så vidt angår stiftelse af nye banker helt generelt og vil således gælde ikke blot ved oprettelse af banker uden forbindelse med allerede eksisterende, men også ved sammensmeltning af to eller flere eksisterende banker til en ny bank, jfr. herved forslags § 31.

Lovgivningens krav om en vis mindste-aktiekapital ved stiftelsen er - i forhold til det egenkapitalkrav, der stilles i BL 1930 § 7, jfr. forslags § 11 - af en foreløbig og mindre væsentlig betydning. I dette forhold betyder forslaget en reel ændring, idet bestemmelsen i § 3, stk. 1, 1. pkt., ikke alene - som hidtil - er gældende ved stiftelsen af banker, men også under deres fortsatte eksistens. Forslaget følger herved det naturlige princip, at aktiekapitalen ikke senere kan nedbringes under det fastsatte mindstebeløb. Derimod medfører udeladelsen af BL 1930 § 6, stk. 3, at der ikke kræves nogen særlig tilladelse af handelsministeren til nedsættelse af en banks aktiekapital i øvrigt, såfremt den ikke nedbringes under 5 mill. kr. En sådan nedsættelse vil herefter kunne ske under iagttagelse af aktieselskabslovens almindelige regler om kapitalnedsættelse - forudsat at

egenkapitalen efter nedsettelsen fortsat opfylder kravet i forslags § 11.

Kravet i forslags § 3, stk. 1, om, at aktiekapitalen til enhver tid skal udgøre mindst 5 mill.kr. udelukker ikke, at en bank i forbindelse med en rekonstruktion med handelsministerens tilladelse kan fortsætte med en aktiekapital under dette beløb, jfr. forslags § 28.

I § 3, stk. 1, 2. og 3. pkt., har man fundet det rimeligt at kræve, at den ved stiftelsen eller ved en kapitalforhøjelse tegnede aktiekapital skal være fuldt indbetalt ved bankens, henholdsvis kapitalforhøjelsens registrering i aktieselskabs-registeret, jfr. derimod BL 1930 § 6, stk. 1, der - bortset fra kravet om, at mindst 50% af det tegnede beløb skal indbetales ved tegningen - tillader, at restindbetalingen kan udsættes et år. Ved bestemmelsen i § 3, stk. 1, sidste pkt., opretholdes det ved banklovrevisionen i 1956 indførte forbud i § 6, stk. 2, mod deling af aktiekapitalen i aktieklasser med forskellig stemmeret, hvorimod man ikke har fundet, at den dengang påberåbte fare for, at en banks forhold afgøres af særinteresser kan motivere et krav om særlig tilladelse fra handelsministeren til opdeling i aktieklasser med forskellige retteligheder med hensyn til udbytte, indløselighed m.v.

Stk. 2. Bestemmelsen svarer til BL 1930 § 4, stk. 2.

Under hensyn til, at filialforholdet vil gøre det overordentligt vanskeligt at sikre, at filialens egenkapital reserveres til dækning af filialens egne forpligtelser, foreslås bestemmelsen opretholdt. En dansk indtræden i Fællesmarkedet vil med de for tiden gældende bestemmelser indenfor Fællesmarkedet på dette område ikke indebære en forpligtelse til at tillade etablering af filialer af banker hjemmehørende i andre fællesmarkedslande.

Til § 4.

Det har været overvejet at foreslå en regel om, at en enkelt person ikke må eje mere end en nærmere fastsat procentdel af en banks aktiekapital. Man har dog afstået herfra navnlig, fordi det i praksis vil være umuligt at føre kontrol med reglens overholdelse.

I stedet har man i § 4 præciseret det principielle krav om en spredning af ansvaret og risikoen ved stiftelse og aktietegning i banker ved at foreslå, at der skal være mindst 10 stiftere - mod 3 i andre aktieselskaber -, samt at disse hver skal tegne aktier for mindst 1.000 kr. - mod 500 kr. ifølge AL 1930 § 4.

Bortset fra de i §§ 3 og 4 foreslåede særlige regler vil - som hidtil - aktieselskabslovens almindelige regler om stiftelse af aktieselskaber være at iagttage ved stiftelse af banker.

Endvidere bemærkes, at de særlige bestemmelser i BL 1930 § 6, stk. 4, dels om begrænsninger i adgangen til at hæfte for indbetaling på tegnede aktier, dels om optagelse af lån i en bank til tegning af aktier i denne, er udeladt i forslaget. Det førstnævnte forhold vil ikke kunne foreligge efter reglen i forslagens § 3, stk. 1. Det sidstnævnte forbud kan ikke anses naturligt i betragtning af bankers funktion ved pengeformidling, og i praksis vil det være umuligt at kontrollere anvendelsen af et ydet lån.

Til kapitel 3.

Til § 5.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 er i overensstemmelse med BL 1930 og bekendtgørelse nr. 299 af 5. september 1962, hvorefter tilsynet med banker og sparekasser er bemyndiget til at stadfæste vedtægtsændringer.

I øvrigt henvises til overgangsbestemmelserne i § 38, stk. 1, med hensyn til vedtagelsen af de ændringer i de gældende vedtægter for eksisterende banker, som nødvendiggøres af den nye lov.

Til kapitel 4.

Til § 6.

Bestemmelserne foreskriver - ligesom BL 1930 § 8, stk. 6 - at der til alle generalforsamlinger i banker

skal være adgang for pressen og tilføjes - som en ny regel - at generalforsamlinger i banker altid skal indkaldes ved offentlig bekendtgørelse, jfr. derimod AL § 55, stk. 2, hvorefter dette krav kun stilles, såfremt et selskabs aktier kan lyde på ihændehaveren. Reglen må anses for et naturligt supplement til kravet om presens adgang til bankers generalforsamlinger.

Til § 7.

Stk. 1. Bestemmelsen, der erstatter BL 1930 § 8, stk. 2, 1. pkt., forhøjer kravet om bestyrelsesmedlemmernes antal fra mindst 3 til mindst 5. Denne skærpelse - også i forhold til andre aktieselskaber - er begrundet i de særlige krav, der må stilles til banker som formidlere af kapital.

Det er ikke anset for påkrævet eller hensigtsmæssigt at opretholde den gældende lovs krav om, at bestyrelsesmedlemmer i banker - i modsætning til i andre aktieselskaber - skal være aktionærer i banken.

Stk. 2. Bestemmelsen er i overensstemmelse med BL 1930 § 8, stk. 3, bortset fra, at der ikke stilles krav om, at repræsentantskabets medlemmer skal have dansk indfødsret, jfr. nedenfor om bestyrelsesmedlemmer og direktører. Endvidere har man slettet reglerne i BL 1930 § 8, stk. 3, 3. og 4. pkt., der stiller særlige krav om oplysning i vedtægter m.m., såfremt der måtte være tillagt repræsentantskabet beføjelse til at prøve årsregnskabs rigtigheden. Disse regler er uden praktisk betydning, da ansvaret for årsregnskabet ligger hos bestyrelsen. Der findes da heller ikke længere banker, hvor repræsentantskabet har til opgave at prøve årsregnskabet - en opgave, som hvervet som medlem af repræsentantskabet normalt ikke giver de nødvendige forudsætninger for at kunne påtage sig.

Til § 8.

Stk. 1. Kravet om dansk indfødsret i BL 1930 § 8, stk. 2, er opgivet bl.a. under hensyn til den afvikling af diskriminerende bestemmelser på dette område, der til sin tid vil kunne blive nødvendig ved en eventuel dansk til-

slutning til det europæiske fællesskab. Af jurisdiktionsgrunde opretholdes derimod kravet om, at direktører og bestyrelsesmedlemmer skal have bopæl her i landet - dog med mulighed for dispensation.

Stk. 2. Bestemmelsen erstatter den gældende lovs § 8, stk. 1. I overensstemmelse med den af tilsynet tilstræbte ensartede praksis har man foreslået, at bestemmelse om, i hvilket omfang direktionen forud skal indhente godkendelse fra bestyrelsen til ydelse af lån, i alle tilfælde skal nedfældes i en særlig instruks og ikke - som hidtil - alene kan optages i bankens vedtægter.

Stk. 3 og 4. Bestemmelserne svarer til de gældende bestemmelser i BL 1930 § 8, stk. 4 og 5, dog at kravet om anmeldelse af forretningsafdelinger foreslås ophævet.

Til § 9.

Stk. 1-3. Bestemmelsen i stk. 1 opretholder kravet i BL 1930 § 9, stk. 6, om bestyrelsens udtrykkelige samtykke til lån m.v. til bankens direktører, vicedirektører, underdirektører og filialbestyrere, men det er anset for naturligt at udvide dette krav til også at omfatte lån m.v. til bestyrelsesmedlemmer samt lån m.v. til selskaber, af hvis ledelse de nævnte personer er medlemmer. For direktørers vedkommende er dette krav - i overensstemmelse med BL 1930 § 9, stk. 2 - ifølge forslagens § 9, stk. 3, også gældende for lån m.v. til de dem ved ægteskab, slægtskab eller svogerskab nærmeststående personer samt selskaber, hvori disse personer er direktører.

Et samtykke vil kun kunne gives for et bestemt lån eller for lån inden for et fastsat maksimum.

Bestemmelserne i stk. 2 og 4 svarer til BL 1930 § 9, stk. 1 og 3.

Stk. 5 og 6. Bestemmelserne er overensstemmende med BL 1930 § 9, stk. 4 - bortset fra, at forbudet mod selvstændig erhvervsvirksomhed gælder for alle filialbestyrere uden hensyn til filialens størrelse. Endvidere er der foreslået åbnet adgang for handelsministeren til at dispensere fra forbudet i stk. 6. Dispensationsadgangen forudsættes kun anvendt i særlige tilfælde, hvor inter-

essekonflikter må anses for udelukket, f.eks. for bestyrelsesherv i udenlandske banker, hvori vedkommende bank har væsentlige kapitalinteresser.

Stk. 7. Bestemmelsen gentager det i og for sig selvfølgelig forbud i BL 1930 § 9, stk. 7, mod, at stillingerne som bogholder og kasserer i en bank eller bankfilial forønes i samme person. I forslaget åbnes der dog mulighed for dispensation af hensyn bl.a. til filialer med énmandsbetjening.

Til § 10.

Bestemmelsen fastsætter - som BL 1930 - at en bank kun kan forpligtes ved underskrift - i kraft af signatur eller prokura - af mindst 2 personer, d.v.s. at de af banken til aktieselskabs-registeret anmeldte tegningsregler må opfylde dette krav, jfr. BL 1930 § 9, stk. 8, sidste pkt. I overensstemmelse med den ved banklovsrevisionen i 1956 gennemførte lempelse er der dog i forslaget åbnet mulighed for at undtage fra kravet for visse dispositioners vedkommende. Der tænkes herved navnlig på kvittering for indbetalinger.

Til kapitel 5.

Til § 11.

I forhold til gældende lov foreslås følgende ændringer:

- 1) Kravet om en egenkapital på mindst 400.000 kr. ophæves som overflødig.
- 2) Fradraget for et beløb svarende til den i lovens § 11, stk. 3, sidste pkt., omhandlede tillægsbeholdning af særlige midler slettes, uanset at der herved sker en mindre skærpelse af egenkapitalkravet, under hensyn til at pligten til at holde en sådan tillægsbeholdning ikke foreslås opretholdt ved lovforslaget.
- 3) Der indføres et fradrag for evt. "ansvarlig indskudskapital" af den i forslagens § 12 nævnte art.
- 4) Kravet i BL 1930 § 7, stk. 2, om, at de samlede garantipligtelser med visse undtagelser ikke må overstige 75% af egenkapitalen, ophæves. Der synes at være et mod-

sætningsforhold imellem denne særlige regel og reglen i samme paragrafs stk. 1, pkt. 3) om, at der til gælds- og garantiforpligtelserne kun skal henregnes 50% af garantier, der ikke er sikret ved tilsvarende indskud i banken. Den første regel peger i retning af, at garantier skulle være særlig risikobehæftede, medens den sidste må forudsætte, at det modsatte er tilfældet. Set fra et risikosynspunkt er der næppe større forskel på garantier og lån. Der forekommer derfor ikke at forelægge særligt tungtvejende grunde til at bevare reglen i den gældende banklovs § 7, stk. 2. Hertil kommer, at bestemmelsen har gjort det vanskeligt for en række banker at imødekomme det stigende behov for garantistillelse, især som følge af de i 1960'erne oprettede fonde (Byggeriets Realkreditfond, Provinsbankernes Reallånefond, Landsbankernes Reallånefond, Dansk Landbrugs Realkreditfond og Danmarks Skibskreditfond) og som følge af bankernes formidling af kreditter i udlandet.

En ophævelse af fradragsmuligheden ville indebære en sådan skærpende af kravet til bankernes egenkapital, at man i så fald næppe kan fastholde et egenkapitalkrav på 10%. Ved udgangen af 1969 androg bankernes egenkapital i procent af gælds- og garantiforpligtelserne efter fradrag for samtlige de i loven indeholdte reduktionsmuligheder i gennemsnit netop 10,0%. Uden reduktioner androg gennemsnittet 8,5%. Af hensyn til, at en nedsættelse af den legale procentsats vil kunne bevirke en svækkelse i udlandet af tilliden til det danske banksystem, foreslås procentsatsen opretholdt med bibeholdelse af fradragsmuligheden for garantier.

Stk. 1. der erstatter BL 1930 § 7, stk. 1, fastsætter mindstekravet til en banks egenkapital til 10% af bankens samlede gælds- og garantiforpligtelser opgjort på den i paragraffen angivne måde.

Egenkapital omfatter som hidtil alene bankens aktiekapital og åbne reserver.

Stk. 2. Bestemmelsen, der er ny, tager bl.a. sigte på forpligtelser over for særlig godkendte institutter, der er eller måtte blive oprettet. Det forudsættes, at til-

ladelser gives generelt og ikke som individuelle dispositioner.

Stk. 3. svarer til BL 1930 § 7, stk. 3, med den ændring, at dispensationsbeføjelsen foreslås overført fra handelsministeren til tilsynet med banker og sparekasser.

Til § 12.

Stk. 1. Der henvises til de indledende bemærkninger. Da der som nævnt er tale om et supplement til bankernes traditionelle kapitalgrundlag, fastsættes det, at beslutningen herom træffes af samme ledelsesorgan, som træffer beslutning om aktiekapitaludvidelse. Bestutningen må i øvrigt have vedtægtsmæssig hjemmel.

Stk. 2. Af hensyn til indskyderen eller långiveren bør det tydeligt fremgå af indlånsbeviset, at der er tale om ansvarlig indskudskapital, som er mere risikobetonet end almindelige indlån.

Opsagte beløb bør uanset opsigelsen hæfte, såfremt opsigelsesfristen udløber efter en betalingsstandsning eller en beslutning om likvidation. Er opsigelsesfristen udløbet inden dette tidspunkt, uden at beløbet er blevet hævet, må hæftelsen betragtes som ophørt. Det påregnes herved, at banken drager omsorg for, at sådanne beløb omgående ved opsigelsesfristens udløb overføres til andre indlånskonti.

Stk. 3. Da det ikke kan anses for rimeligt, at en bank hovedsageligt opfylder det stillede krav til egenkapitaldækning gennem ansvarlig indskudskapital, foreslås adgangen til at medregne sådan kapital begrænset i forhold til egenkapitalen. Det er fundet hensigtsmæssigt at anvende egenkapitalen som kriterium fremfor f.eks. aktiekapitalen, da man herved undgår de tilfældigheder, der ville følge af forskelligheder i forholdet imellem aktiekapital og reserver i de enkelte banker.

Det foreslås endvidere, at kun indskudskapital med en vis stabilitet ligestilles med egenkapitalen. Det er således under alle omstændigheder en forudsætning, at indskudskapitalen har en opsigelsesfrist på mindst 5 år.

Er indskudskapitalen opsagt til udbetaling, kan den ligestilles med egenkapitalen, indtil tilbagebetalingsfristen er kommet ned på 1 år.

Stk. 4. Den i 1. punktum indeholdte regel indebærer, at der ved opgørelsen af en banks egenkapital i den her omhandlede henseende skal foretages fuldt fradrag for den nominelle værdi af ansvarlig indskudskapital, som banken har i andre banker eller i sparekasser. Herved forhindres, at pengeinstitutter gensidigt tegner indskudskapital for at omgå kravene til egenkapitaldækning.

Der foreslås ikke, jfr. forslagsets § 13 modsætningsvis, begrænsning i en banks adgang til at erhverve indskudskapital i et andet pengeinstitut, og der er således adgang for en bank til at tegne eller erhverve hele den ansvarlige indskudskapital i et andet pengeinstitut. Det forhold, at der skal foretages fuldt fradrag i det tegnende pengeinstituts egenkapitalopgørelse, vil formentlig være et tilstrækkeligt værn imod misbrug. Handelsministeren kan dog dispensere fra dette påbud. Der kan være situationer, hvor dette kan være praktisk, f.eks. som led i en rekonstruktion af en bank.

Som anført i 3. punktum skal der ligeledes ske fradrag for indlånsbeviser, der tjener som sikkerhed for lån eller garantier. Det har været overvejet, hvorvidt fradraget kun skulle gælde for et beløb svarende til det pågældende lån eller den pågældende garanti, såfremt størrelsen heraf er mindre end det som sikkerhed stillede indlånsbevis. En begrænsning af denne karakter ville imidlertid give praktiske vanskeligheder i tilfælde, hvor der foruden indlånsbeviset stilles anden sikkerhed.

For så vidt angår de i 4. punktum nævnte egne indlånsbeviser foreslås det, at modregningen sker på basis af de i stk. 3 anførte regler, således at beviserne kun modregnes i det omfang, den til beviserne svarende indskudskapital kan medregnes som egenkapital.

Det er formålet med fradragsreglen at undgå, at den udvidelse af kapitalgrundlaget, der vil kunne ske

ved erhvervelse af ansvarlig indskudskapital, udhules ved, at den ansvarlige indskudskapital finansieres ved lån mod sikkerhed i denne kapital. Dette formål vil næppe kunne tilgodeses på tilstrækkelig effektiv måde, medmindre der gennemføres en generel fradragsregel af den anførte art.

En banks beholdning af indlånsbeviser forudsættes optaget i regnskabet efter de herom i bankloven i almindelighed gældende regler. Der kan derfor blive tale om bogføring til en lavere kurs end den nominelle. De anførte fradragsregler er imidlertid fastsat i nominelle værdier, da fradrag på basis af beløb bogført til underkurs i nogen grad kunne gennemhulle princippet om, at pengeinstitutter ikke må opnå fordele i henseende til kapitaldækningskravene ved indbyrdes tegning af ansvarlig indskudskapital. Ud fra tilsvarende hensyn er fradragene ved belåning ligeledes fastsat i nominelle værdier.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder umiddelbart anvendelse på tilfælde, hvor kapitalen har form af indskud. Indskudskapitalen bør imidlertid også kunne have form af lån til pengeinstituttet, såfremt dette måtte ønskes, således som det f.eks. er tilfældet i Norge, hvor man taler om "ansvarlig lånekapital" eller i Sverige, hvor sådan kapital betegnes "förlagslån". I lighed med aktieselskabslovens forbud mod udstedelse af aktier til underkurs er det foreslået, at sådanne lån ikke må emitteres til kurs under pari.

Til kapitel 6.

Til § 13.

Paragraffens bestemmelser svarer i det væsentlige til de gældende bestemmelser i banklovens § 12.

Stk. 1. De gældende procentsatser for enkeltengagements størrelse er ikke foreslået ændret og andrager fortsat henholdsvis 35% og 50% af egenkapitalen. Som det fremgår af forslaget § 12, kan ansvarlig indskudskapital i denne relation ikke medregnes til egenkapitalen.

I den gældende bestemmelse er det egenkapitalen ved regnskabsårets begyndelse, der er grundlaget for beregningen af den maksimale størrelse af den enkelte kundes engagement.

Selv om "egenkapitalen ved regnskabsårets begyndelse" er foreslået ændret til "egenkapitalen", må udgangspunktet fortsat være forholdene ved regnskabsårets begyndelse, men man har fundet det rimeligt, om der kan tages hensyn til en i regnskabsårets løb stedfunden aktiekapitaludvidelse. Der vil derimod ikke kunne tages hensyn til indtjent overskud og lign. i regnskabsårets løb.

Efter de gældende bestemmelser i banklovens § 12, stk. 1, sidste pkt., gælder grænsen for enkeltengagements størrelse alene for en banks samlede tilgodehavende hos og forpligtelser for virksomheder hørende til samme koncern, såfremt tilknytningen finder sted gennem aktiebesiddelse eller på anden tilsvarende måde. Denne begrænsende bestemmelse er foreslået ophævet, idet et koncernforhold også vil kunne etableres på anden måde medførende tilsvarende risiko for de enkelte deltagere i koncernen.

Stk. 2. Den specificerede angivelse i BL 1930 § 12, stk. 2, af, hvilke krav der kan bortses fra ved beregningen af størstebeløbet for en enkelts kundes engagement, er af praktiske grunde foreslået erstattet med en bestemmelse om, at de

nævnte krav opregnes i forskrifter givet af handelsministeren. Der vil derved være mulighed for at kunne tage hensyn til eventuelle fremtidigt opstående arter af krav, som må skønnes fradragsberettigede, og som sikkerhedsmæssigt ganske må kunne ligestilles med de i den gældende lov opregnede.

Stk. 3. svarer indholdsmæssigt til BL 1930 § 12, stk. 3. Med den foreslåede affattelse af stk. 2 vil bestemmelsen i stk. 3 kun ganske undtagelsesvist kunne forventes at komme til anvendelse.

Stk. 4 svarer til BL 1930 § 12, stk. 4.

I 1. pkt. er forbudet mod at eje eller belåne aktier m.v. i et enkelt erhvervsdrivende selskab til et højere bogført beløb end 15% af bankens egenkapital ved regnskabsårets begyndelse udvidet til at omfatte også andre selskaber end erhvervsdrivende. Også ved besiddelse af kapitalandele i sådanne selskaber vil taberisiko kunne være til stede.

Stk. 5 svarer til BL 1930 § 12, stk. 5.

Stk. 6 svarer til BL 1930 § 12, stk. 6, med den ændring, at den i 2. pkt. nævnte opgørelse ikke mere skal indsendes sammen med månedsbalancerne, men alene sammen med årsregnskabet.

Stk. 7 svarer indholdsmæssigt til BL 1930 § 12, stk. 7 og 8.

Efter den gældende lov kan der dispenseres fra de i 2. pkt. fastsatte belåningsgrænser. Denne dispensationsadgang må anses for upåkrævet og er derfor foreslået ophævet.

Den gældende bestemmelse i § 12, stk. 8, om at erhvervede og belånte aktier skal opføres særskilt i månedsbalancer og årsregnskab, er udgået som overflødig, idet eventuelle krav i så henseende kan indeholdes i fællesformerne for regnskabsaflæggelse, jfr. forslaget § 16, stk. 2, og § 21, stk. 1.

Til § 14.

Stk. 1 svarer til BL 1930 § 11, stk. 1, med den ændring, at også fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender hos danske og udenlandske sparekasser kan medregnes til kassebeholdningen. Stk. 2. Bestemmelserne i banklovens § 11, stk. 3 og 4 om, at en banks beholdning af visse særlig likvide midler skal udgøre mindst 2% af bankens gældsforpligtelser, er foreslået ophævet, idet der er ganske uden praktisk betydning.

Til kapitel 7.

Den gældende banklov indeholder en række bestemmelser om bankers regnskabsaflæggelse og om revision af regnskaberne, der imidlertid kun er et supplement til de efter aktieselskabsloven også for banker gældende regler.

Man har imidlertid fundet det hensigtsmæssigt, at samtlige de for banker gældende regnskabsbestemmelser findes i bankloven. Man har herved også taget hensyn til, at det i lovudkastet, som er indeholdt i betænkningen om en fællesnordisk aktieselskabslovgivning, fastsættes, at de foreslåede regnskabsbestemmelser kun finder anvendelse på banker i det omfang, det er fastsat i bankloven eller i de i medfør af samme givne forskrifter.

De i betænkningen foreslåede regnskabsbestemmelser er i øvrigt lagt til grund for udarbejdelsen af nærværende kapitel. Med hensyn til revisionsbestemmelserne foreslås fortsat, at de i forslaget indeholdte regler alene skal supplere aktieselskabslovens bestemmelser herom. Afvigelserne fra bestemmelserne i den gældende aktieselskabslov i forhold til betænkningens udkastet skønnes ikke så betydningsfulde, at det vil være betænkeligt, at en ny banklov i en kortere periode eventuelt suppleres med den gældende aktieselskabslovs regler.

Til § 15.

Paragraffen fastslår ledelsens pligt til regnskabsaflæggelse og anviser, hvorledes et medlem af ledelsen skal forholde sig, hvis han ikke finder, at regnskabet bør godkendes.

Til § 16.

Stk. 1 indeholder en almindelig regel om årsregnskabets opgørelse, der indholdsmæssigt svarer til den i AL § 42, stk. 1, 1. pkt. indeholdte henvisning til iagttagelse af "ordentlig og forsigtig forretningsbrug".

Stk. 2 svarer til BL 1930 § 13, stk. 1, 1. pkt., kun med den ændring, at "fællesformen" fremtidig fastsættes af tilsynet og ikke af handelsministeren.

Til § 17.

Bestemmelserne i denne paragraf angiver reglerne for værdioptagelsen af anlægsaktiver. Hovedprincippet er, at sådanne aktiver højst må optages til den værdi, der svarer til anskaffelsesprisen, og at afskrivning skal ske årligt med mindst det beløb, der svarer til den værdiforringelse, der finder sted på grund af alder, slid og andre tilsvarende forhold.

Det er endvidere bestemt, at anlægsaktiver i øvrigt ikke må optages til en højere værdi end den, hvortil de er optaget i status for det forudgående regnskabsår. Der må således ikke ved værdiansættelsen indregnes omkostninger, der tidligere er afholdt over driften.

Fra reglen om, at anlægsaktiver ikke må optages til en højere værdi end det beløb, hvormed de er optaget i status for det forudgående år - bortset fra de i regnskabsåret anvendte udgifter til forbedringer - gælder dog den undtagelse, at opskrivning kan finde sted, såfremt det pågældende anlægsaktiv må anses at have undergået en varig

værdiforøgelse, således at aktivets værdi væsentligt overstiger den hidtil bogførte værdi. Forudsetningen herfor er dog, at det ved opskrivningen indvundne beløb bindes i banken på en sådan måde, at opskrivningen ikke kan danne grundlag for udbetaling af udbytte.

For så vidt angår fast ejendom foreslås, at disse ikke må opskrives over den senest foretagne offentlige ejendomsvurdering, men en opskrivning til dette beløb kan finde sted efter forslaget i modsætning til bestemmelsen i BL 1930 § 13, stk. 2, hvorefter fast ejendom højst måtte opføres til anskaffelsesprisen.

Værdioptagelsesreglerne i § 17 vil væsentligst få betydning for så vidt angår fast ejendom, inventar, boksanlæg o.l., idet værdioptagelsen af hovedparten af en banks aktiver i øvrigt vil være omfattet af reglen i § 18.

Til § 18.

Stk. 1 svarer til de gældende regler i BL 1930 § 13, stk. 2, l. og 2. pkt., med den ændring, at ikke-børsnoterede værdipapirer uden tilsynets tilladelse vil kunne optages til den skønnede værdi, når denne overstiger papirenes anskaffelsespris. Det må anses i overensstemmelse med almindelig regnskabsopfattelse, at et aktiv bør kunne optages til dets reelle værdi, og den forestående ændring skønnes efter hidtidige erfaringer ubetænkelig.

Stk. 2 svarer til BL 1930 § 13, stk. 2, 3. pkt.

Stk. 3, der fastslår, at omkostninger ved en banks stiftelse, ved forhøjelse af aktiekapitalen eller ved erhvervelse af ansvarlig indskudskapital ikke må opføres som aktiv, indeholder en skærpeelse i forhold til BL 1930 § 13, stk. 3, hvorefter sådanne omkostninger, for så vidt de ikke straks afskrives, skal opføres på en særlig konto og årlig nedskrives med mindst en trediedel af det oprindelige beløb.

Stk. 4 indebærer en lempelse i forhold til BL 1930 § 13, stk. 3, hvorefter good-will årligt skal nedskrives med mindst en trediedel.

Stk. 5. Bestemmelsen svarer til BL 1930 § 13, stk. 2, sidste pkt., og finder bl.a. anvendelse på fordringer.

Til § 19.

Der henvises til § 15, stk. 1, hvorefter den skriftlige årsberetning anses som en del af årsregnskabet og derfor i aktieselskabs-registeret eller ved henvendelse til den pågældende bank er undergivet samme offentlighed som den øvrige del af årsregnskabet.

Det foreskrives i stk. 2, at bestyrelsens forslag med hensyn til anvendelsen af overskuddet eller dækning af tab skal fremgå direkte af årsberetningen og ikke kun indirekte af status og resultatopgørelse.

Til § 20.

Paragraffen svarer til bestemmelserne i BL 1930 § 14 og § 9, stk. 6, sidste pkt.

Bestemmelsen i stk. 4 er ny, men er foreslået for at afskære tvivl om, hvorvidt en revisor er berettiget og forpligtet til at afgive sådanne oplysninger.

Til § 21.

Bestemmelsen svarer til BL 1930 § 15.

Bestemmelsen om, at afskrift af revisionsprotokollen skal indsendes samtidig, er dog ny. Herved gives tilsynet mulighed for at blive gjort bekendt med en uheldig udvikling i banken hurtigere end nu, hvor tilsynet normalt først stifter bekendtskab med revisionsberetningernes indhold i forbindelse med de rutinemæssige undersøgelser i bankerne.

Til kapitel 8.

Til § 22.

Bestemmelsen svarer til de for banker i medfør af aktieselskabslovens § 43 og banklovens § 13, stk. 1, sidste pkt., gældende regler med den ændring, at den i sidstnævnte bestemmelse foretagne pligtige henlæggelse foreslås nedsat fra 20% til 15% af overskuddet.

De yderligere 5%, som efter gældende lov vil kunne henlægges til frie reserver, hvorover der vil kunne disponeres det følgende år til udbyttebetaling, skønnes uden særlig formål.

Til kapitel 9.

Til §§ 23-25.

Disse paragraffer svarer med enkelte væsentligst redaktionelle ændringer til bestemmelserne i BL 1930 §§ 10, 10 a og 10 b. Der skønnes ikke på nuværende tidspunkt at være anledning til at foreslå disse bestemmelser ændret.

Til § 26.

Bestemmelsen svarer til BL 1930 § 13, stk. 5, og tilsigter at give personer, som har påtaget sig kaution over for en bank, en særlig beskyttelse derved, at der inden en vis frist skal gives dem meddelelse, såfremt det lån, de har kautioneret for, ikke afvikles efter den oprindelige aftale.

Til § 27.

Bestemmelsen svarer til BL 1930 § 17, der blev indsat i bankloven i 1938 for at tilvejebringe overensstemmelse med den på samme tid gennemførte lov om mortifikation af værdipapirer (lov nr. 145 af 13. april 1938).

Til kapitel 10.

Til § 28.

Stk. 1. Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i BL 1930 § 16, stk. 3. Reglen har til formål til fordel for aktionærer og indskydere at sikre en mere rolig og forretningsmæssig afvikling, end en konkursbehandling sædvanligvis vil kunne muliggøre.

Stk. 2. Bestemmelsen indebærer en skærpeelse i forhold til BL 1930 § 16, stk. 1, som først foreskriver en tilsvarende anmeldelsespligt, når 35% af bankens aktiekapital er tabt. Den personkreds, hvem anmeldelsespligten er pålagt, er ikke ændret. Årsagen til, at der foreslås en skærpeelse af reglen, er, at det altid vil være betænkeligt, at en banks aktiekapital overhovedet angribes, idet samtlige reserver i så fald først er gået tabt. Når man tager i betragtning, hvilke konsekvenser en banklikvidation vil kunne få for hele erhvervslivet på den egn, hvor den virker, eller, hvis talen er om en af landsbankerne, for hele samfundet, er det af betydning, at rekonstruktionsforsøg kan påbegyndes så tidligt som muligt efter det eller de tab, som har bragt banken i fare. Under den gældende lov vil tilsynet med banker og sparekasser først blive gjort bekendt med forholdet, når skaden næsten er uafvendelig. Ved den foreslåede indberetningspligt tilstræbes det at undgå, at udviklingen løber videre, indtil en likvidation er den eneste udvej.

Stk. 3. Bestemmelsen indebærer ligeledes en skærpeelse i forhold til BL 1930 § 16, stk. 1, hvor pligten til at indkalde generalforsamlingen først indtræder, når en opgørelse viser, at 50% af aktiekapitalen er tabt. Efter samme synspunkt

ter som ovenfor finder man det rimeligt, at aktionærerne orienteres på et tidligt tidspunkt, også fordi chancerne for at tilvejebringe det fornødne kapitalgrundlag til en rekonstruktion eller for at opnå en likvidation med små tab er størst, når der gribes ind tidligst muligt. Forslagets bestemmelse om, at forudsætningen for en fortsættelse af banken er, at aktiekapitalen bringes op til at udgøre 75% af den hidtidige aktiekapital mod den gældende banklovs krav om 50%, har sin årsag i, at man ved en sådan rekonstruktion må søge sikret, at der foreligger reelle muligheder for en fortsættelse af banken. I øvrigt vil en fortsættelse af banken på et ringere kapitalgrundlag i praksis støde på så mange vanskeligheder med hensyn til de øvrige krav til kapitalens størrelse m.v., at den formentlig ikke kan gennemføres. I forhold til den gældende banklov foreslår man endvidere, at bestemmelsen om, at handelsministeren kan undtage fra kravet om, at kapitalen skal nedskrives til det beløb, som virkelig er til stede, udgår. En sådan dispensation ville modvirke en tilbundsående sanering. Den dispensationsbeføjelse, som er indeholdt i stk. 3, sidste pkt., svarer til den tilsvarende bestemmelse i den gældende banklov, men bør kun i ganske særlige tilfælde bringes i anvendelse. En dispensation fra bestemmelserne om forholdet mellem egenkapital og gælds- og garantiforpligtelser vil ikke være heldig i en sådan situation, hvor tilliden til banken i forvejen er svækket; derimod kan det vel tænkes, at der må dispenseres fra lovens krav til aktiekapitalens minimale størrelse.

Stk. 4. En tilsvarende bestemmelse findes i BL 1930 § 16, stk. 1, i forbindelse med reglerne om likvidation på grund af tab. Da der er tale om to forskellige situationer, har man fundet

det naturligt at optage bestemmelsen i et selvstændigt stykke.

Til § 29.

Bestemmelsen svarer til BL 1930 § 16, stk. 4. Da bankloven undtager banker fra konkursbehandling, er det nødvendigt at bringe visse af de regler, som er foreskrevet for konkursstilfælde, i anvendelse fra betalingsstandsningens tidspunkt. Der foreslås en forlængelse af fristen for anlæggelse af afkræftelssøgsmål fra 6 til 12 måneder. Dette skønnes rimeligt under hensyn til de meget omfattende og komplicerede spørgsmål, som hyppigt vil foreligge ved en banklikvidation.

Til § 30.

Efter BL 1930 § 16, stk. 2, er det tvivlsomt, om handelsministeren kun skal udnævne likvidatorer i tilfælde, hvor likvidationen finder sted efter reglerne i § 16, stk. 1, eller om det samme gælder i tilfælde af frivillig likvidation af fuldt solvente banker. Under hensyn til de betydelige offentlige interesser, som er knyttet til enhver banklikvidation, har man fundet det rigtigst positivt at foreskrive en sådan udnævnelse i alle likvidationstilfælde. I øvrigt er bestemmelsen bortset fra redaktionelle ændringer sammenfaldende med bestemmelsen i den gældende banklov.

Til kapitel 11.

Til § 31.

Stk. 1. Bestemmelsen er overensstemmende med BL 1930 § 4, stk. 1, og giver endvidere handelsministeren mulighed for at dispensere fra kravet om aktiekapitalens størrelse ved sammensmeltning.

Stk. 2. Ved fusioner kræves - som hidtil - at den eller de pågældende banker iagttager de i aktieselskabslovens § 70 givne forskrifter, der tilsigter at varetage navnlig kreditorenes og aktionærenes interesser i den eller de selskaber, der - uden den normale fremgangsmåde med likvidation - overtages af eller sammensluttes med et andet selskab.

De i aktieselskabslovens § 70 givne forskrifter til sikring af kreditorerne - i banker hovedsagelig indskyderne - i den bank, der overtages eller sammensluttes, kan forenkles under hensyn til det med banker førte tilsyn og til, at sammen slutningen skal godkendes af handelsministeren.

På denne baggrund foreslås følgende for-
enklinger.

Den i AL indeholdte sontring mellem selve beslutningen om overdragelse og dennes endelige iværksættelse opgives, for så vidt som overdragelsen af aktiver og passiver anses som fuldbørdet allerede ved registrering af den af de pågældende banker truffne beslutning om overdragelsen - mindre overtagelsen efter beslutningen og den foreliggende aftale mellem de pågældende pengeinstitutter først skal have virkning fra en senere dato.

Ved egentlig fusion - sammensmeltning af to eller flere banker til en ny bank - er overdragelsens retsvirkninger dog knyttet til registreringen af den ved fusionen opståede nye bank. Det ligger for så vidt i den foreslåede forenkling, at den i aktieselskabslovens § 70 krævede anmeldelse og registrering af "den endelige overdragelse" hermed er overflødig, men for at afskære eventuel tvivl herom, er dette i stk. 2, 3. pkt., udtrykkeligt fastslået.

Endvidere foreslås, at kravet i aktieselskabsloven om særskilt forvaltning af en overtagen banks aktiver og passiver, der giver anledning til uhensigtsmæssig administration, slettes.

Til kapitel 12.

Til § 32.

Paragraffen svarer til BL 1930 bortset fra redaktionelle ændringer, bl.a. foranlediget af den siden banklovens vedtagelse foretagne sammenlægning af banktilsynet med sparekassetilsynet.

Til § 33.

Bestemmelserne svarer med redaktionelle ændringer til bestemmelserne i BL 1930 § 18, stk. 2-4. Det er fundet nødvendigt at opretholde de særlige bestemmelser om tavshedspligt for tilsynets ansatte. Disse får under deres virksomhed indblik i så mange forhold vedrørende erhvervs- virksomheder og må nødvendigvis have adgang til sådanne oplysninger, som efter deres natur må holdes hemmelige, at der ikke på forhånd må herske tvivl om, at offentligheden ikke kan få adgang til disse oplysninger.

Til § 34.

Forslaget indebærer en skarpelse i forhold til BL 1930 § 19, idet forbudet mod deltagelse i erhvervsvirksomhed er udvidet til at omfatte samtlige ansatte i tilsynet og ikke kun bankinspektøren. Denne skarpelse må ses i relation til, at den nye tjenestemandsløvs har ophævet den tidligere gældende pligt for tjenestemænd til at foretage anmeldelse til deres styrelse, forinden de påtager sig hverv, som ligger uden for deres tjenestemandsstilling. De synspunkter, som har medført det gældende forbud for bankinspektørens vedkommende, gælder også for andre ansatte i tilsynet. Dispensationshjemlen forudsættes kun udnyttet i særlige undtagelsestilfælde.

Derimod er reglen om tilladelse til optagelse af lån for alle andre end tilsynets direktør blevet lempet, således at der nu kun gælder en anmeldelsespligt. Praktisk taget alle borgere har i dag mellemværende med pengeinstitutterne, og det må findes urimeligt, at tilsynets ansatte skal anmode om tilladelse til at foretage sådanne ganske dagligdags handlinger. Ved at fastsætte en anmeldelsespligt kan man undgå, at tilsynets ansatte kommer til at udøve tilsyn over for pengeinstitutter, som de har engagementer med. Tilsvarende kan ikke lade sig gøre for tilsynets direktør, som fortsat må have tilladelse til at engagere sig med pengeinstitutter, som står under hans tilsyn.

Til § 35.

Paragraffen svarer til BL 1930 § 20 bortset fra, at det mindstebeløb, som skal udredes, foreslås forhøjet fra 10 kr. til 250 kr.

Til kapitel 13.

Til § 36.

Da det såvel med hensyn til indsendelse af indberetninger m.v. til tilsynet som også i andre tilfælde er vigtigt, at en banks ledelse og revisorer rettidigt opfylder de pligter, som loven, bankens vedtægter eller en generalforsamlingsbeslutning pålægger dem, foreslås opretholdelse af den eksisterende hjemmel for handelsministeren til at anvende tvangsbøder for at gennemtvinge opfyldelsen af sådanne pligter.

Til § 37.

BL 1930 indeholder i § 21 en bestemmelse om, at overtrædelser af loven straffes med bøde eller hæfte, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven. En sådan almindelig holdt straffebestemmelse er ikke i overensstemmelse med moderne

strafferetlige synspunkter og kan ikke oprettholdes. Det foreslås derfor i loven at opregne de bestemmelser, hvis overtrædelse skal sanktioneres med straf.

Stk. 2. Da det for banker i endnu højere grad end for andre aktieselskaber er af betydning, at urigtige eller vildledende oplysninger ikke gives, er det fundet nødvendigt at indskærpe straffansvaret for sådanne oplysninger i bankloven, selv om de fleste sådanne forhold i forvejen vil være strafbare efter straffelovens § 296.

Stk. 3. Det er skønnet nødvendigt at indføre en bestemmelse, som giver mulighed for at straffe forsætlige handlinger eller grove forsømmelser, der påfører banken tab eller fremkalder nærliggende fare herfor. I de fleste tilfælde vil der samtidig foreligge en strafbar overtrædelse af en eller flere af de i stk. 1 nævnte bestemmelser, men også hvor dette ikke er tilfældet, bør sådanne forhold kunne straffes.

Til kapitel 14.

Til § 38.

Stk. 1. Da forslaget kun i begrænset omfang nødvendiggør vedtægtsændringer, skønnes det tilstrækkeligt at fastsætte en frist på 1 år.

Stk. 2 og 3. Bestemmelserne er en nødvendig følge af overgangsbestemmelserne til den i 1956 vedtagne ændring af bankloven, jfr. lov nr. 134 af 25. maj 1956.

Til § 39.

Det må anses for hensigtsmæssigt, at ikrafttrædelsesdatoen i dette lovforslag er sammensat med datoen i sparekasselovforslaget.

Udkast til forslag til sparekasselov.

Kapitel 1. Indledende bestemmelser.

§ 1.

(Denne lov finder anvendelse på selvejende institutioner, som driver sparekassevirksomhed.) De af loven omfattede virksomheder er pligtige og eneberettigede til i deres benævnelse og til betegnelse af virksomheden at benytte ordet "Sparekasse". Så fremt en sparekasse driver virksomhed under andet navn end hovednavnet, skal dette tilføjes binævnet. Virksomheder, som ikke er omfattet af denne lov, må ikke i deres benævnelse eller til betegnelse af virksomheden benytte ord, som er egnet til at fremkalde det indtryk, at de er sparekasser.

Ved sparekassevirksomhed forstås varetagelse af funktioner, som står i forbindelse med omsetningen af penge og kreditmidler og dermed forbundne serviceydelser, jfr. dog § 17.

Stk. 2. En sparekasse må ikke drive anden virksomhed end sparekassevirksomhed. Til afvikling af forud indgåede engagementer er en sparekasse, der har måttet overtage en fast ejendom, dog berettiget til at drive den til ejendommen knyttede erhvervsvirksomhed, indtil salg kan finde sted. Indberetning herom skal gives til tilsynet med banker og sparekasser, og driften kan højst finde sted i 1 år.

Stk. 3. Sparekasser er - bortset fra den af staten i så henseende drevne virksomhed - sammen med banker eneberettigede til ved henvendelse til offentligheden at tilbyde sig som modtagere af indlån.

Kapitel 2. Stiftelse.

§ 3.

I enhver sparekasse stiftet efter lovens ikrafttræden skal der være en indbetalt garantikapital på mindst 1 mill. kr.

Stk. 2. Udenlandske sparekasser kan ikke uden tilladelse fra handelsministeren oprette forretningsafdelinger her i landet.

§ 4.

Ved stiftelsen skal være mindst 50 garanter, der skal være myndige her i landet bosiddende personer, og som hver som garantikapital skal indbetale mindst 1.000 kr.

Stk. 2. Ingen garant i en sparekasse må oppebære andet end rente af den indbetalte del af sin garantikapital.

Renten må højst andrage 1% over den gennemsnitlige rentesats for kassens indlån på længste opsigelsesvarsel i det senest forløbne regnskabsår. Garanter kan ikke bringe fordringer på sparekassen i modregning mod deres forpligtelser som garanter.

Kapitel 3. Vedtægter.

§ 5.

En sparekasses vedtægter skal være stadfæstede af handelsministeren, der påser, at vedtægterne er i overensstemmelse med gældende love og forskrifter.

Stk. 2. Handelsministeren kan bemyndige tilsynet med banker og sparekasser til at stadfæste vedtægtsændringer.

§ 6.

En sparekasses vedtægter skal indeholde bestemmelser om:

1. Sparekassens navn og eventuelle binavne,
2. den kommune her i landet, hvor sparekassen skal have hjemsted (hovedkontor),
3. garantikapitalens størrelse,
4. antallet af garanter og de forpligtelser, der påhviler disse,

5. tilsynsråd, direktion og revision,
6. indkaldelse til repræsentantskabsmøder,
7. tid og sted for det ordinære repræsentantskabsmøde,
8. hvilke anliggender, der skal behandles på ordinært repræsentantskabsmøde,
9. regnskabsaflæggelse og anvendelse af overskud,
10. eventuelt vederlag til tilsynsrådsmedlemmer,
11. ændring af vedtægter,
12. frivilligt ophør af virksomheden.

Kapitel 4. Ledelse.

§ 7.

En sparekasses ledelse består af et repræsentantskab, et tilsynsråd og en direktion.

§ 8.

Repræsentantskabet har den øverste myndighed i alle sparekassens anliggender.

Stk. 2. Repræsentantskabet, hvis størrelse fastsættes i sparekassens vedtægter, skal udgøre mindst 21 medlemmer og vælges for en periode på 4 år. Såfremt repræsentantskabet ved afgang bliver mindre end 21 medlemmer, skal suppleringsvalg finde sted.

Stk. 3. Stemmeberettigede til valg af repræsentantskab er indskyderne. Stemmeberettigede er endvidere sparekassens garanter. Hver indskyder og garant kan kun afgive én stemme. Regler om stemmeret skal godkendes af den myndighed, som godkender vedtægterne, og fremgå af vedtægterne.

Stk. 4. De indskydere og garanter, der afgiver stemme ved valg til repræsentantskabet, vælger en så stor del af dette, som svarer til forholdet mellem det afgivne antal stemmer og det samlede antal indskydere i sparekassen. De af indskyderne og garanterne valgte repræsentanter skal dog mindst udgøre 1/3 af det samlede antal repræsentantskabsmedlemmer. De øvrige medlemmer vælges af det afgående repræsentantskab, der ved valget bør tilstræbe, at

repræsentantskabet sammensættes alsidigt såvel i geogra-
fisk som erhvervsmæssig henseende.
Stk. 5. Repræsentantskabsmøder skal indkaldes ved offent-
lig meddelelse, og der skal være adgang for pressen.

§ 9.

Tilsynsrådet har den overordnede ledelse af spa-
rekassens anliggender. Det fører tilsyn med sparekassens
virksomhed og påser, at denne ledes på forsvarlig måde og
i overensstemmelse med denne lov og sparekassens vedtæg-
ter. Tilsynsrådet skal herunder påse, at bogføringen og
formueforvaltningen kontrolleres på en efter sparekassens
forhold tilfredsstillende måde.

Stk. 2. Tilsynsrådet vælges af repræsentantskabet og skal
bestå af mindst 7 medlemmer.

Stk. 3. Tilsynsrådsmedlemmer vælges for højst 4 år, men
kan dog til enhver tid afsættes af repræsentantskabet.
Tilsynsrådsmedlemmer skal afgå senest 4 måneder efter
udløbet af det regnskabsår, i hvilket de er fyldt 70 år.

Stk. 4. I tilfælde af afgang, hvorved antallet af tilsyns-
rådsmedlemmer kommer under 7, kan tilsynsrådet supplere
sig med nye medlemmer indtil førstkomende ordinære re-
præsentantskabsmøde.

Stk. 5. Vederlag til tilsynsrådsmedlemmer kan kun ydes
med faste beløb.

Stk. 6. Tilsynsrådet er kun beslutningsdygtigt, såfremt
flertallet af dets medlemmer er til stede.

Stk. 7. Tilsynsrådet skal ved en forretningsorden træffe
nærmere bestemmelse om udførelsen af sit hverv.

§ 10.

Direktionen leder sparekassens daglige virksomhed.
Den ansættes af tilsynsrådet.

Stk. 2. Der skal foreligge en af tilsynet med banker og
sparekasser godkendt instruks, som angiver, i hvilket om-
fang direktionen uden forudgående medvirken fra tilsyns-
rådet kan yde lån.

§ 11.

Tilsynsrådsmedlemmer og direktører skal have bopæl

her i landet, medmindre handelsministeren undtager fra
dette krav, og skal være myndige personer.

Stk. 2. Direktion og personale må kun aflønnes med faste
beløb.

Stk. 3. Stillingen som tilsynsrådsmedlem kan ikke forenes
med stillingen som direktør eller filialbestyrer. Dog kan
tilsynsrådet i en direktørs eller filialbestyrers for-
fald midlertidigt beskikke et af sine medlemmer til direk-
tør eller filialbestyrer; den pågældende kan i så fald
ikke udøve stemmeret i tilsynsrådet.

Stk. 4. Om valg, ansættelse og afgang af tilsynsrådsmed-
lemmer, direktører og revisorer skal der inden en måned
gives tilsynet med banker og sparekasser meddelelse.

§ 12.

Uden tilsynsrådets samtykke, som skal indføres
i forhandlingsprotokollen, må en sparekasse ikke yde lån
til, stille garanti for eller modtage kaution fra:

Sparekassens direktører, vicedirektører, underdirektører
og filialbestyrere,

Tilsynsrådsmedlemmer i sparekassen,

Selskaber, i hvilke ovennævnte personer er direktører
eller bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 2. Tilsynsrådet og direktionen skal i særlig grad
overvåge forsvarligheden og afviklingen af de i stk. 1
nævnte engagementer.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 gælder også for engage-
menter med personer, der er knyttet til sparekassens di-
rektører ved ægteskab, slægt- eller svogerskab i ret op-
og nedstigende linie eller som søskende, og med selskaber,
for hvilke sådanne personer er direktører.

Stk. 4. Direktører og funktionærer i en sparekasse må
ikke for egen regning udføre eller deltage i spekulations-
forretninger.

Stk. 5. Direktører, vicedirektører og underdirektører
samt filialbestyrere må ikke uden tilladelse fra tilsynet
med banker og sparekasser drive selvstændig erhvervsvirk-
somhed. Dog kan de pågældende såvel eje og drive som del-
tage i administrationen af fast ejendom.

Stk. 6. Direktører, vicedirektører og underdirektører samt filialbestyrere må i øvrigt ikke uden tilladelse fra handelsministeren som bestyrelsesmedlem, funktionær eller på anden måde deltage i ledelsen eller driften af anden erhvervsvirksomhed end sparekassen.

Stk. 7. Stillingerne som bogholder og som kasserer i en sparekasse eller sparekassefilial kan ikke uden tilladelse fra tilsynet med banker og sparekasser beklædes af samme person.

§ 13.

Til at forpligte en sparekasse kræves underskrift af mindst 2 dertil bemyndigede personer. Såfremt tilsynet med banker og sparekasser finder det ubetænkeligt, kan det tillade, at visse dispositioner kan foretages ved én persons underskrift eller i tilfælde af kvittering for indbetalinger alene ved maskinafstempling.

Kapitel 5.

Krav til egenkapital og sikringsfond.

§ 14.

En sparekasses egenkapital skal udgøre mindst 5% af sparekassens samlede gælds- og garantiforpligtelser. Ved opgørelsen af gælds- og garantiforpligtelserne med henblik på denne bestemmelse kan bortses fra

- 1) lån optaget i Danmarks Nationalbank, dog højst med det beløb, som sparekassen har indestående på folio-konto i nationalbanken,
- 2) garantier, der er sikret ved tilsvarende indskud i sparekassen,
- 3) 50% af andre garantier, og
- 4) ansvarlig indskudskapital af den i § 15 nævnte art.

Stk. 2. Handelsministeren kan tillade, at der ved opgørelsen ses bort fra forpligtelser af ganske sværgen karakter. Stk. 3. Såfremt det ved en måneds-, kvartals- eller årsopgørelse måtte vise sig, at det foreskrevne forhold ikke er til stede, fastsætter tilsynet med banker og sparekasser en frist, inden hvilken forholdet skal være bragt i orden.

§ 15.

En sparekasse kan modtage ansvarlig indskudskapital. I tilfælde af likvidation fyldestgøres indskydere af ansvarlig indskudskapital efter sparekassens øvrige kreditorer. Beslutning om modtagelse af sådan kapital træffes af repræsentantskabet eller af tilsynsrådet efter dettes bemyndigelse. Vedtægterne skal indeholde bestemmelser om den ansvarlige indskudskapitals maksimum og om opsigelse fra sparekassens side af kapitalen.

Stk. 2. For modtagelse af ansvarlig indskudskapital udsteder sparekassen et indlånsbevis, hvoraf skal fremgå, at den indskudte kapital i tilfælde af sparekassens likvidation hæfter for tab, som ikke kan dækkes af sparekassens reserver og garantikapital, og at ansvarlig indskudskapital, der er opsagt til udbetaling, hæfter uanset opsigelsen, såfremt opsigelsesfristen udløber efter en betalingsstandsning eller en beslutning om likvidation. Stk. 3. Ansvarlig indskudskapital med en opsigelsesfrist på mindst 5 år fra kreditors side og med en tilbagebetalingsfrist på mindst 1 år ligestilles med egenkapitalen ved opgørelsen efter § 14, dog kun indtil et beløb svarende til 40% af egenkapitalen.

Stk. 4. Ved opgørelsen af sparekassens egenkapital efter § 14 fradrages den nominelle værdi af sparekassens fordringer i form af ansvarlig indskudskapital i andre sparekasser eller i banker. Handelsministeren kan dispensere herfra. Endvidere fradrages den nominelle værdi af indlånsbeviser, der tjener som sikkerhed for lån eller garantier ydet af sparekassen. Sparekassens beholdning af egne indlånsbeviser samt egne beviser, der tjener som sikkerhed for lån eller garantier, som er ydet af sparekassen, modregnes i sparekassens ansvarlige indskudskapital med beløb beregnet efter de i stk. 3 fastsatte regler.

Stk. 5. Reglerne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til ansvarlig indskudskapital, der erhverves ved lån. Sådanne lån må ikke emitteres til kurs under pari.

§ 16.

Der oprettes en fond med det formål at erstatte indskyderne tab, der måtte opstå ved en sparekasses likvidation. Fonden dækker ikke tab på indskud fra andre sparekasser og banker samt tab på ansvarlig indskudskapital.

Stk. 2. Fondens kapital tilvejebringes ved

- 1) den kapital, som overføres til fonden fra Sparekasser-
nes Hjælpefond,
- 2) ordinære indbetalinger, der for hver sparekasse årligt
skal udgøre 1/5 0/00 af sparekassens gælds- og garanti-
forpligtelser, som opgjort efter § 14,
- 3) ekstraordinære bidrag, der pålægges hver sparekasse
med indtil 1% af dens gælds- og garantiforpligtelser,
som opgjort efter § 14.

Stk. 3. De i stk. 2, nr. 3, nævnte ekstraordinære bidrag
skal opkræves til dækning af manglende beløb, såfremt
fondens kapital ikke er tilstrækkelig til at dække indsky-
dernes tab.

Stk. 4. Fondens midler kan i overensstemmelse med de reg-
ler, der fastsættes af handelsministeren i medfør af
stk. 5, anbringes som ansvarlig indskudskapital i spare-
kasser, der ikke opfylder det i § 14 opstillede egenka-
pitalkrav.

Stk. 5. Sikringsfonden er en selvejende institution.
Regler for fondens bestyrelse og virksomhed fastsættes af
handelsministeren.

Kapitel 6.

Krav til midlernes anbringelse og likviditet.

§ 17.

En sparekasses midler må kun anbringes på be-
tryggende måde.

Stk. 2. En sparekasse må med nedennævnte undtagelser kun
yde lån eller påtage sig garantier mod særskilt, betryg-
gende sikkerhed.

Stk. 3. Uden særskilt sikkerhed kan en sparekasse

- 1) yde lån til den danske stat, en dansk kommune eller
til en dansk bank eller sparekasse,

- 2) yde en kunde lån eller påtage sig garantiforpligtelser
for den pågældende enten til et samlet beløb af ikke
over 25.000 kr. eller til et samlet beløb af ikke over
 $\frac{1}{2}$ % af sparekassens egenkapital, dog maksimalt
100.000 kr. En sparekasses samlede udlån og garanti-
forpligtelser efter denne bestemmelse kan dog ikke
overstige 25% af sparekassens egenkapital,
- 3) efter handelsministerens nærmere bestemmelse påtage
sig hæftelse for finansieringsinstitutter oprettet
efter særlig lov.

§ 18.

En sparekasse må ikke yde en kunde lån eller på-
tage sig garantier for den pågældende til et så stort be-
løb, at sparekassens samlede tilgodehavende hos og for-
pligtelser for den pågældende overstiger 35% af sparekas-
sens egenkapital. Efter enstemmig indstilling fra direk-
tionen og med tilslutning fra mindst to trediedele af
tilsynsrådets medlemmer i hvert enkelt tilfælde kan denne
grænse for enkeltengagements størrelse forhøjes til
50%. Om sådan beslutning skal der ske indberetning til
tilsynet med banker og sparekasser. Tilsvarende gælder
for en sparekasses samlede tilgodehavende hos og forplig-
telser for virksomheder hørende til samme koncern.

Stk. 2. Ved beregningen af det i stk. 1 nævnte største-
beløb kan der - i overensstemmelse med nærmere af han-
delsministeren fastsatte forskrifter - bortses fra sær-
ligt sikrede krav.

Stk. 3. Tilsynet med banker og sparekasser kan efter
ansøgning i hvert enkelt tilfælde tillade afvigelser fra
reglen i stk. 1.

Stk. 4. En sparekasse må ikke eje eller belåne aktier,
andels- eller garantibeviser i et enkelt selskab til et
højere bogført beløb end 15% af sparekassens egenkapital.
Sparekassens interesser i vedkommende foretagende må dog
ikke herved overstige den i stk. 1 nævnte grænse. Den
bogførte værdi af de af en sparekasse erhvervede aktier,
andels- og garantibeviser må ikke overstige 25% af spare-
kassens egenkapital. Tilsynet med banker og sparekasser
kan undtage fra bestemmelserne i dette stykke.

Stk. 5. En sparekasse må ikke eje fast ejendom eller have aktier (andele) i ejendomselskaber til en højere bogført værdi end 20% af dens egenkapital, herfra dog undtaget ejendomme, som en sparekasse har erhvervet for deri at drive sparekassevirksomhed. Tilsynet med banker og sparekasser kan undtage fra denne bestemmelse.

Stk. 6. En sparekasse må ikke uden tilladelse fra tilsynet med banker og sparekasser erhverve eller belåne mere end 30% af aktie-, andels- eller garantikapitalen i et enkelt selskab. Sammen med årsregnskabet skal sparekassen endvidere give tilsynet med banker og sparekasser en opgørelse over, hvad den måtte besidde af aktier og andelsbeviser i banker samt af garantibeviser i andre sparekasser.

Stk. 7. En sparekasse må ikke eje eller belåne egne garantibeviser.

Stk. 8. Til erhvervelse af danske aktier, der ikke er genstand for offentlig kursnotering, samt af andelsbeviser og udenlandske værdipapirer kræves tilladelse fra tilsynet med banker og sparekasser. Aktier i Fællesbanken for Danmarks Sparekasser A/S og de af sparekasserne drevne fællesvirksomheder kan dog erhverves uden tilladelse.

§ 19.

I en sparekasse skal der findes en efter sparekassens forhold forsvarlig kassebeholdning, hvortil kan henregnes fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender hos danske og udenlandske banker og sparekasser samt tilgodehavender på postgirokonto. Kassebeholdningen skal i forbindelse med værdien af beholdningen af sikre, let sælgelige, ubelånte værdipapirer og kreditmidler udgøre mindst 15% af de gældsforpligtelser, som det - uanset mulige udbetalingsforbehold - påhviler sparekassen at betale på anfordring eller med kortere varsel end en måned. De nævnte likvide beholdninger skal endvidere udgøre mindst 10% af sparekassens samlede gælds- og garantiforpligtelser, således som disse er opgjort efter § 14.

Stk. 2. Såfremt de i stk. 1 opstillede krav ikke er opfyldt, og forholdet ikke inden 8 dage er berigtiget, skal der omgående ved udløbet af denne frist indberettes herom til tilsynet med banker og sparekasser, som fastsætter en frist, inden hvilken de foreskrevne krav atter skal være opfyldt.

Kapitel 7.

Regnskab og revision.

§ 20.

Der skal for hvert regnskabsår udarbejdes årsregnskab. Årsregnskabet omfatter status (balance), resultatopgørelse og årsberetning. Regnskabsåret går fra 1. april til 31. marts. Handelsministeren kan dog fastsætte, at regnskabsåret skal være kalenderåret.

Stk. 2. Årsregnskabet skal underskrives af tilsynsrådet og direktionen. Mener et tilsynsrådsmedlem eller en direktør, at status eller resultatopgørelsen ikke bør godkendes, eller har han andre indvendinger mod årsregnskabet, som han ønsker at gøre repræsentantskabet bekendt med, skal det frengå af påtegning på regnskabet, og en redegørelse herfor gives i årsberetningen.

§ 21.

Årsregnskabet skal opgøres således, som god regnskabskik tilsiger såvel med hensyn til vurderingen af posterne i status som vedrørende regnskabets specifikation, opstilling og posternes benævnelse.

Stk. 2. Status og resultatopgørelse skal i øvrigt affattes i overensstemmelse med de fælles regnskabsformer, som foreskrives af tilsynet med banker og sparekasser.

§ 22.

Aktiver, der er bestemt til vedvarende eje eller brug for sparekassen (anlægsaktiver), må ikke optages til en højere værdi end anskaffelsesprisen. Til anskaffelsesprisen kan medregnes beløb, som er anvendt til forbedringer og er afholdt i regnskabsåret eller overført fra tidligere regnskabsår. Anlægsaktiver må i øvrigt ikke - bortset fra reglerne i stk. 4 - optages til en højere værdi

end den, hvortil de er optaget i status for det forudgående regnskabsår.

Stk. 2. Anlægsaktiver, der undergår værdiforringelse på grund af alder, slid eller andre tilsvarende forhold, skal årligt afskrives med mindst et hertil svarende beløb, medmindre det pågældende aktiv allerede er tilstrækkeligt afskrevet. Afskrivning skal foretages, selv om resultatopgørelsen viser eller derved kommer til at udvise underskud.

Stk. 3. Er værdien af anlægsaktiver lavere end den værdi, hvortil de kan opføres efter bestemmelserne i stk. 1 og 2, og dette skyldes årsager, som ikke kan antages at være forbigående, skal de pågældende aktiver nedskrives i den udstrækning, det må anses for nødvendigt efter god regnskabskik.

Stk. 4. Uanset foranstående bestemmelser kan anlægsaktiver, hvis værdi er væsentlig højere end det beløb, hvortil de er optaget i status for det foregående regnskabsår, når værdiforøgelsen må antages at være af varig karakter, dog optages til højst denne værdi. Fast ejendom må dog ikke opskrives over ejendomsværdien ifølge den senest foretagne offentlige vurdering. Det ved opskrivningen indvundne beløb må ikke medregnes i overskuddet, men overføres til reserverne.

§ 23.

Værdipapirer, der er genstand for offentlig kursnotering på Københavns fondsbørs, må ikke opføres til en kurs, der er højere end den ved regnskabsårets slutning senest noterede køberkurs. Andre værdipapirer må højst opføres til den skønnede værdi.

Stk. 2. Fremmed valuta må højst optages til de ved regnskabsårets afslutning noterede køberkurser.

Stk. 3. Omkostninger ved en sparekasses stiftelse, ved forhøjelse af garantikapitalen eller ved erhvervelse af ansvarlig indskudskapital må ikke opføres som et aktiv.

Stk. 4. Andre aktiver må højst opføres til deres værdi i handel og vandel.

§ 24.

I årsberetningen skal der - i det omfang, det efter tilsynsrådets skøn kan ske uden skade for sparekassen - gives oplysning om forhold, som ikke skal frengå af status og resultatopgørelse, men som er af vigtighed ved bedømmelsen af sparekassens økonomiske stilling og resultatet af virksomheden i det forløbne år. Dette gælder også om forhold, som er indtrådt efter udgangen af regnskabsåret.

Stk. 2. Tilsynsrådet skal i årsberetningen stille forslag til beslutning vedrørende anvendelse af sparekassens overskud eller dækning af tab.

§ 25.

En sparekasses resultatopgørelse og status skal revideres af mindst 2 revisorer, hvoraf den ene skal være statsautoriseret.

Stk. 2. Handelsministeren er bemyndiget til at udfærdige nærmere forskrifter med hensyn til foretagelsen af revisionen.

Stk. 3. Dersom en revisor findes åbenbart uegnet til sit hverv, kan ministeren afskedige den pågældende og i den afgædes sted udpege en statsautoriseret revisor, der fungerer, indtil nyt valg kan afholdes.

Stk. 4. Revisor er til enhver tid forpligtet til at give tilsynet med banker og sparekasser de af dette krævede oplysninger om sparekassens forhold.

Stk. 5. Revisor må ikke have lån i sparekassen eller opnå sparekassens garanti, ligesom han ikke må stille pant eller påtage sig kaution for forpligtelser over for sparekassen.

§ 26.

Revisorerne vælges af repræsentantskabet.

Stk. 2. Revisor skal være myndig og have bopæl her i landet.

Stk. 3. Revisor skal have den indsigt og erfaring med hensyn til regnskabsvæsen og økonomiske forhold, som under hensyn til arten og omfanget af sparekassens virksomhed er nødvendig for hvervets udførelse.

Stk. 4. Vælges et revisionselskab til revisor, skal den, hvem revisionen overdrages, opfylde de i §§ 26 og 27 foreskrevne betingelser.

Stk. 5. En valgt revisors personale eller medinteressenter kan ikke vælges til medrevisorer. Vælges et revisionselskab til revisor, kan ingen i revisionselskabet ansat person vælges som medrevisor.

§ 27.

Til revisor må ikke vælges:

- a) medlemmer af sparekassens tilsynsråd,
- b) personer, der er ansat i sparekassen, eller som i øvrigt står i afhængighedsforhold til sparekassen eller til dens tilsynsrådsmedlemmer eller direktører eller de funktionærer, som har til opgave at sørge for eller kontrollere bogføringen eller forvaltningen af de likvide midler,
- c) personer, der er knyttet til medlemmer af sparekassens tilsynsråd eller direktion eller til de i litra b nævnte funktionærer ved ægteskab, ved adoptiv- eller plejeforhold eller ved slægt- eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linie eller i sidelinien så nært som søskende.

§ 28.

Revisors hverv gælder for den tid, der er fastsat i vedtægterne. Revisors hverv skal ophøre ved afslutningen af det ordinære repræsentantskabsmøde, der afholdes efter udløbet af det sidste regnskabsår, for hvilket han er valgt, eller, såfremt revisor er valgt for ubestemt tid, når en anden revisor er valgt i hans sted.

Stk. 2. En revisor kan til enhver tid fratræde sit hverv og afsættes ved beslutning af repræsentantskabet.

Stk. 3. Ophører en revisors hverv før udløbet af valgperioden, eller opfylder han ikke længere betingelserne for at være revisor, og er der ingen suppleant til at indtræde i hans sted, påhviler det tilsynsrådet snarest at foranledige valg af ny revisor.

§ 29.

Bliver revisor ikke valgt eller foretages valget i strid med bestemmelserne i § 26, stk. 2, eller § 27 eller i strid med de i vedtægterne herom fastsatte regler, skal tilsynet med banker og sparekasser udnævne revisor.

Stk. 2. Udnævnelse af revisor i henhold til stk. 1 gælder for tiden, indtil ny revisor er valgt i henhold til vedtægterne.

§ 30.

Revisor har ret til at være til stede ved repræsentantskabsmøderne.

Stk. 2. Revisor og hans medarbejdere er ikke berettiget til at afgive oplysninger om sparekassens forhold til uvekkommende. En revisor, der fratræder sit hverv, er dog berettiget til at meddele den revisor, der træder i stedet for ham, grunden til sin fratræden.

§ 31.

Det reviderede og godkendte årsregnskab skal tilige med afskrift af revisionsprotokollen inden 10 dage efter afholdelsen af det repræsentantskabsmøde, hvor det er forelagt til godkendelse, og senest fire måneder efter regnskabsårets udløb indsendes til tilsynet med banker og sparekasser, der påser, at regnskabet er affattet i overensstemmelse med de fastsatte forskrifter. Endvidere skal der til tilsynet indsendes månedlige balancer, affattede i overensstemmelse med de af tilsynet foreskrevne fællesformer. Efter tilsynets bestemmelser kan kravet i foranstående punktum for visse sparekasser begrænses til indsendelse af de ved udløbet af hvert kvartal opgjorte balancer.

Stk. 2. Såvel de ved udløbet af hvert kvartal optagne månedsbalancer som den reviderede resultatopgørelse og status skal offentliggøres i et eller flere af de dagblade, som udkommer på sparekassens hjemsted. Lignende offentliggørelse af resultatopgørelse og status skal finde sted på de steder, hvor sparekassen har filialer.

Stk. 3. Ved regnskabsårets slutning skal enhver sparekasse tilstille tilsynet med banker og sparekasser alle oplysninger, som efter bestemmelse af handelsministeren er fornødne til tilvejebringelse af en sparekassestatistik.

Kapitel 8.

Anvendelse af årsoverskud.

§ 32.

En sparekasses årlige overskud henlægges til en reservefond eller til særlige sikrings- eller fornyelsesfonds. Dog kan der i det omfang, repræsentantskabet bestemmer, af overskuddet anvendes beløb til almenyttige eller velgørende formål. Så længe egenkapitalen ikke udgør mindst 15% af sparekassens samlede gælds- og garantiforpligtelser opgjort efter § 14, kan der til almenyttige eller velgørende formål højst anvendes 10% af overskuddet. De til almenyttige eller velgørende formål bevilgede beløb kan enten udbetales straks eller henlægges til en særlig fond (gavefond) til senere udbetaling.

Stk. 2. I tilfælde, hvor en sparekasse yder lån til en kurs under pari, må en efter omstændighederne passende del af kursforskellen - dog højst 3% af lånets pålydende - medregnes til overskuddet for det år, hvori lånet er ydet. Resten kan medregnes til overskuddet i de følgende år med et beløb, beregnet under hensyntagen til den tilbageværende del af de pågældende lån.

Stk. 3. Overførsel fra reservefond eller dermed ligestillede fonds til garantikapital er forbudt.

Kapitel 9.

Om sparekassebøger og sparekassers kontrakter i øvrigt.

§ 33.

Ved oprettelse af indskudskonto skal sparekasserne kræve opgivet og notere ejerens navn og adresse.

Stk. 2. Såfremt der udstedes sparekassebøger, skal det på iøjnefaldende måde i bogen oplyses, at den gældende sparekasselov, de til enhver tid gældende vedtægter for sparekassen og dennes sidste årsregnskab på begæring forevises enhver af sparekassens indskydere.

Stk. 3. Såfremt de på sparekassebogen gjorde indskud kan haves, uden at der samtidig sker afskrivning i sparekassebogen, skal det på bogens titelblad og på hver enkelt side i bogen på iøjnefaldende måde angives,

at bogens pålydende ikke er bevis for størrelsen af det på den pågældende konto indestående tilgodehavende.

Stk. 4. Aftale om, at penge, der indestår på sparekassebog, udbetales til enhver, der møder med bogen, kan sparekassen kun påberåbe sig, når aftalen er indført i sparekassebogen på iøjnefaldende måde.

Stk. 5. Udbetaling til en uberettiget ihændehaber virker ikke frigørende, hvis han ikke har opgivet det navn, kontoen lyder på. Dersom særlige omstændigheder opfordrer hertil, må der afkræves den mødende bevis for hans ret til at hæve på bogen.

§ 34.

Overdragelse af en sparekassebog til eje eller pant får først gyldighed mod overdragerens kreditorer, når sparekassen har noteret overdragelsen på kontoen i sine bøger og meddelt erhververen dette med angivelse af, hvilket beløb der indestår på kontoen. Når notering begæres af kontohaveren, og bogen forelægges sparekassen, påhviler det denne at foretage notering og give erhververen meddelelse, medmindre sparekassens vedtægter udelukker notering af overdragelser.

Stk. 2. Har sparekassebogens ejer overdraget ret over bogen til flere forskellige, går en senere erhverver forud, når han får sin ret noteret på kontoen og modtager meddelelsen herom i god tro.

Stk. 3. Hvis der kan haves på en sparekassebog af enhver ihændehaber, kræves det yderligere, at erhververen har fået sparekassebogen i hænde.

§ 35.

Sparekassen kan ikke kræve modregning med fordringer på den, der har overdraget ret over en sparekassebog, når den har givet erhververen meddelelse som nævnt i § 31. Sparekassen kan i så tilfælde heller ikke gøre gældende,

at den ikke skyldte beløbet, medmindre erhververen vidste dette eller havde grund til mistanke herom.

Stk. 2. Såfremt sparekassen gyldigt har forbeholdt sig ret til at betale til enhver, der møder med sparekassebogen, bevarer sparekassen trods notering om overdragelsen sin adgang til at betale til ihændeleveren, medmindre andet udtrykkeligt er aftalt.

§ 36.

Hvis der for et af en sparekasse ydet lån er stillet kaution, og låntageren udebliver med hovedstol, afdrag eller renter, skal der inden 6 måneder efter de pågældende ydelsers forfaldsdag ved anbefalet brev gives meddelelse til enhver af kautionisterne eller til den eller dem af disse, der er bemyndiget til at modtage meddelelsen på samtlige kautionisters vegne. Undladelse heraf medfører, at sparekassen taber sit krav over for kautionisterne i det omfang, i hvilket disses regreskrav mod låntageren er blevet forringet ved undladelsen.

§ 37.

Når det sandsynliggøres, at en sparekassebog eller et af en sparekasse udstedt indlansbevis eller modtagelsesbevis er bortkommet, er sparekassen berettiget til ved en bekendtgørelse, der indrykkes i Statistiden i det første nummer i et fjerdingår, med 3 måneders varsel at indkalde ihændeleveren. Hvis ingen melder sig, kan sparekassen udbetale, hvad der skyldes efter sparekassebogen eller beviset, til den, der efter sparekassens bøger er fordringshaver.

Kapitel 10.

Opløsning.

§ 38.

Begæring om, at en sparekasses bo skal undergives konkursbehandling, kan ikke tages til følge.

Stk. 2. Hvis en sparekasses tilsynsråd, direktion eller revisorer må formode, at sparekassen på grund af tab på

engagementer ikke længere opfylder egenkapitalkravet i § 14, stk. 1, skal de pågældende omgående gøre indberetning til tilsynet med banker og sparekasser.

Stk. 3. Såfremt det bekræftes ved sparekassens eller tilsynets opførelse, at egenkapitalkravet i § 14, stk. 1, ikke længere er opfyldt, skal sparekassen indkalde repræsentantskabet og gøre rede for stillingen. Indkaldelsesfristen kan med tilsynets samtykke gøres kortere end den i vedtægterne fastsatte korteste indkaldelsesfrist. Såfremt forholdet ikke inden en af tilsynet fastsat frist er berigtiget, skal sparekassen standse sine betalinger og træde i likvidation, medmindre handelsministeren meddeler fritagelse herfra.

Stk. 4. En sparekasse, som i øvrigt standser sine betalinger, skal træde i likvidation, medmindre den inden en af handelsministeren fastsat frist genoptager sin virksomhed på et af ministeren godkendt grundlag.

Stk. 5. Såfremt en sparekasses egenkapital i øvrigt ikke ved en af de efter § 14, stk. 3, udarbejdede opgørelser længere opfylder egenkapitalkravet i § 14, stk. 1, eller § 50, stk. 5, og forholdet ikke er berigtiget inden for den af tilsynet fastsatte frist, kan handelsministeren efter indstilling fra tilsynet, hvis forholdene måtte gøre dette begrundet, kræve, at sparekassen standser sine betalinger og træder i likvidation.

§ 39.

Fra betalingsstandsningen at regne finder bestemmelserne i konkurslovens §§ 10, 12-26, 29, 31, litra b, og 33-38, jfr. lovbekendtgørelse nr. 164 af 1. april 1971, og retsplejelovens § 533, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Sager, hvorved boet i henhold til konkurslovens §§ 20-26 og 29 vil angribe indgåede retshandler, må anlægges inden 12 måneder efter betalingsstandsningen.

§ 40.

I ethvert tilfælde af likvidation udnævnes likvidatorerne, af hvilke en skal opfylde betingelserne for at kunne ansættes i et dommerembede, af handelsministeren,

direktør optage lån eller opnå garantier i banker eller sparekasser eller indgå kaution over for sådanne. For direktørens vedkommende kræves tilladelse fra handelsmisterne.

§ 47.

Til dækning af udgifterne ved statens tilsyn med sparekasserne skal enhver sparekasse udrede et beløb, der fastsættes i forhold til dens samlede gældsforpligtelser, dog at ingen sparekasse udreder mindre end 250 kr. årlig. Fuld bidragspligt påhviler enhver sparekasse, der har drevet virksomhed eller været under likvidation nogen del af det pågældende regnskabsår. Fordelingstallet fastsættes ved finansloven. Påligning af bidragene foretages af tilsynet med banker og sparekasser på grundlag af det for sidste regnskabsår aflagte regnskab eller i mangel af sådant den i det pågældende regnskabsår sidst optagne balance. Tilsynet er bemyndiget til at frafalde opkrævning af det fulde ved fordelingstallets fastsættelse forudsatte beløb, for så vidt dette måtte vise sig at overstige de i det foregående finansår til tilsynet medgåede udgifter. Inden udgangen af september måned tilstiller tilsynet hver enkelt sparekasse meddelelse om størrelsen af dens bidrag, hvorefter dette skal indbetales inden kalenderårets udgang. Bidragene kan inddrives ved udpantning.

Kapitel 13.

Straffebestemmelser m.v.

§ 48.

Hvis en sparekasses tilsynsråd, direktion eller revisorer undlader i rette tid at efterkomme de pligter, som påhviler dem efter denne lov eller de i henhold til denne givne forskrifter, sparekassens vedtægter eller en repræsentantskabsbeslutning, kan handelsministeren pålægge de forsømmelige under en daglig eller ugentlig bøde at opfylde deres pligt.

§ 49.

Overtrædelse af bestemmelserne i §§ straffes med bøde eller hæfte, for så vidt højere straf ikke er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Stk. 2. Giver personer, der er knyttet til en sparekasse, urigtige eller vildledende oplysninger til tilsynet med banker og sparekasser eller andre offentlige myndigheder, til nogen selskabsmyndighed, til offentligheden eller til sparekassens indskydere, straffes den pågældende med bøde eller hæfte, for så vidt højere straf ikke er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Stk. 3. På samme måde straffes personer, som er knyttet til en sparekasse, og som med forsæt eller ved grov uagtsomhed påfører eller fremkalder nærliggende fare for, at der påføres sparekassen et tab.

Stk. 4. Ved insolvente sparekassers likvidation finder de for konkursstilfælde givne straffebestemmelser tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Kapitel 14.

Overgangsbestemmelser og ikrafttræden.

§ 50.

Inden 1 år efter denne lovs ikrafttræden skal enhver sparekasse, som ikke er under likvidation, have foretaget de vedtægtsændringer, der nødvendiggøres af loven.

Stk. 2. Valg til repræsentantskab skal finde sted senest 2 år efter lovens ikrafttræden. Det nyvalgte repræsentantskab vælger herefter på sit første møde tilsynsråd.

Stk. 3. De medlemmer af det første repræsentantskab,

som ikke vælges af indskydere og garantanter, jfr. § 8,

stk. 4, udpeges i sparekasser med garantanter af disse og i sparekasser uden garantanter af det før valget siddende tilsynsråd.

Stk. 4. Indtil valg har fundet sted, udøves repræsentantskabets funktioner af den myndighed, som hidtil har udøvet generalforsamlings funktioner.

og betragtede det som en fordel at have en
 af de nævnte virksomheder som kunde
 give en del af deres indtægt til
 støtte af de sociale og kulturelle
 aktiviteter i byen. Det var en
 meget god idé, og det blev
 gennemført.

sparekasser eneret på at give sparekasservirksomhed, kan der også under andre virksomhedsformer drives tilsvarende virksomhed, men disse er afskåret fra at betegne sig som sparekasser og fra ved henvendelse til offentligheden at tilbyde sig som modtagere af bestemte indtægter, hvilken virksomhed er forbeholdt banker og

[illegible]

sparekasserne. Det er dog fundet nødvendigt at fastslå, at også andre betegnelser end "sparekasse" ikke må anvendes af virksomheder, der ikke er omfattet af loven, såfremt der herefter kan skabes forvekslingsmuligheder. Man har ikke fundet det nødvendigt at

opretholde det gældende krav om, at sparekasseafdelinger og - indbetalingskontorer skal angive deres karakter af afdeling eller indbetalingskontor, idet det ikke synes at være af større interesse for offentligheden at få at vide, om der er kontraheret med en sparekasse gennem hovedsædet eller et afdelingskontor. Derimod foreslås det, at sparekasser, som driver virksomhed under et binavn, skal angive hovednavnet i forbindelse med binavnet. En sådan regel følger ikke af den gældende firmalov. Det er ikke usædvanligt i fusionstilfælde, at sparekassen bibeholder navnene på alle eller nogle af de sparekasser, som er gået ind i sammenslutningen, og i sådanne tilfælde er det af interesse for offentligheden at blive gjort bekendt med forholdet, således at man kan vide, med hvem der kontraheres.

Til § 2.

Spkl 1937 angiver, hvad sparekassevirksomhed er, dels positivt ved bestemmelserne i § 1, stk. 1 ("har til formål at modtage indskud til forrentning fra offentligheden og at anbringe de indskudte midler på betryggende måde") og i § 1, stk. 2 ("Sparekasser kan endvidere modtage værdier til opbevaring og udleje bokser, ligesom det er sparekasser tilladt at drive forvaltnings- og forsørgelsesvirksomhed."), dels negativt ved bestemmelsen i § 1, stk. 3, som forbyder sparekasser at drive bankvirksomhed. Da det ikke i bankloven klart er angivet, hvad bankvirksomhed er til forskel fra sparekassevirksomhed, har denne bestemmelse givet anledning til en del forklaringstvivl. Sparekasser må ikke diskontere vekslers, og det antages endvidere, at de ikke må yde garantier, hvor særlig lovhemmel ikke foreligger, påtage sig inkassations, omsætte værdipapirer for egen regning eller medvirke ved stiftelse af erhvervsdrivende foretagender. Denne begrænsning af sparekassevirksomhed i forhold til bankvirksomhed fore-

slås i det omfang, den er konkurrencemæssigt begrundet, ikke opretholdt.

I forslaget defineres derfor sparekassevirksomhed som formidling af omsætning af penge og kreditmidler og dermed forbundne serviceydelser. Virksomhedsområdet foreslås således angivet på tilsvarende måde som foreslået for banker, dog at der, jfr. henvisningen til lovfor- slagets § 17, fortsat vil være den forskel mellem bank- og sparekassevirksomhed, at en sparekasse som hovedregel kun må yde lån eller påtage sig forpligtelser mod særskilt, betryggende sikkerhed.

Baggrunden for denne forskel mellem de to arter pengeinstitutter er de forskellige krav, der efter forslagene stilles til institutternes egenkapital. Efter sparekasselovforslagets § 14 skal en sparekasses egenkapital udgøre mindst 5% af kassens samlede gælds- og garanti- forpligtelser opgjort på den i paragraffen anførte måde, hvorimod banklovsforslagets § 11 stiller krav om en egenkapitaldækning på 10%.

Sparekasser er efter forslaget således ikke længere begrænset i deres virksomhedsområde i forhold til banker efter arten af de forretninger, som de kan engagere sig i, hvorimod der fortsat stilles særlige krav til sikkerheden for engagementer

Stk. 2 fastslår, at sparekasser kun må drive sparekassevirksomhed. For sparekassers engagementer skal foreligge en sådan sikkerhed, at tab ikke bør kunne opstå ved en afvikling af den låntagende virksomhed, og sparekassen må derfor være henvist til alene at søge sig fyldestgjort i den for engagementet stillede sikkerhed. Da det imidlertid ikke kan udelukkes, at en sparekasse kan se sig nødsaget til at overtage en pantsat ejendom som ufyldstgjort pantthaver, er der dog åbnet adgang til i sådanne tilfælde at drive den pågældende ejendom, indtil salg kan finde sted. Det forudsættes, at salget søges fremmet mest muligt.

Bestemmelsen i stk. 3 svarer til bestemmelsen i Spkl 1937 § 1, stk. 2, 1. pkt., og er som nævnt under bemærkningerne til § 1 motiveret af hensyn til offentligheden.

Til kapitel 2.

Til § 3.

Stk. 1. Forslaget opretholder det ved Spkl 1937 gennemførte almindelige krav om, at der som "grundkapital" for den selvejende institution, som en sparekasse er organiseret som, tilvejebringes en vis garantikapital, der på tilsvarende måde som aktiekapitalen i en bank - yder en foreløbig og begrænset sikkerhed for opfyldelsen af sparekassens forpligtelser. Man har foreslået, at der i loven angives en fast mindste-garantikapital på 1 mill. kr. ved stiftelse af en sparekasse. I modsætning til gældende lov kræves, at minimumskapitalen er fuldt indbetalt.

Efter formuleringen gælder kravet om mindste-kapital også under sparekassens fortsatte drift. Bestem-melsen medfører ikke ændringer i kravet til kapitalgrund-laget i bestående sparekasser, og ikke-garantkasser vil kunne fortsætte som sådanne.

Den i en sparekasse indbetalte garantikapital vil - som hidtil - ikke kunne tilbagebetales til garan-terne i kassens "levetid".

Stk. 2. Bestemmelsen er ny og er motiveret med, at fili-alforholdet vil gøre det overordentligt vanskeligt at sikre, at filialens egenkapital reserveres til dækning af filialens egne forpligtelser.

En dansk indtræden i fællesmarkedet vil med de nugældende bestemmelser indenfor fællesmarkedet på dette område ikke medføre en forpligtelse til at tillade etable-ring af filialer af sparekasser hjemmehørende i andre med-lenslande.

Til § 4.

Stk. 1. Antallet af garantanter foreslås forhøjet fra mindst 25 til mindst 50 personer. Derudover stiller forslaget det nye krav, at hver af garantanterne skal indbetale mindst 1.000 kr. Begrundelsen herfor er, at nye sparekasser ikke bør kunne oprettes, medmindre der er bredere tilslutning til ønsket herom.

I stk. 1, 2. pkt., er det gældende krav om, at garantanterne skal være fysiske personer, supple-ret med et legalt krav om, at de skal være myndige og være bosiddende her i landet.

Da der er tale om stiftelseskrav, vil de kunne fraviges i tilfælde af, at de for den ind-betalte garantikapital udstedte beviser omsettes efter de regler, der måtte gælde herom i sparekas-sens vedtægter.

I forbindelse med § 4, stk. 1, henledes opmærksomheden på forslagets § 6, punkt 3 og 4, hvorefter vedtægterne skal indeholde bestemmelser om garantikapitalens størrelse, og tillige om den eventuelle yderligere garantthæftelse, herunder om eventuelt ikke indbetalt garantikapital, samt - som hidtil - om antallet af garantanter, jfr. Spkl 1937 § 5, stk. 1.

Stk. 2. Den begrænsede adgang til forrentning af indbetalte garantibeløb er opretholdt i overens-stemmelse med Spkl 1937 § 5, stk. 2, dog således at forslaget præciserer, at forrentningen som mak-simum skal beregnes i forhold til kassens rente-satser for indlån på længste opsigelsesvarsel i det sidst forløbne regnskabsår. Bestemmelsen om-fatter også garantanter i de bestående sparekasser. 3. pkt. svarer til Spkl 1937 § 5, stk. 1, sidste pkt.

Til kapitel 3.

Til § 5.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 svarer til Spkl 1937 § 4, stk. 1 og 2, sammenholdt med bekendt-gørelse nr. 298 af 5. september 1962.

Spkl 1937 § 4, stk. 3 og 4, er udeladt her, og tilsvarende regler er i stedet indføjet i § 50, stk. 1, i forbindelse med de øvrige overgangsregler.

Til § 6.

De her opregnede forhold, hvorom en sparekasses vedtægter skal indeholde nærmere bestemmelse, træder i stedet for Spkl 1937 § 6, men ved forslaget udformning er det tilstræbt at give de enkelte punkter et mere præcist indhold end Spkl 1937 § 6, ligesom forslaget har medtaget en del flere punkter, som det er naturligt at forlange reguleret i vedtægterne.

Den i § 6 foretagne opregning er ikke udtømmende. Der er tale om minimumskrav af generel interesse, men herudover frengår det af andre bestemmelser i forslaget, at vedtægterne i visse tilfælde må suppleres med yderligere oplysninger, jfr. således f.eks. § 8, stk. 2 og 3. Blandt punkterne i § 6 skal fremhæves:

Punkterne 5-8 må for så vidt angår sammenfatningen af og kompetencefordelingen mellem de nævnte organer sammenholdes med §§ 7-12 og de tilhørende bemærkninger.

Punkt 10 om fastsættelse af eventuelt

vederlag til tilsynsrådets medlemmer må sammenholdes med forslagets § 9, stk. 5.

Til kapital 4.

Til § 7.

Bestemmelsen fastslår på baggrund af den i de indledende bemærkninger til forslaget givne redegørelse for de foreslåede principielle og praktiske ændringer med hensyn til sparekassernes interne organisation, at en sparekasses ledelse varetages af et repræsentantskab (som øverste myndighed, se § 8, stk. 1) og som hidtil af et tilsynsråd og en direktion (som varetagende den egentlige ledelse af virksomheden, jfr. §§ 9 og 10).

go erobvklabni ts. asgigellit nepfemngesad ap. xj2

-vilbni rådk. på lev. bestemmelse af vedtægter Spkl 1937 § 7, og - anindgængende, og fastsættelse af som nævnt forfat til § 7 - at tabtm erobvklabni ts. asgigellit nepfemngesad ap. xj2

-is job ts. nævnelserne general forsamlingen for så vidt kun, jfr. dets formål, men med den foreslåede ændrede sam-

-indb ts. ro i § 8, stk. 2, er det anset for mere dækkende at -bu ne bev benytte betegnelsen repræsentantskab".

-is job ts. nævnelserne general forsamlingen for så vidt kun, jfr. dets formål, men med den foreslåede ændrede sam-

-indb ts. ro i § 8, stk. 2, er det anset for mere dækkende at -bu ne bev benytte betegnelsen repræsentantskab".

-is job ts. nævnelserne general forsamlingen for så vidt kun, jfr. dets formål, men med den foreslåede ændrede sam-

-indb ts. ro i § 8, stk. 2, er det anset for mere dækkende at -bu ne bev benytte betegnelsen repræsentantskab".

-is job ts. nævnelserne general forsamlingen for så vidt kun, jfr. dets formål, men med den foreslåede ændrede sam-

-indb ts. ro i § 8, stk. 2, er det anset for mere dækkende at -bu ne bev benytte betegnelsen repræsentantskab".

-is job ts. nævnelserne general forsamlingen for så vidt kun, jfr. dets formål, men med den foreslåede ændrede sam-

-indb ts. ro i § 8, stk. 2, er det anset for mere dækkende at -bu ne bev benytte betegnelsen repræsentantskab".

-is job ts. nævnelserne general forsamlingen for så vidt kun, jfr. dets formål, men med den foreslåede ændrede sam-

-indb ts. ro i § 8, stk. 2, er det anset for mere dækkende at -bu ne bev benytte betegnelsen repræsentantskab".

-is job ts. nævnelserne general forsamlingen for så vidt kun, jfr. dets formål, men med den foreslåede ændrede sam-

-indb ts. ro i § 8, stk. 2, er det anset for mere dækkende at -bu ne bev benytte betegnelsen repræsentantskab".

Stk. 4. Bestemmelsen tilsigter, at indskydere og garantier ved deres stemmeafgivelse opnår indflydelse på repræsentantskabets sammensætning - de således valgte repræsentanter skal udgøre mindst 1/3 af det samlede medlemsantal. De resterende medlemmer foreslås i givet fald udpeget af det afgående repræsentantskab, hvorved det søges sikret, at en minoritet af indskydere i tilfælde af ringe deltagelse i valget ikke får mulighed for at dominere ledelsen. Endvidere foreslås det ved en udtrykkelig bestemmelse fastsat, at der ved det afgående repræsentantskabs valg af medlemmer søges opnået en alsidig repræsentation i repræsentantskabet ud fra såvel geografiske som erhvervsmæssige hensyn.

Stk. 5. Bestemmelsen er foreslået under hensyn til den betydning, pengeinstitutter har for samfundet, hvilket tilsiger offentlighed om deres virksomhed.

Til § 9.

Stk. 1. Bestemmelsen svarer reelt til Spkl 1937 § 7, stk. 2, 2. pkt., men ved udførelsen af forslaget har man taget hensyn til den for selskabsbestyrelser sædvanligt anvendte angivelse af kompetencen og dermed opdelingen af ledelsesopgaverne mellem tilsynsrådet (bestyrelsen) og direktionen. Det fastslås udtrykkeligt, at tilsynsrådet skal påse anbringelsernes forsvarlighed.

Stk. 2. Antallet af tilsynsrådsmedlemmer foreslås uændret fastsat til mindst 7, jfr. Spkl 1937 § 7, stk. 3, men i modsætning til den gældende regel foreslås det, at tilsynsrådets medlemmer under alle omstændigheder skal vælges af repræsentantskabet. Herved opnås en ønskelig forenkling, idet der herefter ikke i noget tilfælde stilles krav om handelsministeriets udnævnelse eller godkendelse af tilsynsrådsmedlemmer.

Stk. 3. Denne regel, der begrænser tilsynsrådsmedlemmers valgperiode til højst 4 år er i sig selv en rimelig bestemmelse, der muliggør en ønskelig fornyelse af tilsynsrådet. Genvalg vil kunne finde sted. I stk. 3, 2. pkt., foreslås en aldersgrænse for tilsynsrådsmedlemmer på 70 år. Efter Spkl 1937 er der en aldersgrænse på 72 år alene for de af handelsministeren udpegede medlemmer.

Stk. 4. Bestemmelsen lovfæster en adgang for tilsynsrådet til midlertidig selvsupplering, såfremt medlemsantallet i årets løb kommer ned under 7. Selvsupplering skal finde sted, såfremt repræsentantskabet ikke indkaldes med henblik på valg af nyt medlem.

Stk. 5. Kravet om, at medlemmerne af tilsynsrådet kun må vederlægges med faste beløb, er reelt overensstemmende med Spkl 1937 § 7, stk. 3, sidste pkt. For så vidt angår den i Spkl 1937 § 7, stk. 3, næstsidste pkt. indeholdte bestemmelse om, at et eventuelt vederlag skal fastsættes i vedtægterne, henvises til den tilsvarende bestemmelse i forslaget § 6, pkt. 10.

Stk. 6. Bestemmelsen, der er ny som udtrykkelig lovbestemmelse, må anses for rimelig under hensyn til den betydning, en beslutning kan have for sparekassen.

Til § 10.

Stk. 1. Bestemmelsen i 1. pkt., der fastslår direktionens kompetence - ledelsen af sparekassens daglige virksomhed - i forhold til tilsynsrådet, der ifølge § 9, stk. 1, har den overordnede ledelse, er i overensstemmelse med Spkl 1937 § 7, stk. 2, sidste pkt. Stk. 1, 2. pkt., der svarer til Spkl 1937 § 7, stk. 4, 2. pkt., bestemmer, at direktionen - i overensstemmelse med normal praksis - ansættes af tilsynsrådet. Forslaget har herefter ikke opretholdt den lidet praktiske adgang til ved

Stk. 3. Bestemmelsen om, at opretholder de gældende be-
stemmelser i Spkl. 1937 § 7, stk. 5, med det man dog
ikke har fundet tilstrækkelig motivering for at
opretholde den gældende lovs forbud mod, at med-
lemmer af en sparekasses tilsynsråd samtidig beklæ-
der en stilling som overordnet funktionær i kassen
bortset fra stillingen som direktør eller fili-
albestyrer.

Stk. 3. Bestemmelserne er ligeledes nye og hviler på samme hensyn som reglerne i stk. 1 og 2.

Stk. 4. Denne bestemmelse opretholder det efter Spkl 1937 § 8, stk. 3, gældende forbud mod, at direktører og funktionærer i en sparekasse udfører eller deltager i spekulationsforretninger.

Stk. 5 og 6. Det foreslås, at en sparekasses direktører, vicedirektører, underdirektører og filialbestyrere ikke uden særlig dispensation samtidig kan drive selvstændig erhvervsvirksomhed - bortset fra eje og drift samt administration af fast ejendom - og i øvrigt ikke uden dispensation som medlem af bestyrelsen eller som funktionær eller på anden måde deltage i ledelsen eller driften af anden erhvervsvirksomhed. Begrundelsen herfor er den interessekonflikt, som den pågældende kan risikere at komme i.

Stk. 7. Bestemmelsen svarer til Spkl 1937 § 8, stk. 5, 1. pkt. Af hensyn til sparekasser, der i medfør af forslags § 13 har fået tilladelse til enmandsbetjening, er der i forslaget åbnet mulighed for dispensation.

Til § 13.

Paragraffen svarer til Spkl 1937 § 8, stk. 6, hvorefter der til at forpligte en sparekasse kræves underskrift af mindst 2 personer. I lighed med den ved revisionen af sparekasseloven i 1961 gennemførte lempelse er der også i forslaget åbnet mulighed for at undtage fra kravet for visse dispositioners vedkommende. Der tænkes herved navnlig på kvittering for indbetalinger.

Til kapitel 5.

Til § 14.

Stk. 1. Bestemmelsen fastsætter mindstekravet til en sparekasses egenkapital til 5% af kassens samlede gælds- og garantiforpligtelser opgjort på den i paragraffen angivne måde og erstatter således reglen i Spkl 1937, § 16, stk. 1 og 2, hvorefter der i sparekasser kræves en egenkapital på 4% af gældsforpligtelserne. Forhøjelsen af egenkapitalprocenten må ses på baggrund af den foreslåede udvidelse af sparekassernes virksomhedsområde, og

da der åbnes adgang til at yde garantier, er det fundet påkrævet, at egenkapitalprocenten også skal være til stede for de garantiforpligtelser, som en sparekasse måtte have påtaget sig. Ved beregningen af gælds- og garantiforpligtelsernes størrelse foreslås der åbnet adgang til at foretage samme fradrag som tilladt efter forslaget til banklov.

Ved egenkapital forstås indbetalt garanti-kapital og åbne reserver.

Pr. 31. marts 1968, 1969 og 1970 udgjorde egenkapitalen ca. 8% af forpligtelserne i samtlige sparekasser under ét. Pr. 31. marts 1970 havde ingen af de da eksisterende 337 sparekasser en egenkapital på under 4% af forpligtelserne. 20 med en indlånsmasse på 621 mill. kr. havde en egenkapital på mellem 4 og 6%, 97 med en indlånsmasse på 10.926 mill. kr. en egenkapital på mellem 6 og 8%, 95 med en indlånsmasse på 3.690 mill. kr. en egenkapital på mellem 8 og 10% og 125 med en indlånsmasse på 1.927 mill. kr. en egenkapital på over 10%.

Opgørelsen er sket på grundlag af reglerne i Spkl 1937, hvorefter sparekasser kan optage obligationsbeholdningen til anskaffelsespris og fast forrentede, uopsigelige lån til pari.

Da et antal sparekasser herefter ikke opfylder det foreslåede egenkapitalkrav, er der i § 50, stk. 5, optaget en overgangsregel.

Stk. 2. Bestemmelsen, der er ny, tager bl.a. sigte på forpligtelser overfor særlige godkendte institutter, der er eller måtte blive oprettet. Det forudsættes, at tilladelser gives generelt og ikke som individuelle dispensationer.

Stk. 3. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til Spkl 1937, § 16, stk. 2. Tilsynet med banker og sparekasser skal straks efter, at det ved en måneds-, kvartals- eller årsopgørelse måtte vise sig, at en

sparekasse ikke opfylder egenkapitalkravet, fastsætte en frist, inden hvilken forholdet skal være bragt i orden. Når der ikke foreslås givet sparekasser samme automatiske frist på 6 måneder til at bringe forholdet i orden uden tilsynets indskriden, som bankerne har efter den gældende banklov og det udarbejdede banklovforslag, skyldes det, at sparekasser - selv med adgang til tegning af ansvarlig indskudskapital - ikke har samme mulighed som banker for tilførsel af ny kapital.

Til § 15.

Stk. 1. Der henvises til de indledende bemærkninger. Da der som nævnt er tale om et supplement til sparekassernes traditionelle kapitalgrundlag, fastsættes det, at beslutningen herom træffes af samme ledelsesorgan, som skal godkende regnskab, og som kan disponere over kapitalkonti. Beslutningen må i øvrigt have vedtægtsmæssig hjemmel.

Stk. 2. Af hensyn til indskyderen eller långiveren bør det tydeligt fremgå af indlånsbeviset, at der er tale om ansvarlig indskudskapital, som er mere risikobetonet end almindelige indlån.

Opsagte beløb bør uanset opsigelsen hæfte, såfremt opsigelsesfristen udløber efter en betalingsstandsening eller en beslutning om likvidation. Er opsigelsesfristen udløbet inden dette tidspunkt, uden at beløbet er blevet hævet, må hæftelsen betragtes som ophørt. Det påregnes herved, at sparekassen drager omsorg for, at sådanne beløb omgående ved opsigelsesfristens udløb overføres til andre indlånskonti.

Stk. 3. Da det ikke kan anses for rimeligt, at en sparekasse hovedsageligt opfylder det stillede krav til egenkapitaldækning gennem ansvarlig indskudskapital, foreslås adgangen til at medregne sådan kapital begrænset i forhold til egenkapitalen.

Det foreslås endvidere, at kun indskudskapital med en vis stabilitet ligestilles med egenkapitalen. Det er således under alle omstændigheder en forudsætning, at indskudskapitalen har en opsigelsesfrist på mindst 5 år. Er indskudskapitalen opsagt til udbetaling, kan den ligestilles med egenkapital, indtil tilbagebetalingsfristen er kommet ned på 1 år.

Stk. 4. Den i 1. punktum indeholdte regel indebærer, at der ved opgørelsen af en sparekasses egenkapital i den hér omhandlede henseende skal foretages fuldt fradrag for den nominelle værdi af ansvarlig indskudskapital, som sparekassen har i andre sparekasser eller banker.

Der foreslås ikke, jfr. forslagets § 18 modsætningsvis, begrænsninger i en sparekasses adgang til at erhverve indskudskapital i et andet pengeinstitut, og der er således adgang til at tegne eller erhverve hele den ansvarlige indskudskapital i et andet pengeinstitut. Det forhold, at der skal foretages fuldt fradrag i det tegnende pengeinstituts egenkapitalopgørelse, vil formentlig være et tilstrækkeligt værn imod misbrug. Handelsministeren kan dog dispensere fra dette påbud. Der kan være situationer, hvor dette kan være praktisk, f.eks. som led i rekonstruktion af en sparekasse.

Som anført i 3. punktum skal der ligeledes ske fradrag for indlånsbeviser, der tjener som sikkerhed for lån eller garantier. Det har været overvejet, hvorvidt fradraget kun skulle gælde for et beløb svarende til det pågældende lån eller den pågældende garanti, såfremt størrelsen heraf er mindre end det som sikkerhed stillede indlånsbevis. En begrænsning af denne karakter ville imidlertid give praktiske vanskeligheder i tilfælde, hvor der foruden indlånsbeviset stilles anden sikkerhed.

For så vidt angår de i 4. punktum nævnte egne indlånsbeviser foreslås det, at modregningen sker på basis af de i stk. 3 anførte regler, således

des at beviserne kun modregnes i det omfang, den til beviserne svarende indskudskapital kan medregnes som egenkapital.

Det er formålet med fradragsreglen i denne bestemmelse at undgå, at den udvidelse af kapitalgrundlaget, der vil kunne ske ved erhvervelse af ansvarlig indskudskapital, udhules ved, at den ansvarlige indskudskapital finansieres ved lån mod sikkerhed i denne kapital. Dette formål vil næppe kunne tilgodeses på tilstrækkelig effektiv måde, medmindre der gennemføres en generel fradragsregel af den anførte art.

En sparekasses beholdning af indlånsbeviser forudsættes optaget i regnskabet efter de herom i sparekasseloven i almindelighed gældende regler. Der kan derfor blive tale om bogføring til en lavere kurs end den nominelle. De anførte fradragsregler er imidlertid fastsat i nominelle værdier, da fradrag på basis af beløb bogført til underkurs i nogen grad kunne gennemhulle princippet om, at pengeinstitutter ikke må opnå fordele i henseende til kapitaldækningskravene ved indbyrdes tegning af ansvarlig indskudskapital. Ud fra tilsvarende hensyn er fradragsene ved belåning ligeledes fastsat i nominelle værdier.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder umiddelbart anvendelse på tilfælde, hvor kapitalen har form af indskud. Indskudskapitalen bør imidlertid også kunne have form af lån til pengeinstituttet, såfremt dette måtte ønskes, således som det f.eks. er tilfældet i Norge, hvor man taler om "ansvarlig lånekapital" eller i Sverige, hvor sådan kapital betegnes "förlagslån". I lighed med aktieselskabslovens forbud mod udstedelse af aktier til underkurs er det foreslået, at sådanne lån ikke må emitteres til kurs under pari.

Til § 16.

Bestemmelserne, der omhandler oprettelse af en lovmæssig sikringsfond for indskyderne, er

ny i dansk sparekasselovgivning og er foreslået efter ønske fra Danmarks Sparekasseforening.

Formålet med bestemmelsen er at skabe en på kollektiv basis tilvejebragt sikring af indskyderne, idet der dels foreslås oprettet en fond, som etableres gennem tilførsel af kapitalen fra den nedenfor omtalte hjælpefond og suppleres med årlige bidrag fra sparekasserne, dels skabes en solidarisk hæftelse fra samtlige sparekasser, jfr. stk. 2, nr. 3.

Den i stk. 2 omtalte hjælpefond er en i 1938 på frivillig basis oprettet sikringsfond, der har til formål at hjælpe sparekasser, som er kommet i økonomiske vanskeligheder, eventuelt indskyderne i sådanne sparekasser. Sparekasser repræsenterende 99,6% af den samlede indlånskapital er medlemmer af fonden. Om der skal ydes hjælp af fonden, afgøres i det enkelte tilfælde af fondens bestyrelse.

Hjælpefonden har i tre tilfælde været i funktion over for sparekasser i vanskeligheder, og heraf er der i et tilfælde ydet støtteindskud til en sparekasse, hvor hele egenkapitalen var tabt. Fonden har i alle tre tilfælde, hvor den har ydet støtte, senere fra de pågældende sparekasser fået tilbagebetalt de fulde støttebeløb inklusive renter.

Fondens kapital, der nu udgør ca. 50 millioner kroner, er tilvejebragt ved, at de deltagende sparekasser årligt bidrager med 1/10 promille af deres samlede indskudssum ved sidste regnskabsafslutning og 1% af det beløb, der ved sidste regnskabsafslutning blev henlagt til reservefonden eller andre sikkerhedsfonds, dog ikke kursreguleringsfonde.

Bidragene er forblevet indstående i de pågældende sparekasser.

Den norske, finske og svenske sparekasselovgivning har igennem en årrække indeholdt bestemmelser om sikringsfonds. I disse lande betegnes sparekasser som sparbanker.

...til 1. januar 1969. Bestemmelserne om sikringsfonden
 ænd. gælder indeholdt i skattemålsloven om sparbanker af
 1. januar 1969, 1. januar 1969. Alle sparbanker skal være medlem-

-dc sydensInmeria af fonden, som ejes af disse, og som har til
 -not de af formålet sikre bankernes soliditet og indskydernes
 -læserne til gode havende i et andet ord end
 mak nemt at se. Af sikkerhedsfondens midler kan bevilges
 lån eller tilskud til en bank, som søges for livs-
 -læserne tilskud, men som er kommet i sådanne vanskeligheder,
 at lån eller tilskud er nødvendigt for at sikre
 dens fortsatte virksomhed. Fonden har en lovbestemt
 pligt til at erstatte indskydernes det tab, der
 måtte opstå på indlån ved en sparbanks konkurs.
 Det årlige bidrag til fonden skal udgøre
 mindst 0,1 promille og højst 5 promille af balan-
 cesummen. Den ikke til sparbanker udlånte del af
 fondens kapital skal anbringes som indskud i Fin-
 lands Bank eller forrentningsbanker eller i inden-

landske obligationer. Af disse midler må dog højst 25% anbringes i forretningsbanker. Sikringsfonden forvaltes af en bestyrelse, der vælges af de enkelte sparbanker, og en af bestyrelsen udnævnt direktør.

siht ligg nas sakenhetskasse. Fonden har til formål at sikre i det æmri sparbanksenes virksomhed og indskydernes ret. Der ,so tis i kan ydes hjælp til sparbanks, hvis egenkapital erstatet på grund af indtrufne tab er blevet utilstrække- -sede offellic tid at opfylde sparbankslovens egenkapital- krav, eller som i øvrigt på grund af indtrufne

[illegible]

Fonden har nu en størrelse på ca. 20 mill. kr., og sparbankerne yder ikke mere bidrag. Dens midler skal indsættes i riksgældskontoret eller i riksbanken eller placeres i sikre indenlandske obligationer. Dog må et beløb på indtil 1/10 af fondens midler indestå i indenlandske bankaktieselskaber eller sparbanker. Bankinspektionen kan dispensere fra disse regler.

Til de enkelte bestemmelser knyttes følgende bemærkninger:

Stk. 1. Fonden har alene til formål at erstatte indskydere tab, som måtte opstå ved en sparekasses likvidation. Tab, som måtte lides af andre kreditorer, f.eks. lånekreditorer, dækkes således ikke af fonden.

Stk. 2. Den i Sparekassernes Hjelpefond indestående kapital udgør som nævnt ca. 50 mill. kr., og forslaget fremsættes med fondens indforståelse.

Sparekassernes samlede gælds- og garantiforpligtelser udgjorde pr. 31. marts 1970 ca. 18 mia. kr. Sparekassernes ordinære årlige indbetalinger i henhold til nr. 2) vil altså for tiden udgøre ca. 3,6 mill. kr. Ydermere vil fonden vokse med den årlige rentetilskrivning.

Det i nr. 3) nævnte ekstraordinære bidrag, der i medfør af stk. 3 skal opkræves til dækning af manglende beløb, såfremt fondens kapital ikke er tilstrækkelig til at dække indskydernes tab i en enkelt sparekasse, udgør for tiden i alt ca. 180 mill. kr. Det må regnskabsmæssigt posteres som en garantiforpligtelse for den enkelte sparekasse.

Stk. 3. Bestemmelsen fastsætter en pligt til at opkræve ekstraordinære bidrag, såfremt det ved likvidationen af en sparekasse viser sig, at fondens kapital ikke er tilstrækkelig til dækning af indskydernes tab. På den anden side kan der ikke til dækning af et sådant tab opkræves mere end 1% af den enkelte sparekasses gælds- og garantiforpligtelser. Er dette beløb i forbindelse med fondens

kapital ikke i stand til at dække indskydernes tab ved likvidationen, må indskyderne selv bære det resterende tab. Pligten til at yde ekstraordinære bidrag er imidlertid ikke udtømt hermed, men genopstår ved senere likvidationer, såfremt fondens kapital ikke er tilstrækkelig til dækning af indskydernes tab.

Det fremgår af udtrykket "hver sparekasse" i stk. 2, nr. 3, at bidraget skal fordeles på samtlige sparekasser med samme procentsats.

Stk. 4 og 5. I henhold til stk. 5 skal reglerne om fondens bestyrelse og virksomhed fastsættes af handelsministeren. Man har ikke fundet det nødvendigt i loven at fastsætte nærmere regler for bestyrelsens sammensætning, men er gået ud fra, at bl.a. Danmarks Nationalbank og tilsynet med banker og sparekasser bør være repræsenteret.

Bortset fra, at det i stk. 4 udtrykkeligt er fastsat, at fondens midler kan anbringes som ansvarlig indskudskapital i sparekasser, der ikke opfylder det i § 14 opstillede egenkapitalkrav, fastsættes de nærmere regler om anbringelsen af fondens midler af handelsministeren. Det forudsættes, at midlerne skal kunne anbringes i obligationer og i Danmarks Nationalbank, banker og sparekasser.

Til kapitel 6.

Til § 17.

Stk. 1. I Spkl 1937 sondres der mellem primære og sekundære anbringelser. Den første gruppe - § 9 I - omfatter en række særligt sikre anbringelsesmåder som køb af stats-, kommune- og kreditforeningsobligationer, lån, for hvilke stat eller kommune hæfter, lån mod særlig god pantesikkerhed i fast ejendom, indlån i banker og sparekasser m.v. Den anden gruppe - § 9 II - omfatter de øvrige anbringelser. Der

senere kræves for denne gruppes vedkommende, at anbringelsen af disse midler skal være sikret på anden betryggende måde, - således også eksempelvis på navnes retsælgelige værdi, bemærket på papiret i lån mod pant, selvskyldnerkaution eller i merlån tilsvarende sikkerhed. Ved betingelser som

indføres i det af den danske sparekasselovhenss § 9 og 10, der de særligt kvalificerede anbringelser i I og andre "veaske" anbringelser, skyldes det, at Spkl 1937 oprindeligt - om de almindelige enbestemmelse om, at den del af en sparekasses midler, der var anbragt på anden måde end

en del af lånet, højst måtte udgøre 1/10 af sparekassens samlede egenkapital. Den pædagogiske tid under og efter - nævnen af krigen gjorde det meget vanskeligt for et stort - udvalgte af antal sparekasser at overholde bestemmelsen, og da - således i det måtte erkendes, at delingen mellem primære og

de sekundære anbringelser var ret vilkårlig, at tabene på lånegrupperne havde været forfarsvindende små, samt - på grund af det var forbundet med et betydeligt arbejde for - at de sparekasserne at skaffe de nødvendige oplysninger - om de til brug for grænsedragningen mellem de to grupper

af anbringelser, blev bestemmelsen ophævet i 1950. - Især på denne baggrund var det ønsket for tilstrækkeligt - at foretage i lånen sparekasses midler skal være - omtagende anbragt på betryggende måde, hvilket er i over- - ensstemmelse med praksis ved administrationen af - gældende lov.

Stk. 2 og 3. Bestemmelserne er nye og omhandler regler for ydelse af lån og garantier.

Garantioppligtelser har sparekasser hidtil kun kunnet påtage sig over for Dansk Landbrugs Realkreditfond i medfør af lov nr. 278 af 7. juli

1950 § 1, stk. 3, men da sparekasserne i deres virksomhed har et udtalt behov for også at kunne påtage sig garantioppligtelser for kunder på andre områder, er det anset for hensigtsmæssigt, at resten af sparekasserne får en almindelig adgang til at påtage sig garantier alene begrænset af, at der - som før, låne skal være stillet særskilt, betryg- ved vedkommende sikkerhed. Ved betingelser - II 2

Ved bestemmelsen i stk. 2 om, at en sparekasse med visse nærmere angivne undtagelser kun må yde lån eller påtage sig garantier mod særskilt, betryggende sikkerhed, forudsættes den praksis med hensyn til, hvad der må betragtes som sparekassens sikkerhed, som tilrettelægges efter den fornavnte ændring af Spkl. 1937 § 9 videreført. En låntagers personlige hæftelse vil således ikke være tilstrækkelig, hvilket eksempelvis indebærer, at lån eller kreditter til en erhvervsvirksomhed ikke vil kunne baseres alene på en regnskabsmas- sig vurdering af virksomheden. Foruden en låne- kvalificeret debitor må tillige foreligge særskilt, betryggende sikkerhed, hvorved forstås en sikkerhed, som bedømt efter forholdene på långiv- ningens tidspunkt giver rimelig sikkerhed for, at sparekassens tilgodehavende kan dækkes ind i over- ensstemmelse med de aftalte vilkår for lånet. Så- fremt sikkerhed stilles i form af pant, vil lånet ikke kunne overstige et beløb, som svarer til pantets værdi i handel og vand ved en normal realisation på tidspunktet for lånets ydelse. Lånets afdragsvilkår må endvidere tilrettelægges således, at lånet nedbringes i takt med den norma- le nedskrivning af pantets værdi som følge af slid, forældelse m.v., hvilket navnlig vil have betydning ved bedømmelse af løssørepant. Ved pant i værdipapirer forudsættes, at de pantsatte værdi- papirer ikke belånes til en højere kurs end den, de pågældende papirer vil kunne optages til i sparekassens regnskaber efter bestemmelserne i lovforslagets § 23.

I tilfælde af kaution må det ligeledes være tilstrækkeligt, at kautionisten efter en forsigtig bedømmelse antages at være i stand til at indfri et eventuelt nødlidende engagement i samme takt, som oprindeligt aftalt med hoved- debitor.

Ved bedømmelsen af, om en sparekasses

engagement er sparekassemæssig, må selvsagt indgå en vurdering af engagementet i sin helhed.

Også efter den gældende lov er der en meget begrænset adgang til ydelse af blancelån, jfr. § 10, stk. 7, hvorefter lån, som en sparekasse yder, uden at særskilt sikkerhed stilles, ikke må overstige 10.000 kr., og sådanne lån må tilsammen højst udgøre et beløb svarende til 10% af sparekassens egenkapital ved regnskabsårets begyndelse. Lån til stat eller kommune omfattes ikke af denne bestemmelse, idet det udtrykkeligt i § 9 I b er fastsat, at en sparekasses midler kan anbringes i sådanne lån. Ej heller er lån til banker og sparekasser anset som omfattet af kravet om særskilt sikkerhed, og dette foreslås direkte hjemlet. Baggrunden herfor er, at et sådant lån under hensyn til det tilsyn, der føres med disse pengeinstitutter, må anses for betryggende, og at det i praksis vil være umuligt at skelne mellem lån og indskud.

Under hensyn til udviklingen og det øgede krav til egenkapitaldækningen foreslås en forhøjelse både af det samlede beløb, en sparekasse kan yde af lån og garantier uden særskilt sikkerhed, og af det beløb, der kan ydes en enkelt kunde i lån eller garanti.

Efter de foreslåede bestemmelser kan en sparekasse yde en kunde blancelån og blancelåntier til et beløb af tilsammen $\frac{1}{2}$ % af egenkapitalen, dog maksimalt 100.000 kr. Af hensyn til de mindre sparekasser, hvis egenkapitaler beløbsmæssigt er små, er det samtidig foreslået, at der altid kan ydes blancelån og blancelåntier til et samlet beløb af 25.000 kr. Samtidig foreslås det samlede beløb, en sparekasse kan yde af sådanne lån og garantier, forhøjet fra 10 til 25% af egenkapitalen.

Bestemmelsen i stk. 3 nr. 3 om, at en sparekasse uden særskilt sikkerhed efter handelsministerens nærmere bestemmelse kan påtage sig hæftelse for finansieringsinstitutter oprettet efter særlig lov, er foreslået af praktiske grunde.

Til § 18.

Paragraffen/erstatter en række af bestemmelserne i Spkl 1937 § 10, indeholder en række ændringer i og udvidelser af de hidtil gældende regler. Dette står i forbindelse med den foreslåede udvidelse af sparekassers virksomhedsområde, og herved opnås en ønskelig parallellisering af de for sparekasser og banker gældende regler på dette område.

Bestemmelsen i Spkl 1937 § 10, stk. 8, 1.

pkt., om, at ikke ud over 10% af en sparekasses midler uden tilladelse fra tilsynet med banker og sparekasser må være anbragt i et enkelt pengeinstitut, Danmarks Nationalbank undtaget, er foreslået ophævet. Bestemmelsen må anses for upåkrævet.

Ligeledes foreslås ophævet bestemmelserne i Spkl 1937 § 12, stk. 12, om, at lån ikke må optages til udvidelse af en sparekasses virksomhed, men kun til indfrielse af indgåede forpligtelser. Bestemmelsen, der blev optaget i sparekasseloven af 1919, må anses for ikke tidssvarende. Bestemmelsen ville ikke harmonere med den foreslåede adgang for sparekasser til at modtage ansvarlig indskudskapital, hvortil kommer, at det også på dette

område i praksis har vist sig umuligt at skelne mellem lån og indekud.

Stk. 1-3. Bestemmelserne træder i stedet for Spkl 1937 § 10, stk. 8, 2. pkt. Ifølge denne bestemmelse må en kunde som skyldner og kautionist ikke uden tilladelse fra tilsynet med banker og sparekasser hæfte for et beløb, der overstiger 10% af en sparekasses midler, dog bortset fra de i § 9 I b-d angivne lån. Ved sparekassens midler forstås dens balance.

Efter forslaget fastsættes den maksimale beløbsgrænse for en kundes engagement i forhold til sparekassens egenkapital og ikke i forhold til dens balance. Med de foreslåede procentsatser indebærer det en begrænsning i sparekassernes adgang til at engagere sig med en enkelt kunde. Med muligheden for en stigende medvirken til erhvervsmæssige finansieringer synes dette imidlertid påkrævet, idet store engagementer med en enkelt kunde indebærer særlig risiko for et pengeinstituts økonomiske grundlag.

Af hensyn til de sparekasser, som ved lovens ikrafttræden måtte have engagementer, der overstiger de nu foreslåede beløbsgrænser, foreslås en overgangsbestemmelse, jfr. herom forslagets § 50, stk. 7.

Stk. 4. Bestemmelserne svarer til Spkl 1937 § 10, stk. 6, 1. pkt., og § 10, stk. 4, dog således at "egenkapitalen ved regnskabsårets begyndelse" er ændret til "egenkapitalen". Det er fortsat forholdene ved regnskabsårets begyndelse, som må være udgangspunktet, men man har fundet det rimeligt, at der kan tages hensyn til kapitaludvidelse i årets løb. Der vil derimod ikke kunne tages hensyn til indtjent overskud og lign. i årets løb.

Stk. 5. Ved forslaget åbnes der sparekasserne adgang til i et vist omfang at eje fast ejendom ud over ejendomme, som erhverves med sparekassens formål for øje, hvilket efter hidtidig opfattelse ikke har kunnet finde sted. I henhold til Spkl 1937

§ 10, stk. 4, må den bogførte værdi af de af en sparekasse erhvervede aktier eller andele i ejendomselskaber højst udgøre 15% af egenkapitalen. Samtidig med, at bestemmelsen foreslås udvidet til at omfatte også fast ejendom, der ikke erhverves til sparekasseformål, foreslås procentsatsen forhøjet til 20.

Stk. 6, 1. pkt., svarer til Spkl 1937 § 10, stk. 6, 2. pkt., dog at bestemmelsen er udvidet til også at omfatte garantibeviser. 2. pkt. er nyt, men de omtalte oplysninger fremgår allerede nu af sparekassernes årsregnskaber.

Stk. 7 er nyt, men i overensstemmelse med gældende praksis.

Stk. 8, 1. pkt., træder i stedet for Spkl 1937 § 10, stk. 3. Ved forslaget er adgangen til at erhverve aktier uden tilladelse, som efter de gældende bestemmelser er begrænset til dagligt noterede aktier, udvidet til også at omfatte andre børsnoterede aktier, således de ugentlig noterede papirer. 2. pkt. svarer til Spkl 1937 § 10, stk. 5, med den ændring, at de omtalte aktier ikke mere, som det er tilfældet efter gældende lov, jfr. § 10, stk. 5 i.f., er undtaget fra den almindelige bestemmelse om, at den bogførte værdi af de af en sparekasse erhvervede aktier m.v. ikke må overstige visse beløbsgrænser, jfr. Spkl 1937 § 10, stk. 4, og forslagets § 18, stk. 4, 2. pkt.

Til § 19.

Da sparekasserne ved forslaget får adgang til at drive samme arter forretninger som banker, foreslås det, at der stilles samme likviditetskrav til sparekasser som til banker.

Paragraffen, der erstatter de gældende bestemmelser i Spkl 1937 § 10, stk. 1 og 2, afviger herfra på følgende punkter:

- 1) Fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender i udenlandske banker og sparekasser medregnes til kassebeholdningen.
- 2) Sikre, letsælkelige, ubelånte kreditmidler henregnes til de likvide beholdninger. Herunder falder bl.a. fremmed valuta og rediskontable vekslers.
- 3) Tilgodehavender hos danske sparekasser og banker, som ikke er anfordringstilgodehavender, medregnes ikke mere til de likvide beholdninger.
- 4) Likviditetsprocenten er forhøjet fra 8 til 10.

Til kapitel 7.

Ved udarbejdelsen af reglerne for sparekassers regnskabsaflæggelse og revision har man lagt nyere regnskabs- og revisionsprincipper til grund. Man har således ved udarbejdelsen taget hensyn til de bestemmelser, der på dette område er foreslået i det udkast til en ny fællesnordisk aktieselskabslov, der er udarbejdet af et af handelsministeriet nedsat udvalg.

Bestemmelserne vil efter forslaget i det store og hele blive de samme for sparekasser som for banker efter det udarbejdede forslag til en ny banklov. Det vil også indebære en rationalisering af arbejdet i tilsynet med banker og sparekasser, at der ikke skal arbejdes med forskellige regnskabs- og revisionsbestemmelser for de to arter af pengeinstitutter.

I forhold til regnskabsbestemmelserne i Spkl 1937, jfr. §§ 11 og 12, medfører forslaget følgende mere betydningsfulde ændringer:

1. Spkl 1937 § 11 er foreslået ophævet. Paragraffen indeholder forskellige bestemmelser til sikring af sparekassernes daglige bogføring. Der gives således ret detaillerede regler bl.a. om føringen af kassebøger, indlånsbøger og udlånsbøger. Bestemmelserne, der i sin tid er indført særlig med henblik på en forbedring af det ofte meget mangelfulde bogholderi i de mange små sparekasser, må nu anses som overflødige og utidssvarende, idet de i mange henseender er uforenelige med moderne bogholderisystemer, herunder ikke mindst maskinel bogføring. Paragraffens ophævelse vil bl.a. medføre, at sparekasserne ikke behøver at ansøge om tilladelse til at anvende kontokort for ind- og udlån.

2. Den gældende adgang for sparekasserne til at opføre obligationer, der ikke henregnes til de likvide beholdninger, til den pris, hvortil de er erhvervet, jfr. Spkl 1937 § 12, stk. 3 b, foreslås ophævet, og der foreslås indført en almindelig regel, der gælder for alle værdipapirer, og som går ud på, at værdipapirer, der er genstand for offentlig kursnotering på Københavns fondsbørs, ikke må opføres til en kurs, der er højere end den ved regnskabsårets slutning senest noterede køberkurs, og at andre værdipapirer højst må opføres til den skønnede værdi.

De gældende bestemmelser om, at den del af en sparekasses obligationer, som ikke henregnes til de likvide beholdninger, kan opføres til anskaffelsesprisen, blev indført ved sparekasselovsændringen i 1959 og var foranlediget af de drifts- og egenkapitalmæssige vanskeligheder, de betydelige kurstab medførte for sparekasserne og i særlig grad for en del store sparekasser, der havde en betydelig del af midlerne anbragt i obligationer.

Det må anses for uheldigt, at en sparekasses værdipapirer eller andre aktiver regnskabsmæssigt kan opføres til en højere værdi end dagsværdien, idet en sådan bogføringsmåde vil kunne tilsløre virksomhedens reelle egenkapitalforhold og vil kunne medføre driftsmæssige ulemper, bl.a. ved at vanskeliggøre en rentabel omplacering af fondsmidler.

De fleste sparekasser opfører allerede nu hele obligationsbeholdningen til dagskurs. Nogle, især større, sparekasser anvender dog anskaffelsesprisen som opgørelsesmåde for den del af obligationsbeholdningen, som ikke medregnes til de likvide beholdninger, og en væsentlig del af disse sparekassers obligationer er opført til anskaffelsesprisen. Det samlede beløb for obligationer opført til anskaffelsespris må skønnes at udgøre 1 milliard kr. Overgangen til bogføring af et så betydeligt obligationsbeløb efter dagskurs vil utvivlsomt medføre konstatering af store kurstab. Denne ny værdioptagelsesregel foreslås bragt i anvendelse med det samme, men den i § 50, stk. 5, foreslåede 3 års periode fra lovens ikrafttræden, hvor sparekasser kan undlade at opfylde minimumskravet til egenkapitaldækning, må anses som tilstrækkelig til at hjælpe de sparekasser, som af denne grund ikke kan opfylde egenkapitalkravet.

3. Bestemmelserne i Spkl 1937 § 12, stk. 6, om en kursreguleringsfond foreslås ophævet. I henhold til disse bestemmelser skal kursvinding af værdipapirer med undtagelse af gevinst ved udtrækning henlægges til en kursreguleringsfond, og kurstab afholdes af denne fond. Kursreguleringsfonden må ikke anvendes til andre formål, så længe de øvrige reserver ikke er opbrugt.

Bestemmelsernes ophævelse medfører, at sparekasserne, som det nu er tilfældet for bankernes vedkommende, stilles frit med hensyn til, om

kursregulering af værdipapirer skal finde sted over en kursreguleringsfond, således at de årlige driftsoverskud helt eller delvis bliver påvirket af kursgevinst eller kurstab, eller om kursgevinst og kurstab skal betragtes som almindelige driftsindtægter og driftsudgifter og således får indflydelse på overskuddets størrelse. Ønsker en sparekasse at bibeholde kursreguleringsfonden, bør bestemmelser herom optages i vedtægterne.

4. Spkl 1937 § 12, stk. 7 og 8, der omhandler lån, som ydes til kurs under pari, foreslås ophævet.

Efter de gældende regler opføres lån, som en sparekasse yder til kurs under pari, til deres pålydende beløb, jfr. stk. 7, 1. pkt. Er opsigelsesvarslet længere end 1 år, eller er rentefoden ikke bevægelig efter sparekassens bestemmelser, må dog højst 3% af kursforskellen tages til indtægt med det samme, medens resten opføres på en særlig reguleringskonto, der ikke medregnes til egenkapitalen. Fra reguleringskontoen kan årligt overføres som indtægt i driftsregnskabet et beløb beregnet under hensyntagen til lånets løbetid.

Med hensyn til regler om, hvor store beløb der kan medregnes til overskudet ved ydelse af lån til kurs under pari, henvises til forslaget § 32 og bemærkningerne hertil.

Med hensyn til, hvilken værdi sådanne lån kan optages til, foreslås det i lighed med, at en sparekasses værdipapirer fuldt ud skal opføres til dagsværdi, jfr. forslaget § 23, stk. 1, at også en sparekasses lån ikke må opføres til en værdi, der er højere end dagsværdien, som den vil kunne fastsættes, under hensyntagen særlig til opsigelses-, afdrags- og rentevilkår.

Da nogle sparekasser har et betydeligt antal uopsigelige og fastforrentede lån, bliver der også her brug for en overgangsregel, jfr. § 50, stk. 9.

5. Spkl 1937 § 12, stk. 9, der indeholder bestemmelser om en særlig fond, foreslås ophævet.

Ifølge disse bestemmelser skal sparekasser, der anvender anskaffelsesprisen ved opgørelse af obligationsbeholdningen, eller som har anbragt midler i fast forrentede uopsigelige lån, ved henlæggelse af 10% af det årlige overskud oparbejde en fond på 5% af den bogførte værdi af obligationer optaget til anskaffelsesværdi og af fast forrentede uopsigelige lån. Der medregnes dog kun obligationer, hvis restløbetid overstiger 20 år, og lån, der udløber eller af sparekassen først kan opsiges til udbetaling til et tidspunkt, der ligger senere end 20 år efter opgørelsesdagen, og kun for så vidt sparekassen ikke har mulighed for at kræve rentefoden ændret i overensstemmelse med markedstrenten. Fonden må ikke medregnes til egenkapitalen i relation til bestemmelsen i sparekasselovens § 16, stk. 1, om, at en sparekasses egenkapital skal udgøre mindst 4% af sparekassens forpligtelser, og er således udtryk for et forøget krav til egenkapitalen i disse sparekasser. Da det som nævnt er foreslået, at en sparekasses beholdning af værdipapirer og af lån fuldt ud skal opføres til dagsværdi, er der ikke mere behov for et regulerende passiv, som den særlige fond i realiteten er udtryk for.

6. I overensstemmelse med de for bankerne gældende regler er det, jfr. forslagens § 31, stk. 2, fastsat, at også sparekassernes ved udløbet af hvert kvartal optagne månedsbalancer skal offentliggøres, og at offentliggørelse af resultatopgørelse og status også skal finde sted på de steder, hvor sparekassen har filialer.

Revisionsbestemmelserne indeholdes i §§ 25-30.

Som nævnt har man lagt vægt på i så vidt omfang som muligt at anvende aktieselskabslovfor-slagets regnskabs- og revisionsbestemmelser.

I forhold til bestemmelserne i Spkl 1937 er de væsentligste ændringer følgende:

1. Det er udtrykkeligt fastsat, at revisor til enhver tid er forpligtet til at give tilsynet med banker og sparekasser de af dette krævede oplysninger om sparekassens forhold, jfr. forslagens § 25, stk. 4.
2. Revisorerne vælges fremtidig af repræsentantskabet, ikke som hidtil af garantierne eller i sparekasser uden garantier af en offentlig myndighed, jfr. forslagens § 26, stk. 1.
3. De gældende bestemmelser om revisorers optagelse af lån er udvidet til også at omfatte opnåelse af garantier, og det er udtrykkeligt fastsat, at en revisor ikke må stille pant, jfr. forslagens § 25, stk. 5.

Til § 20.

Stk. 1 fastslår ledelsens pligt til regnskabsaflæggelse.

I modsætning til bestemmelserne i Spkl 1937, jfr. § 12, stk. 1, omfatter årsregnskabet efter forslaget også en årsberetning.

Regnskabsåret skal som hidtil være finansåret mod kalenderåret for bankernes vedkommende. Man har overvejet, om også sparekassernes regnskabsår burde være kalenderåret, idet det af statistiske grunde ville kunne være en fordel, at banker og sparekasser havde samme regnskabsår. Arbejdsmæssige grunde i tilsynet med banker og sparekasser og for revisorer taler dog for tiden imod en sådan omlægning af regnskabsåret. Der foreslås åbnet adgang for handelsministeren til at ændre regnskabsåret til kalenderåret.

Stk. 2 anviser, hvorledes et medlem af ledelsen skal forholde sig, hvis han ikke finder, at regnskabet bør godkendes.

Til § 21.

Stk. 1 indeholder en almindelig regel om årsregnskabet's opgørelse, der stemmer med almindeligt anerkendte regnskabsmæssige principper.

Stk. 2 svarer til Spkl 1937 § 12, stk. 1, med den ændring, at "fællesformen" fremtidig fastsættes af tilsynet med banker og sparekasser og ikke af handelsministeren.

Til § 22.

Bestemmelserne i denne paragraf angiver reglerne for værdioptagelsen af anlægsaktiver.

Hovedprincippet er, at sådanne aktiver højst må optages til den værdi, der svarer til anskaffelsesprisen, og at afskrivning skal ske årligt med mindst det beløb, der svarer til den værdiforringelse, der finder sted på grund af alder, slid og andre tilsvarende forhold.

Det er endvidere bestemt, at anlægsaktiver i øvrigt ikke må optages til en højere værdi end den, hvortil de er optaget i status for det forudgående regnskabsår. Der må således ikke ved værdiansættelsen indregnes omkostninger, der tidligere er afholdt over driften.

Fra reglen om, at anlægsaktiver ikke må optages til en højere værdi end det beløb, hvormed de er optaget i status for det forudgående år, bortset fra de i regnskabsåret anvendte udgifter til forbedringer - gælder dog den undtagelse, at opskrivning kan finde sted, såfremt det pågældende anlægsaktiv må anses at have undergået

en varig værdiforøgelse, således at aktivets værdi væsentligt overstiger den hidtil bogførte værdi. Det foreskrives, at det ved opskrivningen indvundne beløb som efter gældende lov skal overføres til reserverne og ikke må medregnes i overskuddet.

Værdioptagelsesreglerne i § 22 vil væsentligst få betydning for så vidt angår fast ejendom, inventar, boksanlæg o.l., idet værdioptagelsen af hovedparten af en sparekasses aktiver i øvrigt vil være omfattet af reglerne i § 23.

Til § 23.

Stk. 1. Der henvises til de indledende bemærkninger til kapitlet.

Stk. 2. er nyt og er foranlediget af den adgang, der er givet sparekasser til at handle med fremmed valuta og ligge inde med en beholdning heraf. Stk. 4. er nyt, men stemmer med hidtidig opfattelse og finder bl.a. anvendelse på fordringer.

Til § 24.

Der henvises til lovforslagets § 20, stk. 1, hvorefter den skriftlige årsberetning anses som en del af årsregnskabet og derfor ved henvendelse til den pågældende sparekasse er undergivet samme regler om offentlighed som den øvrige del af årsregnskabet.

Det foreskrives i stk. 2, at tilsynsrådets forslag med hensyn til anvendelsen af overskuddet eller dækning af tab skal fremgå direkte af årsberetningen og ikke kun indirekte af status og resultatopgørelse.

Til § 25.

Den bestående adgang efter Spkl 1937 § 13, stk. 2, for tilsynet med banker og sparekasser til, når forholdene taler derfor, at tillade, at kravet om, at en af revisorerne skal være statsautoriseret, fraviges, foreslås ophævet.

Stk. 4. Bestemmelsen er ny, men er foreslået for at afskære tvivl om, hvorvidt en revisor er berettiget og forpligtet til at afgive sådanne oplysninger.

Til § 26.

I stk. 1 er foreslået, at revisorerne vælges af repræsentantskabet. Efter Spkl 1937 § 13, stk. 1, 2. pkt., vælges revisorerne i sparekasser med garantier af generalforsamlingen, d.v.s. af garantierne og i sparekasser uden garantier af en i vedtægterne angiven offentlig myndighed. Ændringen er en naturlig følge af de i kapitel 4 foreslåede nye regler om sparekassernes ledelsesorganer, hvorefter repræsentantskabet, jfr. forslaget § 8, stk. 1, har den øverste myndighed i alle sparekassens anliggender.

Bestemmelserne i stk. 2 angiver de personlige betingelser, som revisor skal opfylde.

Bestemmelserne i stk. 5 om, at en valgt revisors personale eller medinteressenter ikke kan vælges til medrevisorer, og at ingen i et revisionselskab ansat person kan vælges som medrevisor, hvis revisionselskabet er valgt som revisor, er udtryk for den vigtige regel, at revisorer skal være uafhængige af hinanden.

Til § 27.

Bestemmelserne træder i stedet for Spkl 1937 § 13, stk. 1, 1. pkt. De stillede habilitetskrav, der svarer til de ifølge lov nr. 68 af 15. marts 1967 § 13 for statsautoriserede revisorer gældende forskrifter, skal sikre revisors uafhængighed i forhold til sparekassen.

Til § 28.

Bestemmelserne er nye.

Stk. 3 tilsigter at afskære mulig tvivl om, i hvilke tilfælde repræsentantskabet må indkaldes til valg af ny revisor for den resterende valgperiode. Vedtægterne kan ikke overlade det til

tilsynsrådet midlertidigt at besætte et ledigt revisorhverv.

Til § 29.

Bestemmelsen giver regler for udnævnelse af revisor i tilfælde, hvor lovens eller vedtægternes forskrifter er tilsidesat.

Til § 30.

Stk. 1 tilsikrer revisor ret til at være til stede ved repræsentantskabsmøderne. Man har ikke anset det for nødvendigt eller hensigtsmæssigt i loven at pålægge revisor en pligt til at være til stede.

Stk. 2. Ved bestemmelserne fastslås revisors og hans medarbejders tavshedspligt over for uvekkommende. Bestemmelsen i sidste pkt. om, at en revisor, der fratræder sit hverv, er berettiget til at meddele den revisor, der træder i stedet for ham, grunden til sin fratræden, svarer til bestemmelsen i § 17, stk. 2, i loven om statsautoriserede revisorer.

Til § 31.

Bestemmelserne træder i stedet for Spkl 1937 § 14. Fra de gældende bestemmelser afviger forslaget på følgende punkter:

1. Afskrift af revisionsprotokollen skal indsendes sammen med årsregnskabet. Tilsynet med banker og sparekasser vil derved få bedre mulighed for bedømmelse af en sparekasses forhold og særlig af dens engagementer.
2. Efter de gældende regler, jfr. Spkl 1937 § 14, stk. 5, 2. pkt., skal sparekasser med indlånskaptial under 5 mill.kr. kun indsende balancer til tilsynet med banker og sparekasser ved udløbet af hvert kvartal. Denne bestemmelse er foreslået ophævet, og i stedet for er det i forslaget st. 1, sidste pkt., fastsat, at det

er tilsynet med banker og sparekasser, der træffer bestemmelse om, i hvilket omfang kravet om indsendelse af månedsbalancer kan begrænses til indsendelse af de ved udløbet af hvert kvartal optagne balancer. Selv om en stor del af de mindre sparekasser nu har et bogholderi, der gør det muligt at udarbejde månedsbalancer, er der dog stadig en del små sparekasser, det vil volde vanskeligheder. Man har derfor ment det rigtigt at bibeholde muligheden for at lempe kravet om indsendelse af månedsbalancer, uden at en sådan lempelse lovmæssigt bindes til sparekasser af en bestemt størrelsesorden.

3. I overensstemmelse med de nu for bankerne gældende regler er det i stk. 2 fastsat, at de ved udløbet af hvert kvartal optagne månedsbalancer skal offentliggøres i et eller flere af de dagblade, som udkommer på sparekassens hjemsted, og at offentliggørelse af resultatopgørelse og status også skal finde sted på de steder, hvor en sparekasse har filialer.

Til kapitel 8.

Til § 32.

Stk. 1. svarer indholdsmæssigt til de gældende bestemmelser i Spkl 1937 § 15, stk. 1.

Stk. 2. erstatter og udvider bestemmelserne i gældende lovs § 12, stk. 7. Baggrunden for bestemmelsen er, at provisionsbeløb af denne art må betragtes som forruddiskonterede renteindtægter, der bør henføres til de fremtidige regnskabsår, de vedrører. Den del af provisionsbeløbene, der efter bestemmelsen ikke vil kunne tages til indtægt i regnskabsåret, må opføres på en korrektivpost i regnskabet.

Nogle sparekasser har anvendt reglerne i Spkl 1937 § 12, stk. 8, hvorefter hele kursforskellen ved ydelse til kurs under pari af lån

med kort opsigelsesfrist eller bevægelig rente kan indtægtsføres straks ved lånets ydelse.

Under hensyn til den betydelige indtægtsnedgang, disse sparekasser ville få som følge af ændringen, foreslås der en overgangsregel, jfr. § 50, stk. 6. Stk. 3. svarer til sparekasselovens § 15, stk. 2.

Til kapitel 9.

Til §§ 33 - 35.

Disse paragraffer svarer med enkelte væsentligst redaktionelle ændringer til bestemmelserne i Spkl 1937 §§ 18, 18 a og 18 b. Der skønnes ikke på nuværende tidspunkt at være anledning til at foreslå disse bestemmelser ændret.

Til § 36.

Bestemmelsen svarer til Spkl 1937 § 20

og tilsigter at give personer, som har påtaget sig kaution over for en sparekasse, en særlig beskyttelse derved, at der inden en vis frist skal gives dem meddelelse, såfremt det lån, de har kautioneret for, ikke afvikles efter den oprindelige aftale.

Til § 37.

Bestemmelsen svarer til Spkl 1937 § 19 og blev indsat i sparekasseloven 1938 for at tilvejebringe overensstemmelse med den på samme tid gennemførte lov om mortifikation af værdipapirer (lov nr. 145 af 13. april 1938).

Til kapitel 10.

Til § 38.

Stk. 1. Bestemmelsen svarer til Spkl 1937 § 16, stk. 4. Reglen har til formål til fordel for indskyderne at sikre en mere rolig og forretningsmæssig afvikling, end en konkursbehandling sædvanligvis vil kunne muliggøre.

Stk. 2. Der stilles - på samme måde som i Spkl 1937 § 16, stk. 1 - krav om omgående indberetning til tilsynet, såfremt sparekassens ledelse eller revisorer må formode, at kassen har lidt så store tab på engagementer, at lovens almindelige minimumskrav til egenkapitalens størrelse ikke længere er opfyldt, jfr. forslagens § 14, stk. 1.

Stk. 3. De foreslåede bestemmelser tilsigter ligesom den tilsvarende regel i Spkl 1937 § 16, stk. 2, at der snarest muligt foretages forsøg på en rekonstruktion ved fremskaffelse af et beløb udefra - garantikapital eller ansvarlig indskudskapital - der på ny bringer egenkapitalen op til lovens minimumskrav. Ved udformningen har man anset det for praktisk at foreslå visse ændringer.

Det kræves, at repræsentantskabet skal indkaldes - eventuelt med et af tilsynet godkendt kortere varsel end ellers foreskrevet i vedtægterne. Indkaldelsen skal finde sted, såfremt det ved tilsynets eller - som en ny regel - sparekassens egenopgørelse bekræftes, at tab vil bringe egenkapitalen ned under kravet i forslagens § 14, stk. 1.

På repræsentantskabsmødet skal der af tilsynsrådet gøres rede for stillingen, ligesom der på mødet bør forelægges et eventuelt forslag til en rekonstruktion, idet den frist, som gives af tilsynet efter bestemmelsen bør være af kort varighed af hensyn til den uro, der vil kunne være skabt omkring sparekassen.

Stk. 4. En tilsvarende bestemmelse findes i Spkl 1937 § 16, stk. 2, sidste pkt., i forbindelse med likvidation begrundet i, at egenkapitalen er gået ned under lovens minimumskrav. Da der er tale om to forskellige situationer, har man fundet det naturligt at optage bestemmelsen i et selvstændigt stykke. Ved betalingsstandsning, der ikke er forårsaget af tab, vil der ofte ikke være den samme motivering til at kræve likvidation som ved betalingsstandsning som følge af et større tab. Dis-

pensation til fortsættelse af sparekassens virksomhed bør også ved betalingsstandsning, der ikke har baggrund i lidt tab, kun bringes i anvendelse under forudsætning af, at kassens kapitalgrundlag - egenkapitalen - opfylder de stillede minimumskrav, jfr. forslagens § 14, stk. 1, samt under forudsætning af, at kassen eventuelt ved likviditetstøtte udefra opfylder kravene med hensyn til de likvide beholdninger, jfr. forslagens § 19.

Stk. 5. Bestemmelsen tager sigte på den situation, at en sparekasse ikke længere opfylder egenkapitalkravet, uden at dette skyldes opståede tab. Årsagen kan f.eks. være en kraftig indlænsstigning. Bestemmelsen indeholder de fornødne sanktionsmuligheder i tilfælde, hvor en frist efter § 14, stk. 3, ikke overholdes.

Til § 39.

Bestemmelsen svarer til Spkl 1937 § 16, stk. 5. Da sparekasseloven undtager sparekasser fra konkursbehandling, er det nødvendigt at bringe visse af de regler, som er foreskrevet for konkurs tilfælde, i anvendelse fra betalingsstandsningens tidspunkt. Der foreslås en forlængelse af fristen for anlæggelse af afkræftelsessøgsmål fra 6 til 12 måneder. Dette skønnes rimeligt under hensyn til de meget omfattende og komplicerede spørgsmål, som hyppigt vil foreligge ved en sparekasselikvidation.

Til § 40.

Efter Spkl 1937 § 16, stk. 3, skal handelsministeren kun udnævne likvidatorer i tilfælde, hvor likvidationen finder sted efter reglerne i § 16, stk. 1 og 2, men ikke i tilfælde af frivillig likvidation af fuldt solvente sparekasser. Under hensyn til de offentlige interesser, som er knyttet til enhver sparekasselikvidation, har man fundet det rigtigst at foreskrive en sådan udnævnelse i alle likvidationstilfælde. I øvrigt er bestemmelsen bortset fra redaktionelle ændringer sammenfaldende med bestemmelsen i Spkl 1937 § 16, stk. 3.

Til § 41.

Selv om reglen næppe har større praktisk betydning, har man foreslået at optage en udtrykkelig lovbestemmelse om, at en sparekasse, der i en vis tid, og uden at forholdet berigtiges efter krav fra tilsynet, ikke har nogen vedtægtsmæssig ledelse - repræsentantskab, tilsynsråd og direktion - skal opløses om fornødent ved tilsynets foranstaltning, jfr. forslagens § 42.

Til § 42.

Denne nye bestemmelse fjerner foreliggende tvivl med hensyn til den praktiske iværksættelse af en sparekasses opløsning i tilfælde, hvor loven, jfr. forslagens § 41, eller vedtægterne foreskriver tvangsopløsning. Selve opløsningen gennemføres i øvrigt også i disse tilfælde ved likvidation, d.v.s. efter reglerne i forslagens § 40.

Til kapitel 11.Til § 43.

Bestemmelsen svarer til Spkl 1937 § 3.

Til kapitel 12.Til § 44.

Paragraffen svarer til Spkl 1937 § 2, § 21, stk. 1, og § 14, stk. 6, bortset fra redaktionelle ændringer, bl.a. foranlediget af den siden banklovens vedtagelse foretagne sammenlægning af banktilsynet med sparekasetilsynet.

Til § 45.

Bestemmelserne svarer med redaktionelle ændringer til bestemmelserne i Spkl 1937 § 21, stk. 2-4. Det er fundet nødvendigt at opretholde de særlige bestemmelser om tavshedspligt for tilsynets ansatte. Disse får under deres virksomhed indblik i så mange forhold vedrørende erhvervsvirksomheder og må nødvendigvis have adgang til sådanne oplysninger, som efter deres natur må holdes hemmelige, at der ikke på forhånd må herske tvivl om, at offentligheden ikke kan få adgang til disse oplysninger.

Til § 46.

Forslaget indebærer en skærpeelse i forhold til Spkl 1937 § 22, idet forbudet mod deltagelse i erhvervsvirksomhed er udvidet til at omfatte samtlige ansatte i tilsynet og ikke kun sparekasseinspektøren. Denne skærpeelse må ses i relation til, at den nye tjenestemandsløvs har ophævet den tidligere gældende pligt for tjenestemand til at foretage anmeldelse til deres styrelse, forinden de påtager sig hverv, som ligger uden for deres tjenestemandsstilling. De synspunkter, som har medført det gældende forbud for sparekasseinspektørens vedkommende, gælder også for andre ansatte i tilsynet. Dispensationshjemlen forudsættes kun udnyttet i særlige undtagelsestilfælde. Derimod er reglen om tilladelse til optagelse af lån for alle andre end tilsynets direktør blevet lempet, således at der nu kun gælder en anmeldelsespligt. Praktisk taget alle borgere har i dag mellemværende med pengeinstitutterne, og det må findes urimeligt, at tilsynets ansatte skal anmode om tilladelse til at foretage sådanne ganske dagligdags handlinger. Ved at fastsætte en anmeldelsespligt kan man undgå, at tilsynets ansatte kommer til at udøve tilsyn over for pengeinstitutter, som de har engagementer med. Tilsvarende kan ikke lade sig gøre for tilsynets direktør, som fortsat må have tilladelse til

at engagere sig med pengeinstitutter, som står under hans tilsyn.

Til § 47.

Paragraffen svarer til Spkl. 1937 § 23, bortset fra at det mindste beløb, som skal udredes, foreslås forhøjet fra 2 kr. til 250 kr.

Til kapitel 13.

Til § 48.

Da det såvel med hensyn til indsendelse af indberetninger m.v. til tilsynet som også i andre tilfælde er vigtigt, en sparekasses ledelse og revisorer rettidigt opfylder de pligter, som loven, sparekassens vedtægter eller en repræsentantskabs beslutning pålægger dem, foreslås opretholdelse af den eksisterende hjemmel for handelsministeren til at anvende tvangsbøder for at gennemtvinge opfyldelsen af sådanne pligter.

Til § 49.

Stk. 1. Spkl. 1937 indeholder i § 25, stk. 2, andet led, og stk. 3, 1. pkt., bestemmelser om, at pligtstridige handlinger og forsømmelser samt overtrædelser af loven i øvrigt straffes med bøder eller hæfte, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven. En sådan almindeligt holdt straffebestemmelse er ^{ikke} i overensstemmelse med moderne strafferetlige synspunkter og kan ikke opretholdes. Det foreslås derfor i loven at opregne de bestemmelser, hvis overtrædelse skal sanktioneres med straf.

Stk. 2. Bestemmelsen svarer til Spkl. 1937 § 25, stk. 2, første led.

Stk. 3. Det skønnes nødvendigt at indføre en bestemmelse, som giver mulighed for at straffe forsætlige handlinger eller grove forsømmelser, der påfører sparekassen tab eller fremkalder nærliggende fare herfor. I de fleste tilfælde vil der

samtidig foreligge en strafbar overtrædelse af en eller flere af de i stk. 1 nævnte bestemmelser, men også hvor dette ikke er tilfældet bør sådanne forhold kunne straffes.

Til kapitel 14.

Til § 50.

Stk. 1. Vedtægtsændringerne skal vedtages af den myndighed, som udøver generalforsamlingsfunktioner og kan ikke overlades til tilsynsrådet som sådant.

Stk. 2. Da der er fastsat en frist på 1 år til vedtagelse af vedtægtsændringer, og da disse skal være gennemført, før valg kan foretages, skønnes det rimeligt at fastsætte en frist på 2 år til gennemførelse af de ny ledelsesprincipper.

Stk. 5. Der henvises til bemærkningerne til § 14. Selv om der i forslaget er åbnet adgang for sparekasser til at erhverve ansvarlig indskudskapital, har man fundet det rimeligt at give sparekasserne en periode til at tilpasse sig de ny kapitaldækningskrav.

Stk. 6. Der henvises til bemærkningerne til § 32, stk. 2.

Stk. 7. Der henvises til bemærkningerne til § 18, stk. 1.

Stk. 8. Da reglerne om direktørers m.v. beskæftigelse ved siden af ansættelsen i sparekassen skærpes betydeligt i forhold til reglerne i Spkl. 1937, skønnes det rimeligt at fastsætte en overgangsregel som foreslået.

Stk. 9. Der henvises til de indledende bemærkninger til kapitel 7.

Til § 51.

Af hensyn til de frister, som er fastsat i overgangsreglerne, har man valgt forsøgsvis at fastsætte lovens ikrafttræden til 1. januar 1973.

Ehr. Drach

12 JAN. 1973